

A stylized, dark red ink signature of Józef Piłsudski, written in a cursive, flowing script. The signature is positioned at the top of the page, above the printed name.

Józef
PIŁSUDSKI

w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

JÓZEF PIŁSUDSKI

W 150 ROCZNICĘ URODZIN

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

katalog wystawy

digital born
CBW
cbw.wp.mil.pl

Warszawa 2017

Wystawa i katalog „Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin”

Exhibition and catalog „Józef Piłsudski on the 150th anniversary of the birthday of the First Marshal of Poland”

Pomysłodawca wystawy / Originator of the exhibition: Anna Szacoń

Opracowanie tekstów / Texts: Anna Szacoń

Współpraca / Cooperation: Beata Czekaj-Wiśniewska, Rafał Szabała-Chełmiński

Konsultacja historyczna / Historical consultancy:

prof. dr hab. Janusz Odziemkowski, Katedra Historii Wojskowości Wydziału Historii i Nauk Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
dr Jan Tarczyński, Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Wybór i opracowanie cytatów / Selection and editing of quotes: Anna Szacoń, Beata Czekaj-Wiśniewska

Wybór i opracowanie materiałów / Content selection and compilation: Anna Szacoń, Beata Czekaj-Wiśniewska, Beata Dymczyk

Współpraca / Cooperation: Urszula Trzmiel, Małgorzata Gwara, Karolina Paćko, Katarzyna Stępniaak

Projekt i opracowanie graficzne / Layout and Graphic design: Anna Szacoń, Beata Dymczyk, Beata Czekaj-Wiśniewska

Współpraca / Cooperation: Aleksandra Filipowicz, Daniel Czarnecki

Korekta / Proof-reading: Aneta Domagała-Ruść, Beata Czekaj-Wiśniewska

Pomoc techniczna / Technical assistance: Izabela Ajdacka, Hanna Rewers

Tłumaczenie na język angielski / Translated from Polish by: Translation Street

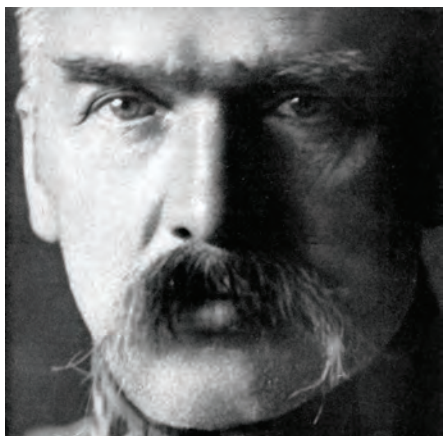
Copyright by Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Warszawa 2017

ISBN 978-83-63050-53-5

Druk / Printed in Poland by: Agencja Reklamowa „Czarno na Białym”

Piłsudski był żołnierzem i realistą, trzeźwo patrzącym daleko w przyszłość, wybitnie praktycznym w czynie i bezwzględny, gdy wypadki tego żądały. Jednocześnie był marzycielem i idealistą. Kochał poezję i piękno w każdym jego przejawie; czuły i wrażliwy aż do sentymentalności, przejawiał zbyt wiele wyrozumiałości, był zbyt wspaniałomyślny w sądach o ludziach, którym zaufał, a którzy go zawodzili

Ze wspomnień Aleksandry Piłsudskiej,
żony Marszałka.

PRZEDMOWA

Przypadająca w 2017 roku 150 rocznica urodzin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego – Patrona Centralnej Biblioteki Wojskowej w Warszawie, jest doskonałą przesłanką by przypomnieć Czytelnikom sylwetkę i dokonania Józefa Piłsudskiego, który w świadomości Europejczyków zapisał się jako mąż stanu, wybitny wojskowy oraz twórca niepodległej i odrodzonej Rzeczypospolitej.

Dla ogółu obywateli stwarzał wrażenie niedostępnego i zamkniętego w sobie męża stanu, pochłoniętego wieczną troską o Polskę i Polaków, jednak w rzeczywistości, tak jak wielu mu podobnych bohaterów narodowych, miał swoje pasje, pragnienia i słabości. Trudno wyobrazić sobie Marszałka bez talii kart, które towarzyszyły mu w każdej wolnej chwili. Trudno też wyobrazić Go sobie bez szklanki herbaty, czy też nieodłącznego papierosa. Warto jednak spojrzeć na tę postać również przez pryzmat innych, mniej znanych zainteresowań, wśród których należne miejsce znalazło zamiłowanie do obserwowania meczy piłkarskich, gra w szachy, czy też namiętne czytanie książek, jak i twórczość literacka.

W czasach II Rzeczypospolitej rocznice urodzin oraz imieniny Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego były obchodzone niemal na równi z ustawowymi świętami państwowymi. Społeczeństwo polskie w ten sposób czciło głównego twórcę niepodległej Polski a zarazem dziękowało i oddawało hołd „pierwszemu żołnierzowi Rzeczypospolitej” – Komendantowi, Naczelnikowi, Marszałkowi, Dziadkowi. Wśród tysięcy darów od osób prywatnych, instytucji, czy też jednostek wojskowych, które spływały co roku na adres Marszałka, znajdowały się karty pocztowe, dyplomy, przedmioty codziennego użytku, dzieła sztuki oraz co najmniej osobliwe prezenty.

Dzięki zaangażowaniu Pracowników Centralnej Biblioteki Wojskowej oraz wykorzystaniu jej unikatowych zbiorów udało się stworzyć spójną narrację opowiadającą historię życia Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Oddając do rąk Czytelników wydawnictwo „Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin” będące pokłosiem wystawy pod tym samym tytułem, mam nadzieję, że ta publikacja utrwali obraz Pierwszego Marszałka Polski w społeczeństwie odrodzonej i niepodległej Rzeczypospolitej.

dr Jan Tarczyński
Dyrektor Centralnej Biblioteki Wojskowej
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

PREFACE

The 150th anniversary of the birth of the First Marshal of Poland Józef Piłsudski – the Patron of the Central Military Library in Warsaw – which takes place in 2017, is an excellent occasion to remind Readers of the person and achievements of Józef Piłsudski, who commemorated himself as a statesman, an outstanding military man and the creator of the independent and resurrected Republic of Poland on the European stage.

He was perceived by the general public as an inaccessible and withdrawn statesman, preoccupied with the eternal care of Poland and Poles, but in reality, like many similar national heroes, he had his passions, desires and weaknesses. It is hard to imagine the Marshal of Poland without a pack of cards, which he brought out at every spare moment. It is also hard to imagine him without a cup of tea or a cigarette between his fingers. However, it is also worth noting his other, less popular hobbies, among which his passions for watching football matches, playing chess, reading books and writing occupied a prominent place.

In the times of the 2nd Republic of Poland, birthdays and name days of the First Marshal of Poland Józef Piłsudski were celebrated with almost equal stature as official state holidays. In this way, Polish society made it clear that they worshipped the main creator of independent Poland, at the same time thanking and paying tribute to the “first soldier of the Commonwealth”: the Chief of State, the Commander, the Marshal or the Grandfather. Among the thousands of gifts from private individuals, institutions and military units that were sent to the Marshal’s address every year, there were postcards, diplomas, everyday objects, works of art and unusual gifts to say the least.

The commitment of the employees of the Central Military Library, and the use of its unique collections, have made it possible to create a cohesive narrative telling the story of the life of the First Marshal of Poland Józef Piłsudski.

Making “Józef Piłsudski on the 150th anniversary of his birth” available to readers, I hope that this publication, which is a result of the exhibition under the same title, commemorates the image of the First Marshal of Poland in the society of the resurrected and independent Commonwealth of Poland.

Piłsudski was a soldier and a realist, soberly looking far ahead, remarkably practical in action and utterly relentless when circumstances demanded. At the same time, he was a dreamer and an idealist. He loved poetry and beauty in every form, he was tender and sensitive, even sentimental, he showed almost too much understanding, and he was too generous in his judgments on people whom he had trusted and who let him down.

From the memoirs of Aleksandra,
Józef Piłsudski’s wife.

ZIUK

ZIUK

Widok na Żułów – majątek rodzinny Józefa Piłsudskiego po pożarze w 1874 roku.

Ofcyna w Żułowie, w której po spaleniu dworu mieszkała rodzina Piłsudskich.

DZIECIŃSTWO

Józef Klemens Piłsudski, nazywany w domu rodzinnym Ziukiem, urodził się 5 grudnia 1867 roku. Ojciec – Józef Wincenty Piotr (komisarz Rządu Narodowego na Żmudzi w Powstaniu Styczniowym 1863 roku) i matka Maria z Billewiczów należeli do zamożnej szlachty. Po klęsce powstania rodzina przeniosła się ze Żmudzi na Wileńszczyznę do majątku Żułów w gminie Podbrodzie powiatu Święciańskiego niedaleko Wilna, wniesionego w posagu przez Marię. W Żułowie przyszło na świat sześcioro rodzeństwa przyszłego Marszałka, a po pożarze posiadłości w 1874 roku i przeprowadzce do Wilna jeszcze pięcioro.

Na wychowanie potomstwa decydujący wpływ miała matka, która obudziła w nich patriotyzm i przywiązanie do wartości narodowych. W domu czytano dzieła literatury polskiej zakazane przez zaborcę. „Konspiracja rodzinna” – jak nazywał to Piłsudski – zaszczerpiła w nim myśl podjęcia walki z zaborcami. Śmierć matki w 1884 roku, będącej zawsze podporą, powiernicą myśli i uczuć, była dla kończącego wówczas naukę szkolną, siedemnastoletniego Ziuka ogromnym ciosem.

Kamienica przy ulicy Trockiej w Wilnie, w której zamieszkała rodzina Piłsudskich po przeprowadzce z Żułowa (1875-1877). Częste przeprowadzki wynikały z pogarszającej się kondycji ekonomicznej rodziny.

Maria z Billewiczów Piłsudska (1842-1884), matka Józefa Piłsudskiego.

CHILDHOOD

Józef Klemens Piłsudski, known as “Ziuk” in his family home, was born on 5 December 1867. His father, Józef Wincenty Piotr (Commissioner of the National Government in Samogitia in the January Uprising of 1863 against Russia) and his mother, Maria née Billewicz, came from wealthy noble families. After the disastrous uprising, the family moved from Samogitia to the Zułów manor in the borough of Pabradė of the Švenčionys district near Vilnius, which had been contributed by Maria as part of a dowry. In Zułów, six siblings of the future Marshal of Poland were born, and five more followed after a fire at the mansion in 1874, and the family’s subsequent move to Vilnius.

The decisive role in the upbringing of Józef Piłsudski and his siblings was played by his mother, who instilled in them a sense of patriotism and an attachment to national values. The family read works of Polish literature forbidden by the Russia. The “family conspiracy”, as Piłsudski called it, inspired the thought in him of fighting against the invaders. In 1884, almost at the end of his school years, 17-year-old Ziuk experienced a huge blow in the death of his mother, who had always been a tower of strength to him and a confidante of his thoughts and feelings.

Józef Wincenty Piotr Piłsudski (1833-1902), ojciec Józefa Piłsudskiego.

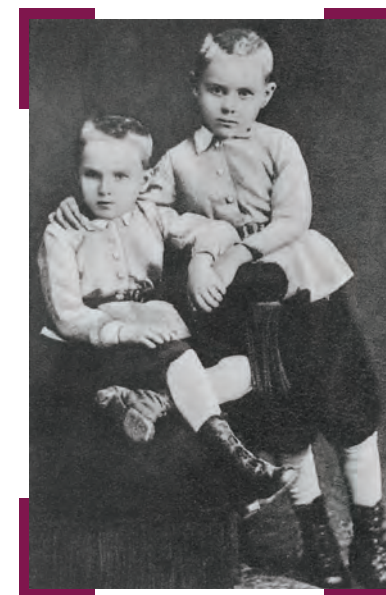
Tabliczka informacyjna z Zułowa.

Kamienica przy ulicy św. Anny, gdzie Piłsudscy mieszkali w latach 1877-1878. Kolejne mieszkania znajdowały się przy ulicy Nadbrzeżnej, Bakszta i Domini-kańskiej.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef (siedzi) i jego starszy brat Bronisław w dzieciństwie.

Urodziłem się na wsi, w szlacheckiej rodzinie (...) nie zaznałem długo żadnej troski o materialne rzeczy i otoczony byłem w dzieciństwie pewnym komfortem. A, że rodzeństwo moje było liczne i rodzice względem nas byli bardzo łagodni i serdeczni, mógłbym nazwać swe dzieciństwo – sielskiem, anielskiem. (...) Mógłbym – gdyby nie zgrzyt jeden, zgrzyt, który sępił czoło ojca, wyciskał łzę z oczu matki i głębooko się wrażał w mózgi dziecięce. Tym zgrzytem było świeże wspomnienie o klęsce narodowej 1863 roku (urodziłem się w 1867 roku).

„Promień”, 1903 rok.

I was born in the countryside, into a noble family (...) for a long time I did not have any financial worries, and in my childhood I was surrounded by considerable comfort. And as I had many siblings and my parents were very gentle and kind to us, I could call this childhood idyllic. (...) I could – if not for one flaw, a flaw that brought a frown to my father’s face, caused tears in my mother’s eyes and instilled itself deep into the brains of us children. This flaw was the fresh memory of the national defeat in 1863 (I was born in 1867).

Promień quarterly, 1903.

ZIUK

ZIUK

Dziedziniec I Wileńskiego Gimnazjum w okresie międzywojennym. Obecnie Uniwersytet Wileński.

Gmach I Wileńskiego Gimnazjum, miejsce nauki Józefa Piłsudskiego. Obecnie Uniwersytet Wileński.

LATA SZKOLNE

W 1876 roku Józef Piłsudski rozpoczął edukację szkolną. Gimnazjum państwowe stanowiło wówczas istotny element systemu rusyfikacji, z programem wychowawczym skierowanym na złamanie postaw patriotycznych. Ziuk, który przywiązanie do wartości narodowych i szacunek dla polskiej tożsamości cenił sobie szczególnie wysoko, nie mógł zaakceptować atmosfery carskiej szkoły. W dokumentach odnotowano wykroczenia: niedozwolone na terenie gimnazjum rozmowy w języku polskim, nie ukłonienie się Generał-Gubernatorowi czy spotkanemu na ulicy dyrektorowi szkoły.

W roku 1885, po złożeniu egzaminu maturalnego, przyszły Marszałek podjął studia medyczne na Uniwersytecie w Charkowie. Za m.in. udział w studenckich protestach został wydalony z miasta i planował przenieść się na inną uczelnię.

Już podczas nauki w gimnazjum wileńskim Ziuk związał się z tajnym kółkiem samokształceniowym „Spójnia”, którego uczestnicy studiowali literaturę filozoficzną i patriotyczną. Zetknął się wówczas, podobnie jak podczas studiów, z pismami socjalistycznymi. W okresie akademickim brał udział w spotkaniach organizacji studenckich, w tym także socjalistycznych tajnych organizacji rosyjskich.

Józef Piłsudski w pierwszych latach nauki w gimnazjum wileńskim.

Uczucie przygnębienia, uczucie niewolnika, którego w każdej chwili, jak robaka zgnieść mogą, leżało mi na sercu kamieniem młyńskim. Lata mego pobytu w gimnazjum zaliczam zawsze do najprzykrzejszych w swym życiu.

„Promień”, 1903 rok.

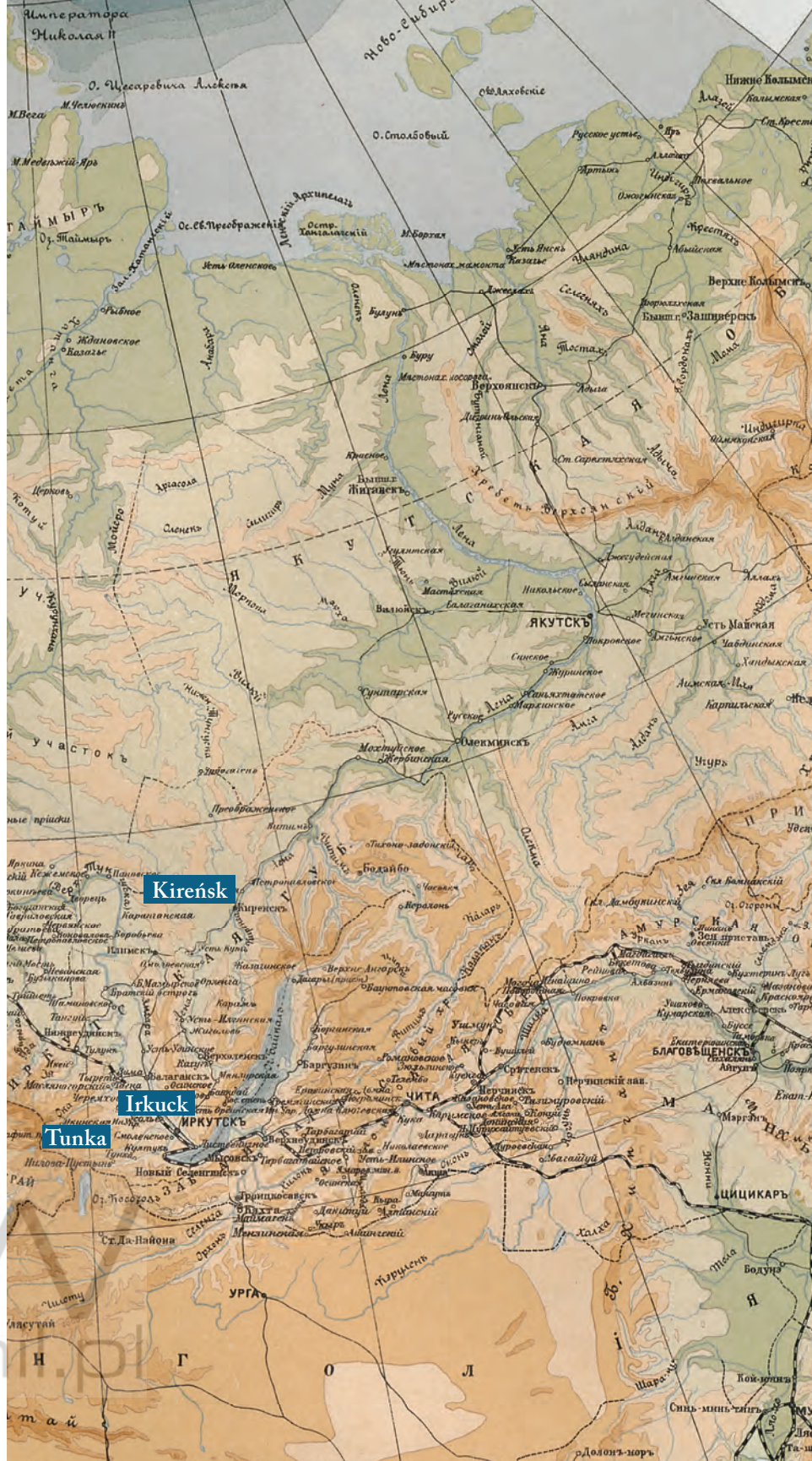
The feeling of depression, the feeling of a slave who can, at any moment, be crushed like a worm, burdened my heart heavily, like a millstone. I have always looked on my years at gymnasium as the most unpleasant time in my life.

Promień quarterly, 1903.

KONSPIRATOR CONSPIRATOR

Rysunek Zdzisława Czermańskiego przedstawiający zesłańców w drodze na Syberię.

ZESŁANIE NA SYBERIĘ

Młody Józef Piłsudski, szukając drogi do walki z zaborcą oraz do odzyskania niepodległości, interesował się tymi, którzy widzieli wroga we władzach carskich – konspiracją socjalistyczną.

Po wydaleniu z Charkowa, planując wyjazd na studia za granicę, na kilka miesięcy zamieszkał w Wilnie. Za pośrednictwem starszego brata Bronisława nawiązał kontakty z frakcją terrorystyczną Narodnej Woli – rosyjskiej rewolucyjnej organizacji terrorystycznej, planującej zamach na cara Aleksandra III. Nieświadomie, a może z premedytacją, Józef Piłsudski włączył się pośrednio w przygotowania do zamachu.

W wyniku denuncjacji Piłsudski, który przenocował i otoczył opieką jednego z zamachowców podczas jego wizyty w Wilnie, jako pośrednio współpracujący z terrorystami, został karą administracyjną skazany na 5 lat zesłania na Syberię.

Wśród skazanych w wyniku procesu odnajdujemy nazwiska Bronisława Piłsudskiego – brata Ziuka – który dostał karę 15 lat robót w Sachalinie i dożywotniego pobytu na Syberii oraz skazanego na śmierć Iljicza Uljanowa – brata Włodzimierza Lenina.

Bronisław Piłsudski (1866-1918), starszy brat Ziuka, początek XX wieku.

Fragment mapy Imperium Rosyjskiego z zaznaczonymi miejscami pobytu Józefa Piłsudskiego w okresie zesłania na Syberię.

EXILE IN SIBERIA

Looking for a way to fight against the invader and to restore the independence of Poland, young Józef Piłsudski was interested in the socialist conspiracy – those who perceived Tsarist authorities as an enemy.

Having been expelled from Kharkov and planning to study abroad, he stayed in Vilnius for a few months. Through his elder brother Bronisław, he got in touch with the terrorist faction of the Narodnaya Volya – a Russian revolutionary terrorist organisation planning the assassination of Tsar Alexander III. Józef Piłsudski indirectly took part in preparations for the assassination attempt – inadvertently, or maybe deliberately.

As a result of being denounced, Piłsudski, who had put up and took care of one of the plotters during his visit to Vilnius, was administratively sentenced to five years of exile in Siberia for his indirect collaboration with terrorists.

Among the names of those convicted as a result of the trial are Bronisław Piłsudski, Ziuk's brother, who received the punishment of 15 years' hard labour in Sakhalin and exile in Siberia, and Aleksandr Ilyich Ulyanov, Vladimir Lenin's brother, who was sentenced to death.

List gończy za Józefem Piłsudskim wydany przez władze carskie w 1887 roku.

Przestępca polityczny Józef Piłsudski – ze szlachty. Znamiona: lat 19/1887 r., wzrost 2 arszyny 7 ¼ wersz., twarz czysta, oczy szare, włosy na głowie ciemno blond, bokobrody jasno blond rzadkie, broda ciemno-blond, wąsy jasno-blond, nos normalny, usta zwykłe, zęby nie wszystkie, podbródek okrągły. Znaki szczególne: 1) twarz czysta, tylko brwi zrosnięte nad nosem. 2) na prawej małżowinie usznej nisko znamię od urodzenia.

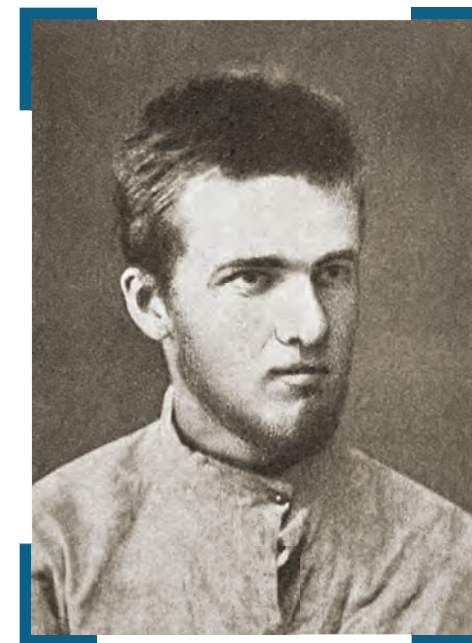
Tekst z listu gończego wydanego za Józefem Piłsudskim, „przestępcą państwowym” przez władze carskie, 1887 rok.
Tłumaczenie z rosyjskiego na polski za „Józef Piłsudski 1867-1935”. Kraków, 1935 rok.

Political criminal Józef Piłsudski – from the nobility. Characteristics: 19-years-old/1887, height: 2 arshins 7 ¼ vershoks, clean face, grey eyes, dark blonde hair on the head, light blonde thin sideburns, dark blonde beard, light blonde moustache, normal nose, ordinary mouth, incomplete teeth, round chin. Special features: 1) clean face, only eyebrows grown together over the nose. 2) a birthmark situated low on the right earlobe.

The text of the Russian police card included in the arrest warrant.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1887 rok.

ZESŁANIEC

EXILE

Góry w okolicach Tunki, miejsca zesłania Józefa Piłsudskiego w latach 1890-1892. Syberyjskie góry zapadły w pamięć Ziuka, który wspominał je później w rozmowach z przyszłą żoną Aleksandrą Szczerbińską, podziwiającą Tatry.

Irkuck, stolica guberni, ośrodek administracyjno-wojskowy dla kolonizacji Syberii.

NA SYBERII 1887-1892

Miejscem zesłania Józefa Piłsudskiego, skazanego za pomoc zamachowcom planującym zabicie cara Aleksandra III był Kireńsk, miejscowość na wyspie na rzece Lenie. Syberia była dla młodego Józefa trudną szkołą życia. Nieludzkie warunki bytu w surowym klimacie tajgi, udało się po półtora roku zmienić na nieco przyjaźniejszy teren Tunki, na południe od Irkucka. Tam, dzięki znajomości języków obcych, miał możliwość poprawienia sytuacji materialnej, wykonując pracę prywatnego nauczyciela.

W latach osiemdziesiątych XIX wieku na Syberii przebywało nadal sporo zesłańców – uczestników Powstania Styczniowego. Dzięki styczności z nimi, m.in. przyjaźni z Bronisławem Szwarce, Piłsudski pogłębił swoją wiedzę i przemyślenia na temat tego zrywu narodowego. Lektury i spotkania z inteligencją polską, dzielącą z nim wygnañczy los Sybiraka, pozwoliły przyszłemu Naczelnikowi Państwa na skryształowanie poglądów odnośnie przyszłości Polski.

Dwudziestodwuletni Piłsudski powracał do kraju z dużym bagażem doświadczeń i planami na przyszłość. Socjalizm polski w jego pojęciu powinien nierozzerwalnie łączyć się z dążeniem do odrodzenia niepodległej Polski.

Zabudowania w Tuncie na Syberii, zdjęcie z lat trzydziestych XX wieku.

Rysunek Zdzisława Czermańskiego przedstawiający Józefa Piłsudskiego udzielającego korepetycji w Tuncie.

IN SIBERIA 1887-1892

Having helped plotters planning to assassinate Tsar Alexander, Józef Piłsudski was sentenced to exile in Kirensk – a town on the Lena River. Siberia was a hard school of life for young Józef. After a year and a half of living in the inhumane conditions of the raw climate of the taiga, he was transferred to the slightly milder Tunki area, south of Irkutsk. There, thanks to his command of foreign languages, he could improve his material situation by working as a private teacher.

In the 1880s, Siberia was still a place with many exiles – participants in the January Uprising. As a result of his exposure to them – for example, his friendship with Bronisław Szwarce – Piłsudski deepened his knowledge and reflections on this national revolt.

The books he read and meetings he had with Polish intellectuals sharing Piłsudski's fate as an exile in Siberia allowed the future Chief of State to crystallise his views regarding the future of Poland.

At the age of 22, Piłsudski returned to Poland loaded with experiences and plans for the future. In his understanding, Polish socialism should be inseparably linked to attempts to restore an independent Poland.

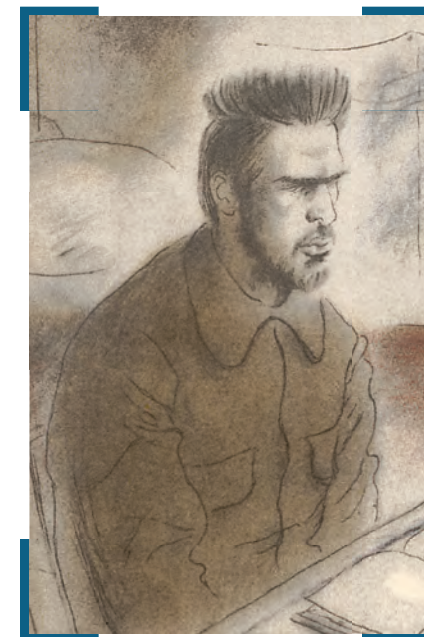
Kireńsk, miasto w obwodzie irkuckim, miejsce zesłania Józefa Piłsudskiego w latach 1887-1890.

Leonarda Lewandowska (1861-1901) – Leosia, pierwsza miłość Józefa Piłsudskiego, poznana w 1889 roku w Kireńsku. Ich związek rozpadł się po zakończeniu odbywania kary przez Lewandowską w 1890 roku. Listy pisane do Leosi są doskonałym źródłem wiedzy o życiu Piłsudskiego na Syberii.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1890 roku.

(...) Jak ja gospodarzę, trudno Ci to opowiedzieć. Przez dzień palę w piecu, niekiedy raz w tydzień zgotuję sobie jakiekolwiek świństwo, a tak to poprzestaję na herbacie, mleku, jajach. Długo nie mogłem przybrać się do wyciastania i u mnie było tak brudno, że aż strach, na koniec dzisiaj wymiotłem pokój, ot i całe moje gospodarstwo.

Z listu do Leonardy Lewandowskiej z 15 października 1890 roku.

(...) It's hard to explain how I'm keeping my house. Throughout the day I keep the fire in the oven burning, sometimes I cook something for myself once a week; other than that I get by with tea, milk and eggs. I couldn't bring myself to sweep up for a long time and it got frightfully dirty here; finally, today, I swept the room. And so, my entire homestead.

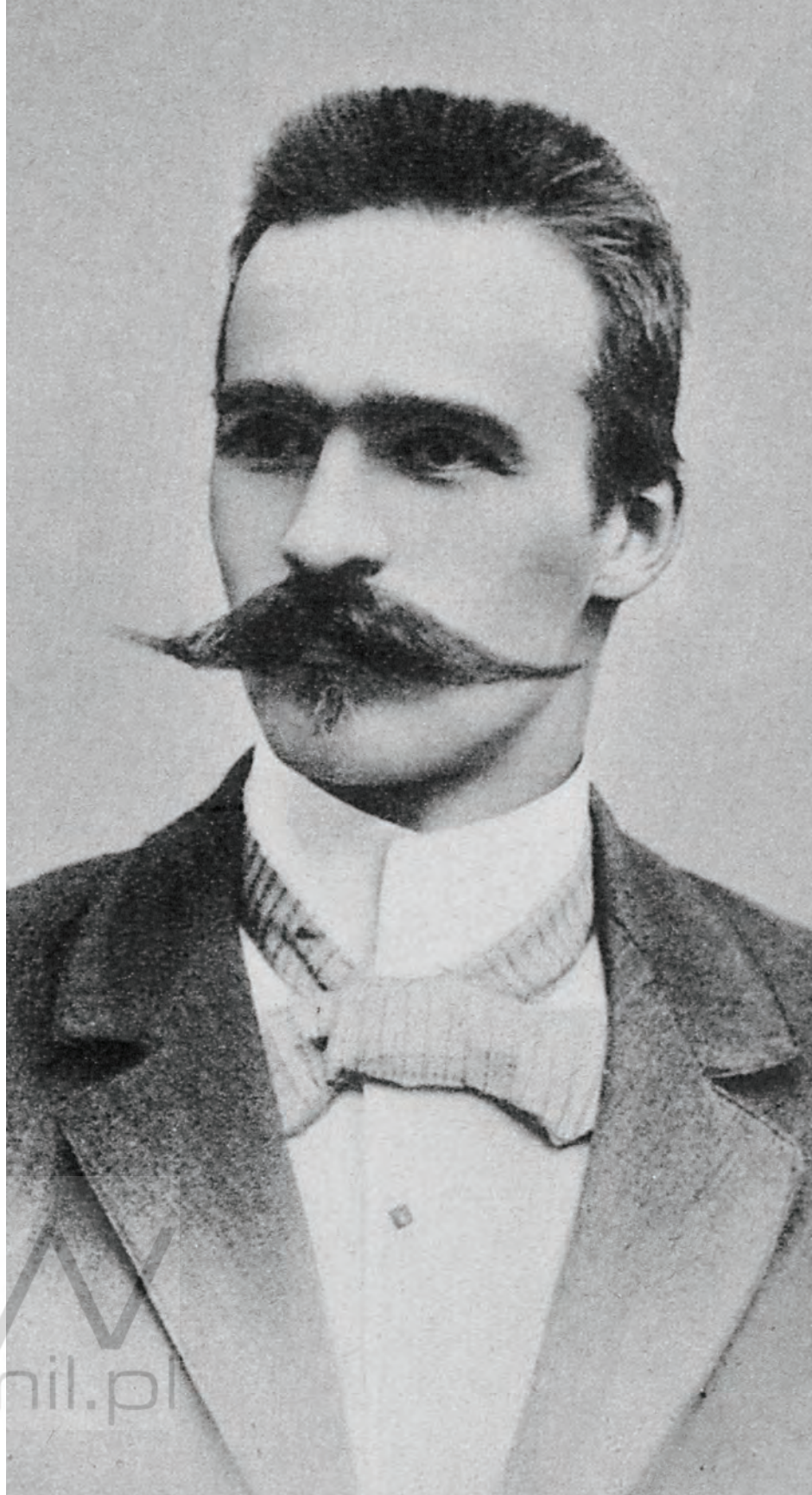
From Józef Piłsudski's letter to Leonarda Lewandowska of 15 October 1890.

TOWARZYSZ WIKTOR

COMRADE
WIKTOR

Ignacy Mościcki, późniejszy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, jeden z działaczy niepodległościowych, bliski współpracownik „towarzysza Wiktor”. Józef Piłsudski poznał Mościckiego w Londynie w 1886 roku, podczas zjazdu partyjnego. Pracujący tam wówczas jako fryzjer Mościcki miał osobiście zgolić Piłsudskiemu brodę tuż przed jego powrotem do kraju.

DZIAŁALNOŚĆ W POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Pobyty na zesłaniu (1887-1892) i zetknięcie się z weteranami Powstania Styczniowego, ukształtowały pogląd Józefa Piłsudskiego, że powstanie zbrojne jest jedyną drogą do odzyskania niepodległości. Odpowiednie lektury, styczność z socjalistami i pogłębiona analiza aktualnej sytuacji społecznej, wskazały mu źródło kadr dla przyszłego czynu. Włączenie się do ruchu socjalistycznego było więc świadomym wyborem drogi do uzyskania przez Polskę samodzielnego bytu państwowego.

Józef Piłsudski formalnie włączył się w działalność ruchu socjalistycznego w 1892 roku, gdy na paryskim zjeździe Zagraniczny Związek Socjalistów Polskich i Polska Partia Socjalistyczna (PPS) wpisali do programu postulat odzyskania niepodległości. Partia działała w konspiracji. Piłsudski, członek „grupy litewskiej PPS”, miał pseudonim „towarzysz Wiktor”. Pozostał w strukturach partii aż do drugiego dziesięciolecia XX wieku. Od 1894 roku był członkiem Centralnego Komitetu Robotniczego – władz PPS, po rozłamie w 1906 roku wraz z grupą niepodległościową stworzył PPS-Frakcję Rewolucyjną.

„Towarzysz Wiktor” działał niezwykle energicznie, okryty sławą zesłańca zajmował się pracą organizacyjną. Dużo pisał i publikował, zarówno w wydawanym za granicą „Przedświcie” jak i w „Robotniku”. Ostatni tytuł był nie tylko dziełem pióra Piłsudskiego, ale także jego rąk.

Józef Piłsudski, około 1897 roku.

ACTIVITY IN THE POLISH SOCIALIST PARTY

During his time in exile (1887-1892), when he mixed with veterans of the January Uprising, Józef Piłsudski established his view that an armed uprising was the only way to regain independence. The relevant literature, exposure to socialists and a deep analysis of the current social situation showed him where to look for manpower in order to accomplish the future act. Thus, joining the socialist movement was his conscious choice of the way to restore Poland as an independent state.

Józef Piłsudski formally joined the socialist movement in 1892, when the Foreign Union of Polish Socialists and the Polish Socialist Party (PPS) included the idea of regaining Poland's independence in their manifesto. The party acted in conspiracy. Piłsudski, a member of the Lithuanian branch of the PPS, was known under the alias "Comrade Wiktor". He remained within the structures of the party until the 1910s. From 1894 he was a member of the Central Workers' Committee of the PPS, and after the party split in 1906, he formed the Revolutionary Faction of the PPS, together with the independence group.

"Comrade Wiktor" acted with extreme vigour; being famous as a former exile, he was engaged in organisational work. He wrote and published many texts in newspapers published by the Polish Socialist Party: *Przedświt* (which was distributed abroad) and *Robotnik*. This last title was not only the work of Piłsudski's pen, but also of his hands.

Józef Piłsudski wśród przywódców Polskiej Partii Socjalistycznej w Londynie w 1896 roku podczas kongresu II Międzynarodówki. Siedzą od lewej: Ignacy Mościcki, Bolesław Jędrzejowski, Józef Piłsudski, Aleksander Dębski, stoją Bolesław Miklaszewski i Witold Jodko-Narkiewicz.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1893 rok.

A gdy się zastanawiał nad narodem, z którym mię wiązało wszystko, co boli, wszystko, co we mnie myśli i wszystko, co czuję, przechodziłem do przekonania, że moje dziecinne marzenia i rojenia zespalają się z moim młodzieńczym światopoglądem. Socjalista w Polsce dążyć musi do niepodległości kraju, a niepodległość jest znamiennym warunkiem zwycięstwa socjalizmu w Polsce.

„Promień”, 1903 rok.

And when I thought about the nation I was connected to by everything that hurts, everything in me that thinks and feels, I became convinced that my childhood dreams and fantasies had become one with the worldview of my youth. A socialist in Poland must strive for the country to achieve independence, and independence is a significant condition for the victory of socialism in Poland.

Promień quarterly, 1903.

DRUKARZ PRINTER

Aleksander Sulikiewicz (1867-1916). Polak pochodzenia tatarskiego, działacz ruchu socjalistycznego i niepodległościowego. Bliski współpracownik Józefa Piłsudskiego. Zatrudniony w izbie celnej wspomagał kolportaż wydawnictw konspiracyjnych. Był współorganizatorem ucieczki Piłsudskiego ze szpitala psychiatrycznego.

DZIAŁALNOŚĆ KONSPIRACYJNA

Konspiracyjna drukarnia była „domem” Piłsudskiego od 1894 do 1900 roku. Początkowo mieściła się w Lipniskach w powiecie Oszmiańskim, następnie w Wilnie, a później – aż do aresztowania Marii i Józefa Dąbrowskich (nazwisko konspiracyjne Piłsudskich) – w Łodzi, przy ulicy Wschodniej 19. „Towarzysz Wiktor” redagował i pisał teksty do „Robotnika”, zajmował się także drukiem oraz kolportażem pisma. Każdy numer miał nakład 1 900 egzemplarzy. Aby go przygotować, spędzano przy maszynie drukarskiej 15 dni po 9-10 godzin. Wspólnie z późniejszym Marszałkiem, w latach 1895-1896 przy maszynie stawał „towarzysz Edmund” – późniejszy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Stanisław Wojciechowski.

Konspiracja była skuteczna. Władze carskie przypuszczały, że gazeta jest drukowana poza granicami kraju. „Robotnik”, w porównaniu do konspiracyjnych wydawnictw rosyjskich czy publikacji nielegalnych w Królestwie Polskim był ewenementem – ukazało się aż 36 numerów!

W 1900 roku, w wyniku przypadkowej dekonspiracji, Józef Piłsudski wraz z żoną Marią zostali aresztowani. Osadzony w słynnym X Pawilonie Warszawskiej Cytadeli, dopiero dzięki symulowaniu choroby psychicznej i wsparciu, m.in. zastępcy naczelnika więzienia oraz lekarzy, znalazł się w szpitalu psychiatrycznym w Petersburgu. Zimą 1901 roku towarzysze z PPS zorganizowali jego ucieczkę. W tym samym czasie została uwolniona żona przyszłego Marszałka. Wspólnie udali się do Galicji, a później do Paryża. Piłsudski wrócił do pracy w szeregach partii.

Józef Piłsudski, 1900 rok.
Zdjęcie z dokumentów
carskiej policji.

digital born

Cela Józefa Piłsudskiego
w X Pawilonie Cytadeli,
Warszawa.

UNDERGROUND ACTIVITY

The underground printing press was Piłsudski's "home" from 1894 until 1900. It was initially located in Lipniski in the Ashmyany municipality, then in Vilnius, and later – until the arrest of Józef and Maria Dąbrowscy (aliases used by Piłsudski and his wife) – in Łódź at number 19 Wschodnia Street. "Comrade Wiktor" edited and wrote texts for Robotnik, and he was also involved in the printing and distribution of the newspaper. Each issue was published in 1,900 copies and required the editorial staff to spend 9-10 hours a day at the printing press for 15 days. In 1895-1896, the future Marshal of Poland stood at the printing press together with "Comrade Edmund" – Stanisław Wojciechowski, the future president of the Republic of Poland.

The conspiracy was effective. The Tsarist authorities assumed that the newspaper was printed outside the borders of the country. In comparison to Russian underground publications or illegal publications in the Kingdom of Poland, Robotnik was a rarity – 36 issues were published altogether!

In 1900, as a result of an accidental disclosure, Józef Piłsudski and his wife Maria were arrested. He was initially imprisoned in the notorious Tenth Pavilion of the Warsaw Citadel, but after feigning mental illness and receiving support, among others, from the deputy prison governor and doctors, he was transferred to a mental hospital in St. Petersburg. In the winter of 1901, comrades from the PPS helped him escape from the hospital. His wife was liberated around the same time and, reunited, they travelled to Galicia and then to Paris. Piłsudski resumed his work in the ranks of the party.

Dom przy bulwarze Aleksandryjskim w Wilnie, gdzie w latach 1894-1899 mieściła się drukarnia „Robotnika”.

Dom przy ulicy Wschodniej w Łodzi, gdzie w latach 1899-1900 mieściła się drukarnia „Robotnika”. Tutaj mieszkał też Józef Piłsudski z żoną Marią.

Maria z Koplewskich Piłsudska (1865-1921), primo voto Juszkiewiczowa. Działaczka ruchu socjalistycznego, nauczycielka, od lipca 1899 roku żona Józefa Piłsudskiego.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1900 rok.

Przyznam się, że pomimo wielu niewesołych chwil, spędzonych przy maszynie, pomimo, iż nieraz wściekałem się na nią przy robocie, wymyślając jej od „starego klekota”, „głupiego bydła” i „cholery”, ścisnęło mi się serce, gdy mi tę „cholere” zobaczył w plugawych łapach szpicli w chwili przenoszenia jej z szafy do kosza. Gdy na kosz Gnoiński kładł pieczęcie, stałem zgryziony, jak gdyby zapadało wieko trumny nad kimś bliskim, serdecznie kochanym. Tyle nadziei, tyle miłości, tyle poświęcenia było związane z tym kawałkiem żelaza, skazanym oto na milczenie i bezczynność!

I must admit that, despite many miserable moments spent at the press, and although it sometimes drove me insane, making me curse and call it “an old piece of junk”, “a stupid cow” and “a calamity”, I felt grief when I saw that “calamity” in the filthy hands of the spies taking it from the closet to the basket. When Gnoiński was sealing that basket, I stood there dejected, as if it were a coffin lid closing over someone dearly loved. So much hope, so much love, so much sacrifice had been associated with this piece of iron, from then on condemned to silence and inaction!

„Walka rewolucyjna w zaborze rosyjskim” (bibuła), 1903 rok.

“Revolutionary struggle in the Russian partition”, underground publication, 1903.

TOWARZYSZ MIECZYŚLAW

COMRADE
MIECZYŚLAW

Józef Piłsudski z żoną Marią (pośrodku) w Bernie w towarzystwie Ignacego Mościckiego (pierwszy z lewej), attaché wojskowego Japonii płk. Tarō Utsunomiya i jego żony, przed wyjazdem do Japonii, 1904 rok.

Dom w Krakowie przy ulicy Topolowej, gdzie Józef i Maria Piłsudscy mieszkali po przeprowadzce do Galicji (1906–1910).

TAKTYKA CZYNU

W 1904 roku wybuchła wojna japońsko-rosyjska, która pokazując słabość imperium carów rozbudziła nastroje rewolucyjne w Rosji i Królestwie Polskim, a także nadzieje niepodległościowe polskiego społeczeństwa. Józef Piłsudski, licząc na porozumienie antyrosyjskie z Japończykami, udał się do Japonii. Uzyskał tylko skromną pomoc finansową, ale utwierdził się w przekonaniu, że walka zbrojna z Rosją jest możliwa, a odpowiednie przygotowanie wojskowe będzie nieodzownym wsparciem w drodze do niepodległości.

Koncepcja „taktyki czynu” przyszłego Marszałka, wysunięta na Konferencji Centralnego Komitetu Robotniczego Polskiej Partii Socjalistycznej w Krakowie jesienią 1904 roku, doprowadziła do ukonstytuowania Organizacji Bojowej PPS z Wydziałem Bojowym, kierowanym przez Piłsudskiego. Zadaniem WB było szkolenie bojowców (kursy Szkoły Bojowej PPS, ćwiczenia), zaopatrzenie w broń, planowanie i organizowanie akcji. Bojówki zostały powołane, m.in. w celu ochrony demonstracji, neutralizowania szpicli oraz przeprowadzania akcji ekspropriacyjnych i zamachów na carskich prominentów. Był to krok w kierunku tworzenia polskiej siły zbrojnej.

„Towarzysz Mieczysław” (kolejny pseudonim konspiracyjny Piłsudskiego) prowadził wykłady, m.in. w Szkole Bojowej oraz w powołanej w 1908 roku Szkole Agitatorskiej PPS w Krakowie. Słuchacze uczyli się tam służby zwiadowczej, techniki konspiracji, zachowania się podczas śledztwa.

THE POLICY OF ACTION

In 1904, the Russo-Japanese war broke out, exposing the weakness of the Tsarist Empire and stimulating revolutionary moods in Russia and the Kingdom of Poland, as well as the hopes of Polish society for the restoration of independence. Hoping for an anti-Russian agreement with the Japanese, Józef Piłsudski travelled to Japan. He gained only modest financial support, but confirmed his conviction that an armed struggle with Russia was possible, and that proper military preparation would be essential on the road to independence.

The concept of the “policy of action” of the future Marshal of Poland, which was put forward at the Conference of the Central Workers’ Committee of the Polish Socialist Party in Kraków in the autumn of 1904, resulted in the establishment of the Combat Organisation of the PPS, with the Combat Division led by Piłsudski. The task of the Combat Division was to train paramilitary personnel (courses of the PPS Combat School and exercises), to supply weapons, and to plan and organise actions. Paramilitary units (“bojówki”) were established, among other things, to protect demonstrations, to neutralise spies, and to carry out acts of expropriation and attempts to assassinate prominent persons from the Tsarist government. That was a step towards the formation of a Polish armed force.

“Comrade Mieczysław” (another underground alias used by Piłsudski) gave lectures in the Combat School and the Agitation School of the Polish Socialist Party established in Kraków in 1908. Students of these schools learned reconnaissance service, conspiracy techniques and behaviour during investigations.

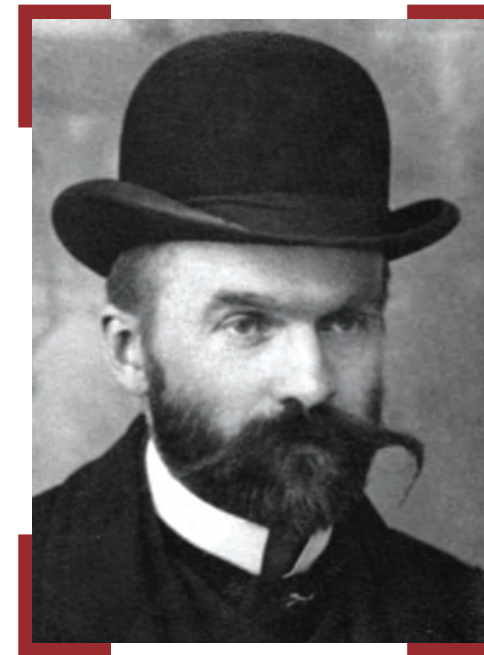
REGULAMIN ORGANIZACJI BOJOWEJ P. P. S.

- § 1. Celem O. B. jest a) wykonywanie różnego rodzaju aktów rewolucyjnych, których wymaga taktyka rewolucyjna P. P. S. — b) kierowanie przygotowaniem technicznymi do przyszłej walki zbrojnej.
- § 2. Członkiem O. B. może być każdy z członków P. P. S., o ile uzna za obowiązujący dla siebie niniejszy regulamin i został do O. B. przyjęty przez Wydział Bojowy, lub jego pełnomocników.
- § 3. Oprócz obowiązków ogólnych, jako członka P. P. S., członek O. B. zobowiązuje się do:
 - a) ścisłej konspiracji w sprawach bojowych, jak nazewnątrz, tak i wewnątrz,
 - b) posłuszeństwa dla władz bojowych we wszystkich czynnościach, związanych z celami O. B.,
 - c) pomocy wzajemnej, wypływającej z braterskiego, szczerzego stosunku między sobą,
 - d) skrupulatnej akuratności w wypełnianiu chociażby najdrobniejszych czynności bojowych.
- § 4. Każdy z członków O. B. ma prawo w każdej chwili, z wyjątkiem podczas akcji, zakomunikować Wydziałowi lub jego pełnomocnikowi o swoim postanowieniu wystąpienia ze składu O. B., przyczym po zdaniu odpowiedniego sprawozdania, oraz majątku partyjnego, będącego w jego rozporządzeniu.

Regulamin Organizacji Bojowej Polskiej Partii Socjalistycznej, który powstał po 1904 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1904 rok.

Chcę zwyciężyć, a bez walki i to walki na ostro, jestem nie zapaśnikiem nawet a wprost bydłem, okładanem kijem czy nabajką. Rozumiesz chyba mnie. Nie rozpacz, nie poświęcenie mną kieruje, a chęć zwyciężenia, przygotowania zwycięstwa.

Z listu do Ignacego Daszyńskiego, 1908 rok.

I want to win, and yet without a hard fight I'm not even a wrestler, but rather a beast of burden, beaten with a stick or whip. Surely you understand me. It's not despair or sacrifice that's driving me, but the desire to win, to prepare for victory.

From a letter of Józef Piłsudski to Ignacy Daszyński from 1908.

MAŻ MARIII

MARIA'S HUSBAND

Dom przy ulicy Szlak 31 w Krakowie, gdzie Józef i Maria Piłsudcy mieszkali od 1910 roku. To tutaj Piłsudski, po powrocie z frontu zimą 1914 roku, miał zawołać do żony „dużo, bardzo dużo herbaty i jeść, a najwięcej spać”.

digital born

Maria Piłsudska (1865-1921), około 1901 roku.

MAŁŻEŃSTWO Z MARIĄ

Józef Piłsudski poznał swoją pierwszą żonę, Marię z Koplewskich Juszkiewiczową w Wilnie, pod koniec lat dziewięćdziesiątych XIX wieku. Dom „pięknej pani”, jak ją nazywali koledzy z Polskiej Partii Socjalistycznej w Wilnie, był miejscem spotkań konspiracji socjalistycznej. Jej inteligencja, dowcip oraz łatwość w kontaktach towarzyskich sprawiały, że wielu chciało być wokół niej, w tym adoratorzy.

O względy Marii zabiegał także przywódca endecji – Roman Dmowski, który podobno nigdy nie darował Piłsudskiemu wygranej w tej rywalizacji.

Po ślubie Józefa i Marii Piłsudskich, 15 lipca 1899 roku w Paproci Dużej w guberni łomżyńskiej (świadkami byli bracia Ziuka – Józef i Jan), małżonkowie zamieszkali w Wilnie, a następnie w Łodzi. Wspólnie prowadzili konspiracyjną drukarnię, razem zostali aresztowani przez władze carskie i osadzeni w Cytadeli warszawskiej. Piłsudski był niezwykle przywiązany do córki Marii z pierwszego małżeństwa – Wandy Juszkiewiczówny. Jej śmierć w 1908 niezwykle poruszyła przysięgo Marszałka.

Stosunki między małżeństwem przestały się układać poprawnie, od kiedy Ziuk zakochał się w Aleksandrze Szczerbińskiej. Do rozwodu jednak nie doszło, Maria Piłsudska zmarła w Krakowie, 17 sierpnia 1921 roku.

Roman Dmowski (1864-1939), polityk opozycyjnej wobec Józefa Piłsudskiego Narodowej Demokracji. Jego starania o Marię Juszkiewiczową pod koniec XIX wieku zakończyły się niepowodzeniem z powodu pojawienia się konkurenta – Józefa Piłsudskiego.

MARRIAGE TO MARIA

Józef Piłsudski met his first wife, Maria Juszkiewiczowa née Koplewska, in Vilnius at the end of the 1890s. The house of the “beautiful lady”, as she was called by colleagues from the Polish Socialist Party in Vilnius, was a meeting place for socialist conspirators. Her intelligence, wit and ability to establish social contacts attracted many people, including admirers.

Roman Dmowski, the leader of the National Democracy movement, also tried to win Maria's favours; it is said that he never reconciled himself to the fact that Piłsudski had won this rivalry.

After the wedding of Józef and Maria Piłsudscy in Paproć Duża in the Łomża Governorate (with Ziuk's brothers Józef and Jan as witnesses) on 15 July 1899, the spouses settled in Vilnius and then in Łódź. They ran an underground printing press together, and were both arrested and interred by the Tsarist authorities in the Warsaw Citadel. Piłsudski was extremely attached to Maria's daughter from her first marriage – Wanda Juszkiewiczówna – and her death in 1908 was a severe blow to the future Marshal.

Relations between the spouses ceased to flourish after Ziuk fell in love with Aleksandra Szczerbińska. However, the divorce never happened, and Maria Piłsudska died in Kraków on 17 August 1921.

Wanda Juszkiewiczówna (1890-1908)
córka Marii Piłsudskiej z pierwszego
małżeństwa (stoi), około 1907 roku.

Walery Sławek (1879-1939) bliski współ-
pracownik Józefa Piłsudskiego od czasów
działalności w Organizacji Bojowej PPS.
Był narzeczoną Wandy Juszkiewiczów-
ny. Po jej przedwczesnej śmierci nigdy się
nie ożenił.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1912 rok.

Józef Piłsudski z pierwszą żoną Marią oraz córką żony z pierwszego małżeństwa Wandą, 1900 rok.

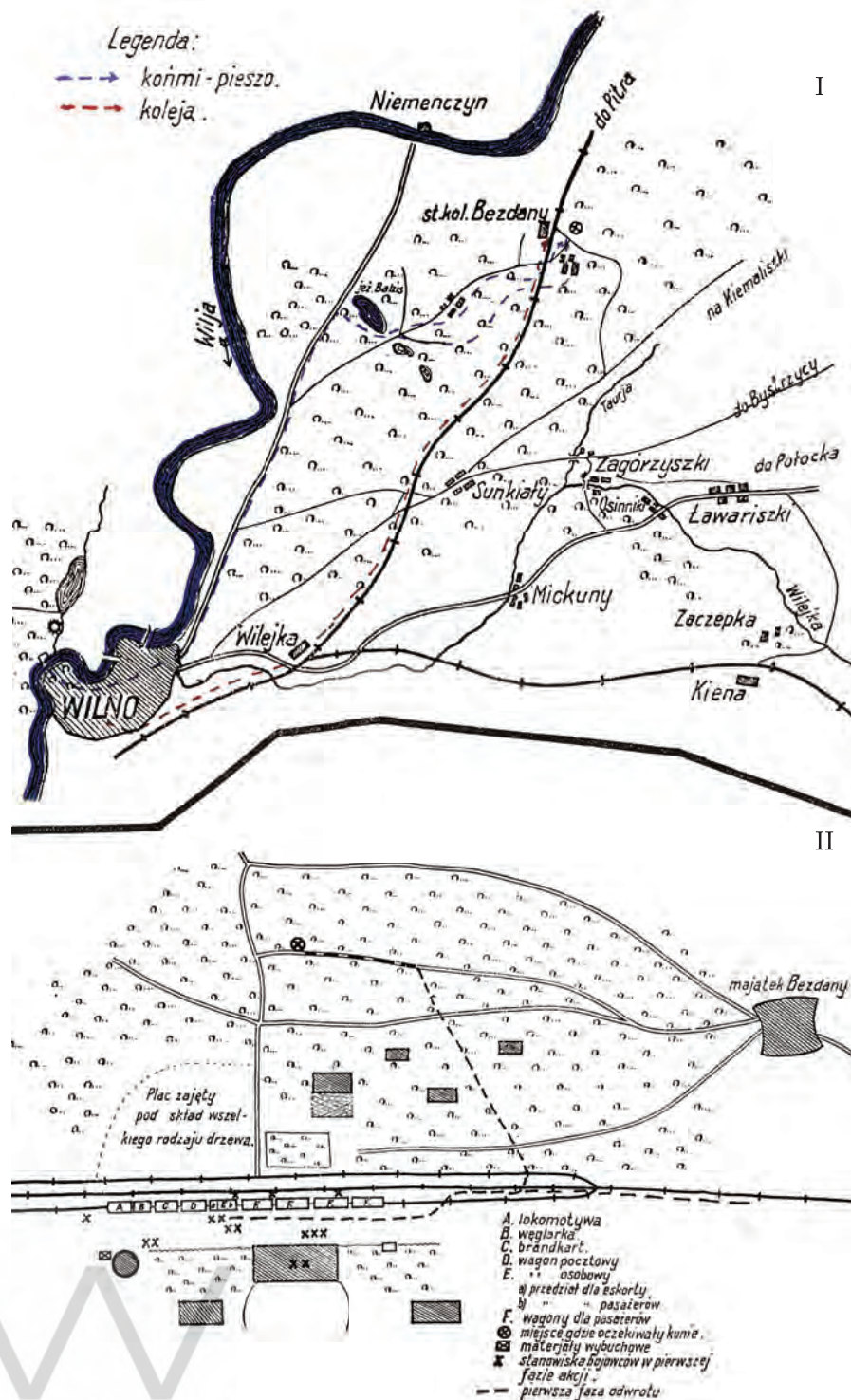
BOJOWIEC FIGHTER

Aleksander Prystor (1874-1941), członek PPS i Organizacji Bojowej PPS, Premier Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1931-1933, Marszałek Senatu (1935-1938). Fotografia z lat 1904-1910.

Józef Kobiałka, uczestnik akcji pod Bezdanami, 1909 rok.

AKCJA POD BEZDANAMI

Utworzenie Organizacji Bojowej (OB) Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS) Józef Piłsudski traktował jako przygotowanie przyszłych kadr wojskowych niezbędnych do odzyskania niepodległości. Obawiając się odwetu Rosjan unikał przelewu krwi. Pierwszą akcją bojową OB była ochrona demonstracji na placu Grzybowskiem w Warszawie, w listopadzie 1904 roku. Po raz pierwszy od Powstania Styczniowego, Polacy jawnie użyli broni przeciwko przedstawicielom caratu.

Jedną z bardziej spektakularnych – zaplanowanych i przeprowadzonych przez Piłsudskiego – była akcja ekspropriacyjna pod Bezdanami, nieopodal Wilna. 28 września 1908 roku członkowie Organizacji Bojowej, w tym czterech późniejszych premierów II Rzeczypospolitej (obok Piłsudskiego Walery Sławek, Tomasz Arciszewski i Aleksander Prystor), zdobyli 200 000 rubli (pochodzących z podatków), transportowanych z terenów Królestwa Polskiego do skarbu carskiego w Petersburgu.

Piłsudski stał się w ruchu socjalistycznym postacią niemal legendarną, wiązaną zdecydowanie z działaniem niepodległościowym. Tymczasem w PPS zarysowywał się podział na „młodych”, którzy postrzegali polski socjalizm jako element ogólnoeuropejskiego ruchu rewolucyjnego i „starych”, którzy za równoważne sprawom socjalnym uznawali postulaty niepodległościowe. Do rozłamu doszło w 1906 roku w Wiedniu. Większość członków partii związała się z PPS-Lewicą, zaś do PPS-Frakcji Rewolucyjnej Piłsudskiego zgłosili się niemal wszyscy członkowie OB. Piłsudski formalnie był członkiem PPS-Frakcji Rewolucyjnej aż do wybuchu „wielkiej wojny”, zasiadał nawet w Centralnym Komitecie Robotniczym (1909-1914), jednak jego uwaga skupiona była już na kolejnych inicjatywach, powoli „wysiadał z pociągu zwanego socjalizm”.

Szkic okolic stacji kolejowej Bezdany (I) i stacji z drogami dojazdowymi (II), wykonany wg oryginalnego planu z 1909 roku, 1933 rok.

THE BEZDANY RAID

Piłsudski treated the establishment of the Combat Organisation as a way of preparing future military staff necessary to regain independence. Fearing the Russians' revenge, he avoided bloodshed. The first action of the Combat Organisation was to protect a demonstration on Plac Grzybowski in Warsaw in November 1904. For the first time since the January Uprising, Poles openly used weapons against representatives of the Tsarist regime.

One of the more spectacular actions planned and carried out by Piłsudski was the Bezdany raid – a train robbery carried out in the vicinity of Bezdany near Vilnius. On 28 September 1908, members of the Combat Organisation, including four future prime ministers of the newborn Republic of Poland (Piłsudski, Walery Sławek, Tomasz Arciszewski and Aleksander Prystor), looted 200,000 roubles in tax revenues that were being transported from the Kingdom of Poland to the Tsar's treasury in St. Petersburg.

Piłsudski became an almost legendary figure of the socialist movement, and heavily associated with pro-independence activities. Meanwhile, the Polish Socialist Party was splitting into two factions: the “Young”, who perceived Polish socialism as part of the general European revolutionary movement, and the “Old”, who regarded Polish independence as a priority. The fracture happened in Vienna in 1906. Most of the party members supported the PPS-Left Faction, whereas almost all the members of the Combat Organisation joined the PPS-Revolutionary Faction led by Piłsudski. Piłsudski was formally a member of the PPS-Revolutionary Faction until the outbreak of the First World War; he even sat on the Central Workers' Committee (1909-1914), but he had already focused his attention on further initiatives, slowly “getting out of the train called socialism.”

Stacja kolejowa w Bezdanych, widok od strony torów, miejsce akcji Organizacji Bojowej PPS. Fotografia z lat trzydziestych XX wieku.

Tomasz Arciszewski (1877-1955), członek PPS i Organizacji Bojowej PPS, w niepodległej Polsce poseł na Sejm, Premier Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie w latach 1944-1947. Fotografia z 1910 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, lata 1904-1908.

Mój drogi! Niegdyś obiecywałeś mi, że napiszesz śliczny nekrolog, gdy diabli mnie wezmą. Teraz, gdy idę na wyprawę, z której może nie wrócę, posyłam Ci swoją kartkę, jako nekrologiście, z małą prośbą. (...) Moneta! Niech ją diabli wezmą, jak nią gardzę, ale wolę ją brać tak, jak zdobyc w walce, niż zebrać o nią u zdzieciniałego społeczeństwa polskiego, bo przecie jej nie mam, a mieć muszę do celów zakreślonych.

Z listu do Feliksa Perla, 28 września 1908 roku.

My dear! You once promised me that you would write a lovely obituary when I go to hell. Now that I'm going on an expedition from which I may not return, I am sending my card to you as an obituary writer, with a small request. (...) Money! May it be damned, I despise it so, but I would prefer to take it in this way: as spoils of war, rather than by begging the infantile Polish society for it, because after all I don't have it, and I must have it for my purposes.

From a letter of Józef Piłsudski to Feliks Perl from 28 September 1908.

KOMENDANT COMMANDER

Odznaka tzw. Parasol wykonana według projektu Włodzimierza Przerwy-Tetmajera, nadawana przez Józefa Piłsudskiego słuchaczom Szkoły Oficerskiej Związku Walki Czynnej. Piłsudski był także wykładowcą tej Szkoły.

ZWIĄZEK WALKI CZYNNEJ

Wraz z początkiem XX wieku w Europie i na świecie narastało napięcie. Wojna japońsko-rosyjska, rewolucja lutowa w Rosji i rozkwit ruchów rewolucyjnych, a następnie austriacko-serbski konflikt bałkański, z Rosją w tle, dawały Józefowi Piłsudskiemu nadzieję na zbrojne starcie pomiędzy zaborcami. Przyszły Komendant nie szczędził sił i środków, aby być przygotowanym na ten moment. Stąd jego kontakty z wywiadem japońskim, a następnie austriackim, stąd jego dążenie do przygotowania kadr przyszłej polskiej armii.

Krótko po akcji bezdańskiej Józef Piłsudski opuścił Królestwo Polskie. W 1908 roku, z jego inicjatywy, powołany został we Lwowie Związek Walki Czynnej (ZWC). Organizatorzy, na czele z Kazimierzem Sosnkowskim, kładąc nacisk na ideę odzyskania niepodległości, wyeliminowali z programu hasła socjalistyczne. Piłsudski pragnął przyciągnąć do koncepcji walki zbrojnej wszystkie warstwy społeczne, nie tylko klasę robotniczą, do której odwoływali się socjaliści.

Piłsudski, już wkrótce Komendant Główny ZWC, dominując w kierującej Związkiem Radzie Głównej, wprowadził w organizacji strukturę wojskową, z podziałem na sekcje, plutony i kompanie tworzące Legion. 1909 roku ZWC liczył około 220 członków.

Józef Piłsudski, około 1906 roku.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

UNION OF ACTIVE STRUGGLE

From the beginning of the 20th century, tensions grew in Europe and worldwide. The Russo-Japanese war, the February Revolution in Russia and the flourishing of revolutionary movements, followed by the Balkan conflict between Austria and Serbia, with Russia in the background, gave Józef Piłsudski reason to hope for an armed conflict between the partitioners of Poland. The future chief of state did not spare any effort and resources in order to be prepared for this moment. This is why he got in touch with Japanese and Austrian intelligence services, and made attempts to prepare the cadre for a future Polish army.

Shortly after the Bezdany raid, Józef Piłsudski left the Kingdom of Poland. In 1908, at his initiative, the Union of Active Struggle was established in Lviv. Its organisers, headed by Kazimierz Sosnkowski, eliminated socialist slogans from the programme, placing an emphasis on the idea of restoring independence. Piłsudski wanted not only the working class to which socialists referred, but all social strata to be involved in the idea of armed struggle.

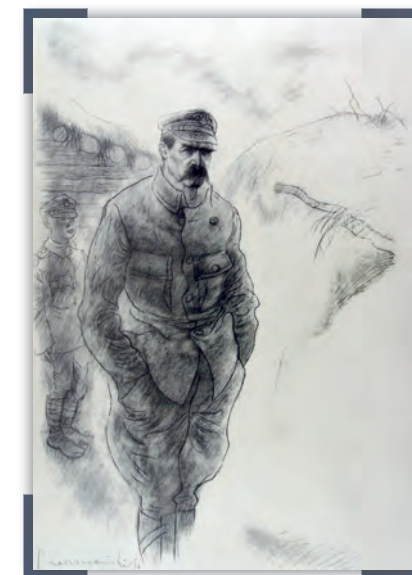
Piłsudski, who played the leading role on the Main Council of the Union, soon becoming its Commander in Chief, introduced a military structure in the organisation, with division into sections, platoons and companies forming the Legion. In 1909, the Union of Active Struggle had about 220 members.

Kazimierz Sosnkowski (1885-1969), bliski współpracownik Komendanta, szef sztabu I Brygady Legionów Polskich, uczestniczył w większości projektów wojskowych Piłsudskiego. Powołując Związek Walki Czynnej, działał z inspiracji Piłsudskiego, zajętego w tym czasie przygotowywaniem akcji w Bezdanych.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski,
okres I wojny światowej.

Co do wykładów, to mam ich trzy. Zdaje mi się, że wykłady są dobre, przynajmniej tak inni mówią i ja sam to czuję. (...) Słuchacze słuchają, o ile widzę, pilnie i chętnie, tak że przyjemnie jest wykladać, a naturalnie korzystam z tego, by niektóre moje ulubione idee spropagować (...).

Z listu do Aleksandry Piłsudskiej, 1908 rok.

As for lectures, I have three. It seems to me that the lectures are good, at least others say so and I myself feel it. (...) Students listen, as far as I can see, diligently and gladly, so that it is a pleasure to speak, and naturally I use this to propagate some of my favourite ideas (...).

From a letter of Józef Piłsudski to Aleksandra Piłsudska, 1908.

KOMENDANT COMMANDER

Ćwiczebny marsz uzbrojonej kompanii oficerskiej Związku Strzeleckiego do Zakopanego. Na czele Strzelców Komendant Józef Piłsudski (ze szpicrutą), 1913 rok.

ZWIĄZKI STRZELECKIE

W Związku Walki Czynnej, którego zadaniem było tworzenie kadr przyszłego wojska polskiego, zorganizowane zostały szkoły instruktorskie dla oficerów i podoficerów. Dzięki liberalnemu prawodawstwu austro-węgierskiemu w kwestii związków strzeleckich, tajny ZWC mógł zainicjować tworzenie legalnych już organizacji paramilitarnych. Założono Związek Strzelecki we Lwowie i Towarzystwo Strzeleckie „Strzelec” w Krakowie. Emisariusze ZWC powoływali oddziały Związku w miastach akademickich Europy (w Belgii, w Szwajcarii, we Francji i in.), a także w niezwykle trudnych warunkach na terenie Królestwa Polskiego i Rosji.

Od czerwca 1912 roku Józef Piłsudski był Komendantem Głównym Związków Strzeleckich, w grudniu został wybrany Komendantem Głównym sił wojskowych, które miały być utworzone z organizacji paramilitarnych. Stanowisko to wyznaczyła mu Komisja Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych (KSSN), utworzona przy jego współudziale w 1912 roku w Krakowie z przedstawicieli głównych ruchów niepodległościowych w Galicji (PPS, PPSD, PSL i skrzydła niepodległościowego endecji). W przypadku wojny KSSN miała pełnić rolę Rządu Narodowego. Powołano także Polski Skarb Wojskowy dla gromadzenia funduszy na utworzenie polskich sił zbrojnych, zakup broni, amunicji i mundurów.

Podkomendnymi Piłsudskiego byli członkowie „Strzelca” i Związku Strzeleckiego oraz Drużyn Strzeleckich, związani z niepodległościowym odłamem endecji (5060 ludzi). „Armia” późniejszego Marszałka, w przededniu „wielkiej wojny”, liczyła ponad 12 000 przeszkolonych żołnierzy.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

RIFLEMEN'S ASSOCIATIONS

In the Union of Active Struggle, which was tasked with creating cadres for a future Polish army, instruction schools for officers and non-commissioned officers were organised. Thanks to the liberal Austro-Hungarian legislation regarding riflemen's associations, the secret Union of Active Struggle could initiate the formation of already legal paramilitary organisations. The Riflemen's Association in Lviv and the Rifleman Society "Strzelec" in Kraków were established. Emissaries of the Union of Active Struggle founded branches of the Union in academic European cities (in Belgium, Switzerland, France, etc.) and, in extremely difficult conditions, in the Kingdom of Poland and Russia.

From June 1912, Józef Piłsudski was the Commander in Chief of the Riflemen's Associations, and in December 1912 he was elected Commander in Chief of the military forces that were to be created out of these paramilitary organisations. This position was entrusted to him by the Commission of Confederated Independence Parties (CCIP), which was established with his participation in Kraków in 1912, consisting of representatives of the main independence movements in Galicia (the Polish Socialist Party, the Polish Social Democratic Party of Galicia, the Polish People's Party and the independence wing of the National Democracy). In the event of war, the CCIP was to fulfil the role of the National Government. The Polish Military Treasury was also established for the purpose of collecting funds for the formation of Polish armed forces and purchasing weapons, ammunition and uniforms.

Piłsudski's subordinates included members of the Rifleman Society "Strzelec" and the Riflemen's Association and Polish Rifle Squads, who were associated with the independence wing of the National Democracy movement (5,060 people). Shortly before the Great War, the future Marshal's army consisted of over 12,000 trained soldiers.

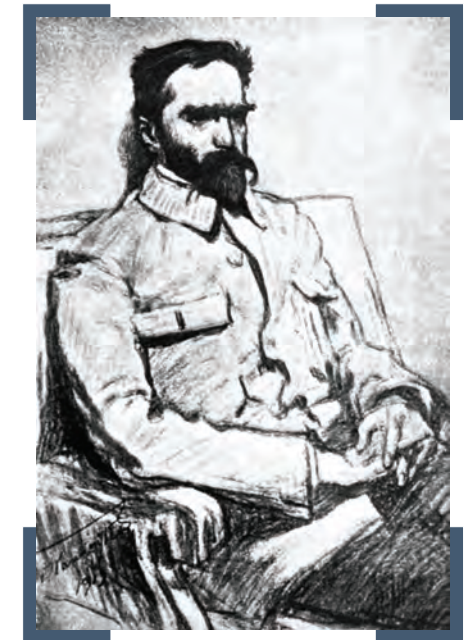
Przemarsz oddziału Związku Strzeleckiego ulicami Lwowa z okazji obchodów pięćdziesięciolecia wybuchu Powstania Styczniowego. Z prawej strony (z wyciągniętą ręką) Komendant Józef Piłsudski, 1913 rok.

Józef Piłsudski z Kazimierzem Sosnkowskim podczas przeglądu pododdziału Strzelców, uczestniczącego w kursie oficerskim dla członków Związku Strzeleckiego w Stróży koło Limanowej, 1913 rok.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1918 roku.

Przed wojną stałem na czele najliczniejszego odłamu tak zwanego ruchu strzeleckiego. Podstawowymi zasadami ruchu były: a) ciążenie do niepodległości Ojczyzny, b) bezpartyjność organizacji, c) obietnica posłuszeństwa Rządowi Polskiemu, gdy na ziemiach polskich powstanie.

Z listu do księcia Zdzisława Lubomirskiego. Więzienie w Magdeburgu, 25 lipca 1918 roku.

Before the war, I led the biggest faction of the riflemen's movement. The fundamental principles of the movement were: a) striving for the independence of the Homeland, b) the non-partisan nature of the organisation, c) a promise of obedience to the Polish Government once it is created in Poland.

From a letter to Prince Zdzisław Lubomirski. Prison in Magdeburg, 25 July 1918.

KOMENDANT COMMANDER

Odnaka I Kompanii Kadrowej, zatwierdzona 27 maja 1924 roku przez ówczesnego ministra spraw wojskowych Władysława Sikorskiego.

P O L A C Y !

Podajemy do wiadomości następujące odezwy Rządu narodowego:

P O L A C Y !

W Warszawie utworzył się Rząd Narodowy. Obowiązkiem wszystkich Polaków jest skupić się solidarnie pod Jego Władzą. Komendantem polskich sił wojskowych mianowany został ob. Józef Piłsudski, którego rozporządzeniom wszyscy ulegać winni.

RZĄD NARODOWY.

Warszawa 3 sierpnia 1914.

RZĄD NARODOWY.

Wybiła godzina rozstrzygająca! Polska przestała być niewolnicą i sama chce stanowić o swoim losie, sama chce budować swą przyszłość, rzucając na szalę wypadków własną siłę orężną. Kadry armii polskiej wkroczyły na ziemię KRÓLESTWA POLSKIEGO, zajmując ją na rzecz jej właściwego, istotnego, Jedyne go gospodarza — LUDU POLSKIEGO, który ją swą krwawicą użyźnił i wzbogacił. Zajmują ją w imieniu Władzy Naczelnej Rządu Narodowego. Niesiemy całemu Narodowi rozkucie kajdan, poszczególnym zaś jego warstwom warunki normalnego rozwoju.

Z dniem dzisiejszym CAŁY NARÓD skupić się winien w jednym obozie pod kierownictwem RZĄDU NARODOWEGO. Po za tym obozem zostaną tylko zdrajcy, dla których potrafimy być bezwzględni.

KOMENDANT GŁÓWNY WOJSKA POLSKIEGO
Józef Piłsudski.

Na ziemię polską zaboru rosyjskiego, do kraju niewoli i najokrutniejszego gwałtu wszedł polski żołnierz.

Strzelcy zdobyli Miechów i okoliczne miejscowości i w zupełnym porozumieniu z armją austriacką maszerują na Jędrzejów — Kielce ku Warszawie.

Ludność wita z entuzjazmem znak ORŁA BIAŁEGO. W kadry strzeleckie garną się tłumnie chłopcy i robotnicy Królestwa, szczęśliwi, że ich powołano do walki z Rosją. Żywność i wszelkie potrzeby dostarczane są z zapalem. Komenda wojsk polskich organizuje władzę cywilną i powołała najwybitniejszych obywateli miejscowych do objęcia wszystkich działów samorządnej administracji, tworzy milicję. Na murach osad i miasteczek widnieją odezwy RZĄDU NARODOWEGO I KOMENDANTA GŁÓWNEGO.

Bracia! Wyzwoliła się dusza Narodu z niewiary we własne siły. Śmiały marsz strzelców polskich do Królestwa postawił sprawę polską.

Nieugięta dążność do Niepodległości przetwarza się w czyn, w rzeczywistość! — Pułki strzeleckie posuwające się ku Warszawie stworzyły w dziejach Polski nową kartę. Nigdy okoliczności nie składały się bardziej pomyślnie do walki z Rosją. Jesteśmy sprzymierzeńcami Austrii — w dzisiejszym układzie stosunków im więcej ziem polskich zajmą wojska austriackie, tem dla nas lepiej, gdyż walcząc o swoje interesy mocarstwowe, Austria popiera równocześnie sprawę polską.

Od nas samych, od naszej ofiarności, siły organizacyjnej i zdecydowania zależy przyszłość narodu.

W obliczu Niepodległości niema miejsca na waśnie społeczne i partyjne: istnieje jedno tylko pytanie — czy jesteśmy zdolni spełnić obowiązek narodowy? — Nie ułknijmy się daniy krwi i mienia — całą mocą narodu poprzyjmy braci walczących w Królestwie.

KOMISYA SKONFEDEROWANYCH STRONNICTW NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH objęła w dniu dzisiejszym zastępstwo RZĄDU NARODOWEGO, utworzonego w Warszawie. K. S. S. N. będzie pośredniczyła pomiędzy Galicyą a Rządem Narodowym, informowała o biegu wypadków, organizowała pomoc w walce przeciw Rosji.

Wydział Skarbowy (Polski Skarb wojskowy) zostanie w najbliższych dniach ujawniony.

**Komisya skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych
jako zastępstwo Rządu Narodowego w Warszawie.**

KRAKÓW, 10 sierpnia 1914 r.

I KOMPANIA KADROWA

Gotowość do podjęcia walki o niepodległą Polskę oznaczała dla Józefa Piłsudskiego pracę nad jak najlepszym wyszkoleniem i wyćwiczeniem kadry wojskowej. Związki Strzeleckie organizowały ćwiczenia i manewry wojskowe, w których Piłsudski brał udział. Ostatnie manewry odbyły się wiosną 1914 roku w Małopolsce.

Latem 1914 roku rozpoczęła się wojna, w której przeciw sobie stanęły armie państw zaborczych: Rosji oraz Niemiec i Austrii. Marzenie Ziuka o powstaniu narodowym mogło się spełnić. Piłsudski i jego Strzelcy byli na to gotowi.

Według założeń Komendanta, do których przekołał Austriaków, pojawienie się w rosyjskim Królestwie Polskim polskiego żołnierza miało być zarzewiem zrywu przeciw Rosji. Z tą myślą Piłsudski wysłał do zaboru rosyjskiego słynną I Kompanię Kadrową. 12 sierpnia zdobyto Kielce, które stały się miejscem koncentracji oddziałów polskich. Po odbiciu miasta przez Rosjan, Strzelcy ponownie zajęli je 19 sierpnia, a następnie zostali skierowani do obrony odcinka Wisły, pomiędzy Bolesławiem a ujściem Dunajca. Komendant walczył w bojach pod Nowym Korczynem i Opatowcem. Oddziały Piłsudskiego wycofały się dopiero na rozkaz dowództwa austriackiego, w pierwszej połowie września.

Spółceństwo Królestwa Polskiego odniosło się do I Kompanii Kadrowej niechętnie. Nie udało się wywołać powstania, a władze austro-węgierskie zaczęły wycofywać się z poparcia dla Komendanta.

Odezwa do społeczeństwa wydana przez Józefa Piłsudskiego i Komisję Skonfederowanych Stronnictw Narodowych w sierpniu 1914 roku. Rząd Narodowy, na który się powołują autorzy odezwy, był w istocie tworem wymyślonym przez Piłsudskiego, w celu uzyskania społecznego poparcia dla idei czynu zbrojnego.

FIRST CADRE COMPANY

In Józef Piłsudski's view, the readiness to fight for an independent Poland meant striving to achieve the best possible training and fitness level of the military cadre. The riflemen's associations organised military exercises and manoeuvres, in which Piłsudski took part. The last manoeuvres took part in Małopolska in the spring of 1914.

In the summer of 1914, a war broke out between the partitioners of Poland: Russia on one side and Germany and Austria on the other side. Ziuk's dream of a national uprising could come true. Piłsudski and his riflemen were prepared for this.

According to the Commander's strategy, approved by the Austrians, the appearance of a Polish soldier in the Kingdom of Poland was intended to spark a revolt against Russia. With this in mind, Piłsudski sent the famous 1st Cadre Company into the Russian partition. On 12 August, the company participated in the capture of Kielce, which saw a concentration of Polish troops. After the city was regained by the Russians, the Riflemen took control of it again on 19 August and then were sent to defend the section of the Vistula between Bolesław and the mouth of the Dunajec River. The Commander in Chief fought in battles at Nowy Korczyn and Opatowiec. Piłsudski's troops retreated only upon the order of the Austrian command in the first half of September.

However, the society of the Kingdom of Poland reacted reluctantly to the 1st Cadre Company. Attempts to spark an uprising failed, and the Austro-Hungarian authorities began to withdraw their support for the Commander.

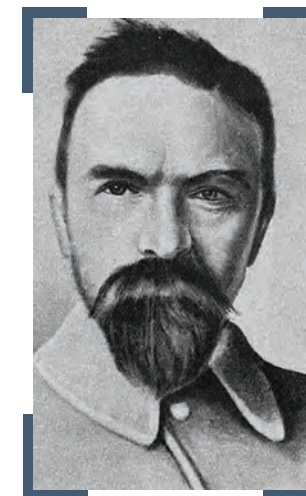
Józef Piłsudski ze sztabem w Kielcach, przed dawnym pałacem gubernatorskim. Od lewej: Ignacy Boerner, Zygmunt Sulistrowski, Aleksander Litwinowicz, Gustaw Grzybowski, Michał Sokolnicki, Tadeusz Kasprzycki, Kazimierz Sosnkowski, Stanisław Fuksiewicz, Józef Piłsudski, Michał Sawicki, Władysław Prażmowski, Mieczysław Trojanowski, Julian Stachiewicz, Walery Sławek, Roman Horoszkiewicz, Gustaw Daniłowski, sierpień 1914 roku.

Obraz Jerzego Kossaka, przedstawiający wymarsz I Kompanii Kadrowej z Krakowa, reprodukcja.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1914 rok.

Nie szło mi w 1914 roku o to, jak w szczegółach ma być rozstrzyganą kwestja wojska w Polsce, lecz po prostu o to, czy w ogóle żołnierz polski ma pozostać istotą mistyczną, pozbawioną krwi i ciała. (...) Chciałem, by Polska, która tak gruntownie po 63 roku o mieczu zapomniała, widziała go błyszczącym w powietrzu w rękach swoich żołnierzy.

Z listu do prof. Władysława Leopolda Jaworskiego, 6 października 1916 roku.

In 1914, I wasn't concerned with the details of solving the question of troops in Poland, but simply whether, in general, the Polish soldier is to remain a mystical figure, devoid of flesh and blood. (...) I wanted Poland, which had so thoroughly forgotten about the sword after 1863, to see it shining as it is raised in the hands of our soldiers.

From a letter to Professor Władysław Leopold Jaworski, 6 October 1916.

KOMENDANT COMMANDER

POLACY!

Godzina czynu nadeszła! Wojna europejska, o którą modlili się kiedyś wierzyciele nasi, na którą czekaliśmy całe pokolenia polskie, rozgorzała. Na Wschodzie terenem tej wojny jest ziemia nasza, ziemia polska. Przeciw Rosji, przeciw dzikiemu zabójcy i mordercy naszego narodu, wyruszyła w pole armia Monarchii austro-węgierskiej.

Wyruszyli już do boju i polskie **oddziały strzeleckie** i w bohaterskiej walce przeciw Moskwie przyjęły pierwszy krwawy chrzest wojenny, zabijając wrogów i zranieni.

Spółczesność polska w Galicji i na Śląsku okazała się godnie przygotowana do tych obywatelskich bojów drojowego dla Polski rzeźni rzeźni.

Wszyscy Polacy zjednoczyli się, utworzyli Naczelny Komitet Narodowy, a celem tego wspaniałego aktu solidarności ma być czyn **orzecz. mogą być**

LEGIONY POLSKIE!

Idzie więc najwyższy rozkaz narodu do wszystkich mężczyzn zdolnych do noszenia broni, **aby stawili się do szeregu**, aby wstępowali bez zwłoki do Legionów Polskich! Idzie wezwanie orężyste do serca każdego Polaka zdolnego do poświęceń i trwałej wojny, aby dał sobie samemu, swój trud i znoj, swój zapał i energię, aby stał się **polakiem żołnierzem, walczącym za Ojczyznę**, za wyzwolenie Polski!

W Galicji i Zachodniej utworzono w każdym powiecie **Komisaryaty Wojskowe N. K. N.**, które mają za zadanie wezwać ochotników do Legionu Zachodniego. Należy zatem zgłaszać się do powiatowego miasteczka, stawić się przed Komisarzem powiatowym i postąpić następnie według rozkazu Powiatowego Komisarza Wojskowego.

Pospiech jest konieczny, jeżeli mamy pojsć na pomoc braciom walczącym już w szeregach.

Młodzież męska niżej lat 17 nie będzie dopuszczoną do poboru wojskowego. Przystąpić może jednakże do wspólnej Sprawy na wszystkich polach, gdzie trzeba organizować pomoc i poparcie zbrojnym zastępom polskim.

Zwolni rzemieślnicy, szewcy, krawcy, rymarzy, rusznikarze lub szoferzy, telefonistów i t. d. są bardzo pożądanymi.

Szczególne przepisy poboru dotyczące, otrzymali Powiatowi Komisarze Wojskowi.

Do broni! Do szeregów! Do Legionów Polskich!

Kraków, dnia 29 sierpnia 1914.

W. L. JAWORSKI Przewodniczący Komitetu
JULIUSZ LEO Dyktor Komitetu
WŁ. SIKORSKI Naczelny Komisarz Wojskowy

Wydanie Komitetu Narodowego Legionów Polskich

Afisz informujący o utworzeniu Naczelnego Komitetu Narodowego oraz Legionów Polskich, 1914 rok.

LEGIONY POLSKIE

Zabiegi polityków z zaboru austriackiego, a przede wszystkim Juliusza Leo, szukających sposobu wykorzystania konfliktu europejskiego dla sprawy polskiej oraz uratowania przed rozformowaniem oddziałów strzeleckich Józefa Piłsudskiego, doprowadziły do powołania 12 sierpnia 1914 roku Naczelnego Komitetu Narodowego (NKN) – instytucji o charakterze politycznym. Piłsudski przystąpił do Komitetu już w sierpniu 1914 roku. W planach NKN było powołanie dwóch Legionów – Wschodniego i Zachodniego. Formalnie i operacyjnie miały podlegać Komendzie Naczelnej Armii Austro-Węgierskiej, która powołała Komendę Legionów Polskich.

Do grudnia 1914 roku Piłsudski w stopniu pułkownika dowodził Legionem Zachodnim, walczącym w Królestwie Polskim. W skład jednostki wchodziły: 1 Pułk Piechoty, 1 Szwadron Ułanów i Dywizjon Artylerii.

Pod koniec roku sformowano I Brygadę Legionów Polskich, a Komendant został jej dowódcą w randze brygadiera. Brygadę stanowiły 1 i 5 Pułki Legionów, 2 Dywizjon Artylerii i dwa szwadrony ułanów.

Nalepka okienna wydana przez Naczelny Komitet Narodowy w pierwszą rocznicę wymarszu I Kompanii Kadrowej, 1915 rok.

Józef Piłsudski, 1914 rok.

digital born

CBW
cbw.wp@mail.pl

POLISH LEGIONS

As a result of efforts by politicians from the Austrian partition, particularly Juliusz Leo, who looked for opportunities to use the European conflict for the benefit of the Polish cause and to save Józef Piłsudski's riflemen's troops from disbandment, the Supreme National Commission was created as a political institution on 12 August 1914. Piłsudski joined the Committee in August 1914. The SNC's plan was to establish two Legions: the Eastern Legion and the Western Legion. At a formal and operational level, they would be subordinate to the Supreme Command of the Austro-Hungarian Army, which established the command of the Polish Legions.

Promoted to the rank of colonel, Piłsudski commanded the Western Legion, fighting in the Kingdom of Poland until December 1914. The unit consisted of the 1st Infantry Regiment, the 1st Uhlan Squadron and the Artillery Division.

At the end of the year, the 1st Brigade of the Polish Legions was created, with Piłsudski as its commander holding the rank of brigadier. The brigade consisted of the 1st and 5th Regiments of the Legions, the 2nd Artillery Division and two uhlan squadrons.

Afisz wzywający Polaków do wstępowania w szeregi Legionów Polskich, 1915 rok.

Oficer legiionowy VI-tej rangi brygadjer Józef Piłsudski posiada wprawdzie właściwości i zasługi wojskowe, przemawiające za przyznaniem najwyższego odznaczenia [Order Leopolda – przyp. aut.]. Mimo to muszę w chwili obecnej wypowiedzieć się przeciw wnioskowi jego odznaczenia z następujących powodów: – Piłsudski dowodzi pierwszą brygadą Legionów, którą sam stworzył, a która duchem i nastrojami różni się całkowicie od 2-giej i 3-ciej brygady, uformowanych przez Komendę Legionów. Przedstawia on, wraz ze swą brygadą ten element, który dąży do całkowicie wolnej i niezawisłej Polski, a kierunek austrofilski uważając jedynie za środek do celu. (...) Od początku wojny postawił sobie za cel zdobycie z biegiem czasu dowództwa całego Legionu Polskiego w tej nadziei, że w stosownym momencie, w oparciu o niego, będzie mógł stawiać żądania o charakterze narodowym i wpłynąć w ten sposób na rozstrzygnięcie sprawy polskiej w sensie swoich dążeń. Biorąc pod uwagę, że fantastyczne idee Piłsudskiego, nie tylko nie mają żadnej podstawy realnej, ale są także sprzeczne z austriacką racją stanu, starała się Komenda Legionów od samego początku wojny tłumić w miarę możliwości wpływ Piłsudskiego (...).

Z opinii Komendanta Legionów Polskich gen. Karola Trzaski-Durskiego z 29 listopada 1915 roku. Autorem opinii był kpt. Włodzimierz Zagórski, niechętny Piłsudskiemu.

Brigadier Józef Piłsudski, a sixth-rank Legion officer, does have personal and military merits that justify awarding the highest order to him. However, at the present moment, I have to speak against the proposal of giving this order to him for the following reasons: Piłsudski commands the first brigade of the Legions, which he created himself and whose spirit and moods are completely different from the second and third brigades formed by the Command of the Legions. Together with his brigade, he represents a faction that aims for a completely free and independent Poland, regarding the pro-Austrian direction only as a means to an end. (...) Since the beginning of the war, his goal has been to become the commander of the entire Polish Legion in time, hoping that, at an appropriate moment, on its basis, he would be able to make national demands and, therefore, influence the resolution of the Polish cause with regard to his attempts. Given that Piłsudski's fantastic ideas are not only devoid of any realistic basis, but are also inconsistent with the Austrian reason of state, the Command of the Legions has been trying to suppress Piłsudski's influence as far as possible since the beginning (...).

From the opinion of General Karol Trzaska Durski, Commander of the Polish Legions, dated 29 November 1915. The author of the opinion was Captain Włodzimierz Zagórski, who was antagonistic towards Piłsudski.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1914 rok.

KOMENDANT COMMANDER

Brygadier Józef Piłsudski w Intendenturze Legionów Polskich w Zakopanem. Siedzą od lewej: Tytus Czaki – komendant placu w Zakopanem, Wacław Sieroszewski, Józef Piłsudski, Tadeusz Kasprzycki – pierwszy dowódca I Kompanii Kadrowej, Walery Sławek i Mieczysław Trojanowski – kierownik intendentury, 16 grudnia 1914 roku.

digital born

Józef Piłsudski ze swym sztabem. Od lewej: Michał Sokolnicki, Władysław Prażmowski, Michał Sawicki (kierowca), Kazimierz Sosnkowski, Mieczysław Trojanowski, Józef Piłsudski, Walery Sławek. Kielce, 1914 rok.

J. Piłsudski

**Józef Piłsudski
w 150 rocznicę urodzin**

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1914 rok.

digital born

CBW

cbw.wp.mil.pl

WYJAZD KOMENDY STRZELECKIEJ
NA PLAC BOJU

BRYGADIER DOWÓDCA

BRIGADIER COMMANDER

Józef Piłsudski z por. Bogusławem Miedzińskim w okresie walk na Wołyniu, 1916 rok.

Józef Piłsudski z Bolesławem Wieniawą-Długoszewskim (1881-1942), swoim ulubionym adiutantem. Kraków, 1916 rok. Piłsudski i Wieniawa poznali się w Paryżu w 1914 roku. Wieniawa napisał po tym spotkaniu, że „czuję się żołnierzem, znalazłem Wodza”. Adiutant Piłsudskiego był niezwykle barwną postacią, znakomitym kawalerzystą, świetnym, choć nie zawsze zdyscyplinowanym żołnierzem, wiernym Komendantowi.

LEGIONY POLSKIE

I Brygada Legionów Polskich była dziełem Józefa Piłsudskiego. Umiejętność współżycia z żołnierzami oraz dzielenia ich losów, a także autorytet i charakter sprawiły, że służący pod jego rozkazami wyróżniali się spośród pozostałych żołnierzy. Piłsudski elektryzował ich swoją osobą, starał się utrzymywać wysokie morale oraz wewnętrzną spójność I Brygady.

Niepowodzenia armii austriackiej i niemieckiej jesienią 1914 roku zmusiły Piłsudskiego do wycofania oddziałów poza teren Królestwa Polskiego.

Aby uratować Brygadę zdecydował się w listopadzie, wbrew rozkazom austriackim, na niezwykle ryzykowny marsz między równoległymi pozycjami wojsk rosyjskich i przedarł się przez Ulinę Małą do Krakowa.

Spośród wielu bitew, które przyniosły sławę Legionom Polskim i Piłsudskiemu, ten manewr miał szczególne znaczenie, jako potwierdzenie umiejętności dowódczych i determinacji przyszłego Marszałka.

Józef Piłsudski na froncie, 1915 rok.

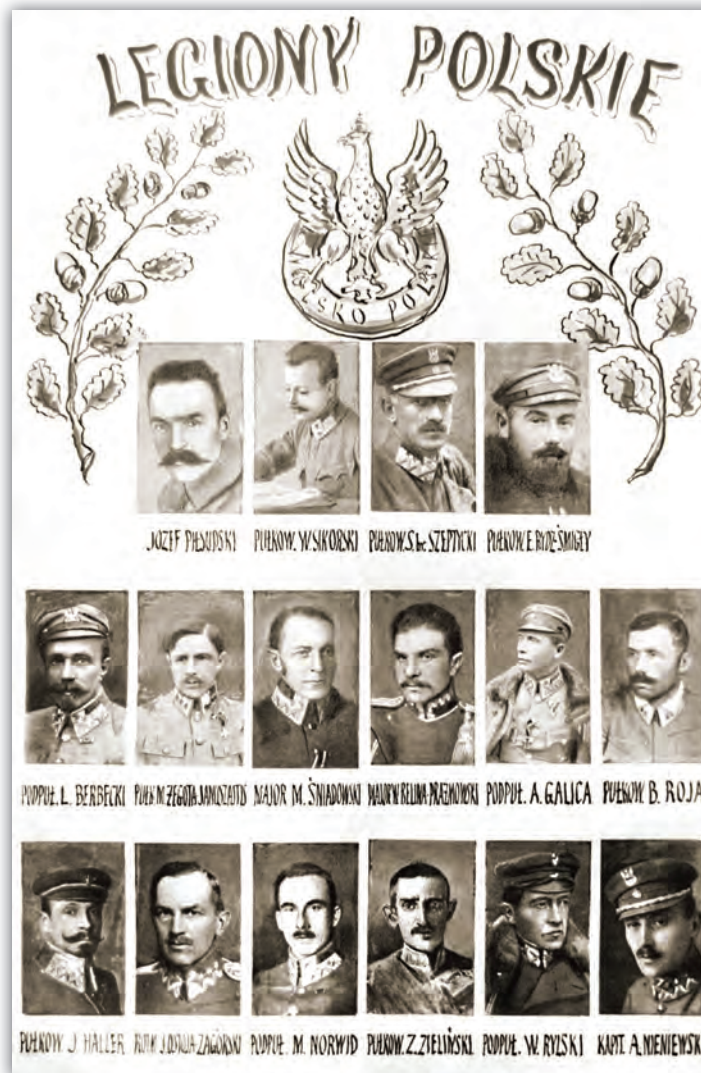
POLISH LEGIONS

The 1st Brigade of the Polish Legions was Józef Piłsudski's work. Thanks to his authority, charisma and skill of getting on with soldiers and sharing their fate, his subordinates stood out among other soldiers. Piłsudski thrilled them with his personality and tried to maintain the high morale and internal integrity of his brigade.

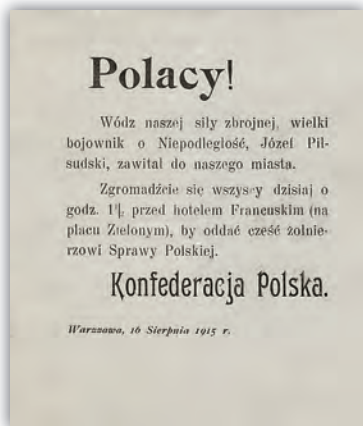
The defeats of the Austrian and German armies in the autumn of 1914 forced Piłsudski to withdraw his troops from the Kingdom of Poland.

In November, in order to save the Brigade, he decided on an extremely risky march between parallel positions of Russian troops, contrary to Austrian orders, and broke through Ulin Mała to Kraków.

From among the many battles that brought fame to the Polish Legions and to Piłsudski himself, this manoeuvre was of special importance as proof of the commanding skills and determination of the future Marshal of Poland.

Odezwa Konfederacji Polskiej,
1915 rok.

Pocztówka patriotyczna,
po 1915 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1915 roku.

Sam oglądam się na eskapadę ulińską zawsze z uczuciem dumy i radości. Radości dlatego, że rzadko podczas wojny przeżyłem tyle wrażeń i że już nigdy nie postawiłem na kartę dla osiągnięcia celu tak dużo, jakem zaryzykował 9-go listopada. Otwarcie też wyznaję, że dopiero po Ulinie zacząłem sobie ufać i wierzyć w swoje siły. I być może właśnie dlatego słyszałem nieraz potem słowa moich żołnierzy: „Teraz za Komendantem pójdziemy wszędzie! Jeżeli on nas wyprowadził z Uliny, to już jesteśmy spokojni!” Był to więc jakby mój egzamin, który złożyłem zarówno przed sobą, jak przed żołnierzami.

Ze wspomnień spisanych w Magdeburgu, 1917-1918 rok.

I always look back on the Ulin escapade with a feeling of pride and joy. I mean joy because I have rarely experienced so much during the war, and I have never risked so much to reach a goal as I did on the ninth of November. I will also say openly that only after Ulin did I begin to have confidence in myself and believe in my own strength. And maybe this was why I later often heard my soldiers say: "Now we will follow the commander anywhere! If he led us out of Ulin, we have nothing to fear!" So this was a sort of examination for me, which I passed, both before myself and my soldiers.

From the memoirs written in Magdeburg in the years 1917-1918.

BRYGADIER DOWÓDCA

BRIGADIER COMMANDER

Przemarsz piechoty przez Jastków,
lato 1915 rok.

Wizyta ks. biskupa Władysława Bandurskiego
na froncie wschodnim nad Styrem.
Przed ziemianką 5 Pułku Piechoty
od lewej: mjr Tadeusz Wyrwa-Furgalski,
por. Bolesław Wieniawa-Długoszowski,
Komendant Józef Piłsudski, płk Zygmunt
Zieliński, książe Zdzisław Lubomirski,
ks. biskup Władysław Bandurski.
Optowa, Polesie Wołyńskie,
28-30 maja 1916 roku.

LEGIONY POLSKIE

Wiele bitew i potyczek stoczonych przez żołnierzy I Brygady Legionów Polskich na froncie wschodnim przeszło do historii oręża polskiego: Łowczówek, Konary, Jastków. Komendant Józef Piłsudski dowodził osobiście, m.in. podczas walk pozycyjnych nad Nidą (marzec-maj 1915 roku), pod Konarami (maj 1915 roku), pod Jastkowem i Kamionką (lato 1915 roku), pod Koszyszcami (październik 1915 roku). Często jednak powierzał dowództwo zaufanym oficerom. Miał świetne wyczucie ludzi, którymi się otaczał.

POLISH LEGIONS

Many battles and engagements fought by soldiers of the 1st Brigade of the Polish Legions on the Eastern front, such as those at Łowczówek, Konary and Jastków, went down in the history of the Polish army. The Commander Józef Piłsudski took charge of his troops personally, for example, during positional battles on the Nida River (March-May 1915), at Konary (May 1915), at Jastków and Kamionka (the summer of 1915) and at Koszyszcze (October 1915). Often, however, he entrusted command to trusted officers. He had great intuition about the people surrounding him.

Brygadier Józef Piłsudski przed swoją ziemianką. Koszyszcze, 1915 rok.
Piłsudski zawsze starał się być blisko podkomendnych, dzielić z nimi żołnierski los. Dzięki temu wytworzyła się w I Brygadzie, zapoczątkowana w I Kompanii Kadrowej wspólnota, którą łączył autorytet Piłsudskiego.

Komendant Józef Piłsudski (na pierwszym planie) z oficerami Legionów Polskich. Na prawo od Komendanta: płk Andrzej Galica, płk Leon Berbecki i por. Bolesław Wieniawa-Długoszowski, 1914 rok.

Okopy pod Konarami, 1915 rok.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, lata 1915-1916.

(...) z tymi na wpół chorymi, źle ubranymi, liczo wyekwipowanymi żołnierzami wziąłem wówczas udział – nie bez sławy – w ciężkich walkach pod Limanową, zakończonych u schyłku roku dwudniowym bojem pod Łowczówkiem, gdzie oddział w krwawych stratach złożył ofiarę z 40 procent swojego składu.

Z listu do księcia Zdzisława Lubomirskiego. Więzienie w Magdeburgu, 25 lipca 1918 roku.

(...) it was with those half-sick, badly uniformed and poorly equipped soldiers that I took part – not without glory – in heavy battles near Limanowa, culminating at the end of the year in a two-day fight near Łowczówek, where the troops made the bloody sacrifice of 40 per cent of its men.

From a letter to Prince Zdzisław Lubomirski, Prison in Magdeburg, 25 July 1918.

BRYGADIER DOWÓDCA

BRIGADIER COMMANDER

„Józef Piłsudski na reducie pod
Kostiuchnowką”, litografia Leopolda
Gottlieba wydana w 1936 roku.

LEGIONY POLSKIE. KOSTIUCHNÓWKA

W bitwie pod Kostiuchnowką na Wołyniu, latem 1916 roku, walczyły – przeciwko rosyjskimi 77 i 100 Dywizjom Piechoty XLVI Korpusu Armijnego i 16 Dywizji Kawalerii – wszystkie trzy brygady Legionów Polskich. I Brygadą dowodził Józef Piłsudski. Pomimo zacieklego oporu Rosjan, wieś Kostiuchnowka oraz górujące nad nią wzgórze – Polska Góra – zostało najpierw zdobyte przez oddziały Legionów Polskich, a następnie od 4 do 7 lipca, pomimo trzykrotnej przewagi liczebnej atakującego przeciwnika, utrzymane w rękach polskich. Legioniści, pozbawieni wsparcia ze strony sojuszników, jako jedyna formacja wycofali się w porządku, gotowi do dalszej walki.

POLISH LEGIONS. KOSTIUCHNÓWKA

In the battle at Kostiuchnowka, a village in Volyn, in the summer of 1916, all three brigades of the Polish Legions fought against the Russian 77th and 100th Infantry Divisions of the 46th Corps and the 16th Cavalry Division. The 1st Brigade was commanded by Józef Piłsudski. In spite of fierce resistance from the Russians, the troops of the Polish Legions managed to capture Kostiuchnowka and the Polish Hill towering over it, and then held it from 4 to 7 July, even though the attacking enemy had three times as many men. Devoid of support from their allies, the Legion soldiers were the only unit to retreat in close formation, in a state of readiness for further combat.

Brygadier Józef Piłsudski wśród żołnierzy podczas wizyty ks. biskupa Władysława Bandurskiego (przed Piłsudskim) nad Styrem. Wołyń, 1916 rok.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

Odznaka „Za Wierną Służbę”
i dokument uprawniający do jej
noszenia.

Znaczek kwestarski
wydany w celu po-
zyskania środków
finansowych na
wsparcie legioni-
stów, 1916 rok.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Brygadier Józef Piłsudski
podczas dekoracji legionistów
odznaką „Za Wierną Służbę”,
ustanowioną w 1916 roku,
w drugą rocznicę wymarszu
I Kompanii Kadrowej
z Krakowa.

Józef Piłsudski, 1916 rok.

Żołnierze! Dzisiaj po roku wojny i pracy smutno mi, że powinszować olbrzymich tryumfów Wam nie mogę, lecz dumny jestem, że dzisiaj z większym spokojem, niż rok temu, mogę do Was jak ongi zawołać: „Chłopczy! Naprzód! Na śmierć, czy na życie, na zwycięstwo, czy na klęskę – idźcie czynem wojennym budzić Polskę do zmartwychwstania!

Z „Rozkazu na pierwszą rocznicę wojny”, Ożarów pod Lubartowem, 5 sierpnia 1915 roku.

Soldiers! Today, after a year of war and work, I regret that I cannot congratulate you on spectacular triumphs, but I am proud that I can call to you with more tranquillity today than a year ago: Boys! Forward! To death, or to life, to victory or to defeat – go, and with the war effort stir up Poland to the resurrection!

From the “Order on the first anniversary of the war”, Ożarów near Lubartów, 5 August 1915.

KOMENDANT COMMANDER

Józef Piłsudski z oficerami Komendy Naczelnej POW podczas ćwiczeń polowych w Zielonej koło Warszawy.

Od lewej: Janusz Jędrzejewicz, Janusz Gąsiorowski, Jan Zdanowicz-Opieliński, Wacław Denhoff-Czarnocki, Wacław Jędrzejewicz, Bogusław Miedziński, Karol Lilienfeld-Krzewski, Tadeusz Kasprzycki, Józef Piłsudski, Władysław Horyd, Henryk Krok-Paszkowski, wiosna 1917 roku.

digital born

Józef Piłsudski, 1916 rok.

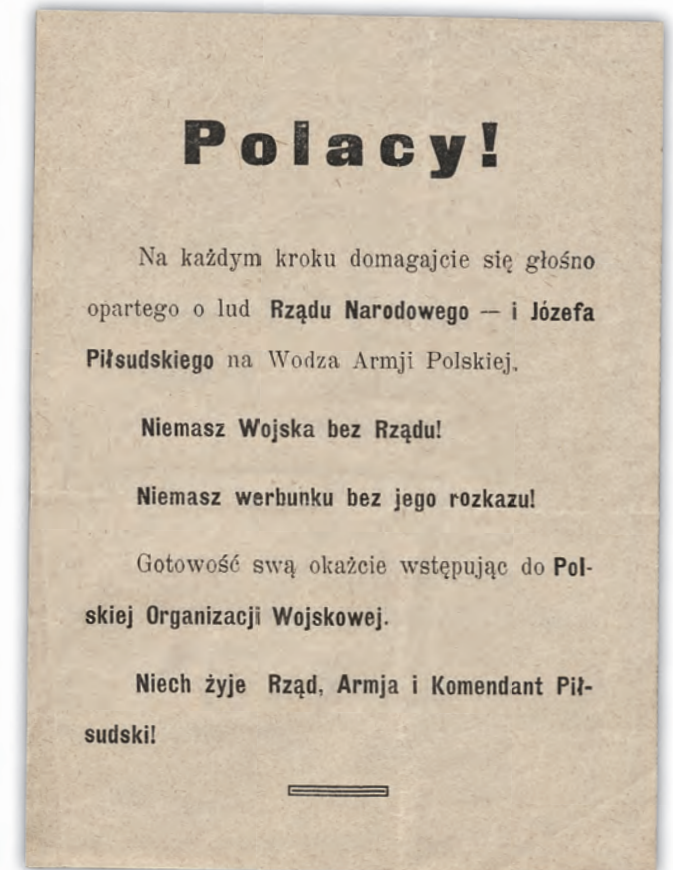

POLSKA ORGANIZACJA WOJSKOWA

Myśl o powołaniu Polskiej Organizacji Wojskowej (POW) na terenie Królestwa Polskiego podjął Józef Piłsudski jeszcze w 1914 roku. Była to organizacja tajna, a „jej celem było zdobycie niepodległości Polski drogą walki zbrojnej”. POW prowadziła: szkolenie i ćwiczenie kadr wojskowych do walki z zaborcami, wywiad i akcje dywersyjne przeciw Rosji, a w późniejszym okresie także walkę z bronią w rękę.

Piłsudski kierował organizacją za pośrednictwem swego przedstawiciela Tadeusza Żulińskiego.

POW rozpoczęła wówczas działania także przeciwko niemieckiemu okupantowi. Po odzyskaniu niepodległości członkowie POW masowo wstępowali w szeregi Wojska Polskiego, wielu walczyło w Powstaniu Wielkopolskim i w Powstaniach Śląskich w latach 1919-1921.

Odezwa wzywająca do wstąpienia w szeregi POW.

POLISH MILITARY ORGANISATION

Józef Piłsudski had the idea to create the Polish Military Organisation in the Kingdom of Poland as early as 1914. It was a secret organisation and "its goal was to gain Poland's independence by means of armed struggle." The PMO conducted the training of the military cadre to fight against the partitioners of Poland, gathered intelligence and engaged in sabotage operations against Russia, and subsequently in armed struggle.

Piłsudski commanded the organisation through his representative, Tadeusz Żuliński.

After the outbreak of the war, the PMO began fighting the German occupiers, too. After independence was restored, most of the members of the PMO joined the Polish Army; many of them fought in the Wielkopolska Uprising and in the Silesian Uprisings in the years 1919-1921.

Józef Piłsudski z Komendą Naczelną POW.

Siedzą od lewej: Walery Sławek, Henryk Krok-Paszkowski, Kazimierz Sosnkowski, Józef Piłsudski, Tadeusz Kasprzycki, Jan Zdanowicz-Opieliński; stoją od lewej: Konrad Libicki, Janusz Gąsiorowski, Wacław Jędrzejewicz, Bogusław Miedziński, Stanisław Hempel, Adam Skwarczyński, 1917 rok.

Józef Piłsudski z oficerami Komendy Naczelnej POW podczas ćwiczeń polowych w Zielonej koło Warszawy. Od lewej: Karol Lilienfeld-Krzewski, Tadeusz Kasprzycki, Bogusław Miedziński, Janusz Gąsiorowski, Józef Piłsudski, Jan Opieliński, Henryk Krok-Paszkowski, Wacław Denhof-Czarnocki, Wacław Jędrzejewicz, Janusz Jędrzejewicz, Stefan Pomarański, wiosna 1917 roku.

Jeżeli my potrafimy połączyć cnoty, które kierują I-szą brygadą i P.O.W., z cnotami, które daje długie wychowanie żołnierskie, zlać to w jedno ciało, wtedy jedynie wytworzy się wojsko, do jakiego ja zawsze dążyłem, czujące razem z narodem każde uderzenie, którego serce bije jednym tętnem z całym narodem, które od narodu żadną ścianą się nie oddziela, a zarazem jednak żyjąc stwarzając przykład działania zgodnego i porządnego, przykład ładu i porządku, przykład pewności i siły. Tem wojsko polskie być musi, do tego wojsko polskie dążyć musi.

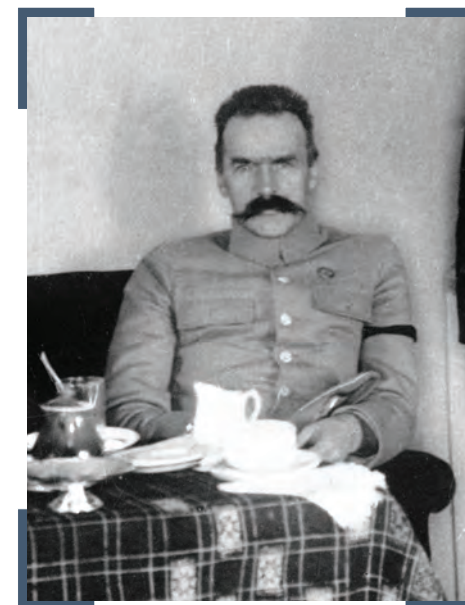
Z przemówienia na wieczornicy Zrzeszenia Byłych Wojskowych Polskich. Warszawa, 1918 rok.

If we can combine the virtues that drive the 1st Cadre and the PMO with the virtues that come from a long time soldier's upbringing, and merge these two into one body, only then will we create the army I have always been aiming at, an army that feels each strike together with the nation, whose heart beats with the same pulse as the whole nation, which does not separate itself from the nation by any wall, and at the same time creates an example of acting in accord and order, an example of law and order, an example of firmness and strength. Such the Polish army must be; to this the Polish army must strive.

From a speech delivered in Warsaw at an evening event organised by the Association of Former Members of the Polish military, 1918.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1916 rok.

digital born

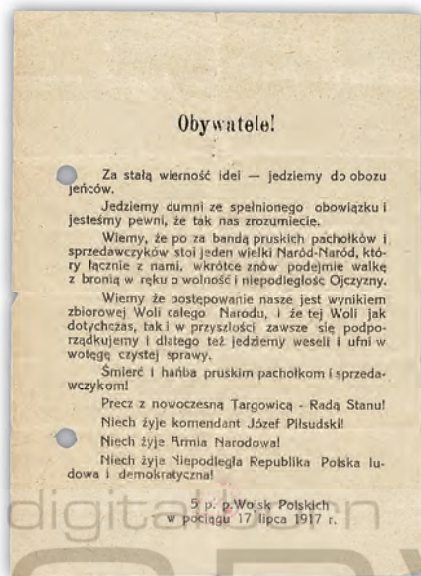
CBW
CBW.VO.MIL.P

RADCA STANU

MEMBER OF THE
PROVISIONAL
COUNCIL OF STATE

Powitanie Józefa Piłsudskiego w Warszawie,
12 grudnia 1916 roku.

Odezwa z poparciem dla Józefa
Piłsudskiego, 1917 rok.

W TYMCZASOWEJ RADZIE STANU

Militarne znaczenie walk Legionów Polskich zwróciło uwagę państw centralnych na sprawę polską. Pragnąc wykorzystać bitnego żołnierza polskiego do utworzenia armii polskiej walczącej u boku Niemiec i Austro-Węgier, cesarze tych państw proklamowali Aktem 5 listopada w 1916 roku utworzenie Królestwa Polskiego. Namiastką rządu miała stać się powołana przez Niemców Tymczasowa Rada Stanu (TRS).

Józef Piłsudski, który w lipcu 1916 roku zgłosił swoją dymisję ze stanowiska dowódcy I Brygady Legionów Polskich, zgodził się zostać członkiem Rady i kierownikiem jej Komisji Wojskowej. Po uznaniu, że Rada Stanu nie ma żadnych uprawnień w stosunku do wojska, zaś zamiarem państw centralnych nie jest odbudowa Polski, lecz wykorzystanie narodu do obcych celów, wstrzymał werbunek do Legionów. Skoncentrował się wówczas na kierowanej przez siebie Polskiej Organizacji Wojskowej.

Józef Piłsudski słusznie przewidywał zbliżającą się rewolucję w Rosji oraz przystąpienie do wojny Stanów Zjednoczonych. Wiązanie sprawy polskiej z Austro-Węgrami i Niemcami mogło narazić ją na niepowodzenie.

Józef Piłsudski wśród członków
Tymczasowej Rady Stanu.

IN THE PROVISIONAL COUNCIL OF STATE

The military importance of the struggle of the Polish Legion focused the attention of the Central Powers on the Polish cause. Trying to use the valiant Polish soldier for the creation of a Polish army fighting alongside Germany and Austro-Hungary, the emperors of these states proclaimed the creation of the Kingdom of Poland in an act issued on 5 November 1916. The Provincial Council of State (PCS) established by the Germans was to function as a provisional government.

Józef Piłsudski, who resigned from the position of Commander of the 1st Brigade of the Polish Legions in July 1916, agreed to become a member of the Council and the head of its Military Committee. Having found out that the Council of State had no authority over the army, and that the Central Powers intended to use the Polish nation to achieve the goals of other states, he suspended recruitment to the Legions. He concentrated on the management of the Polish Military Organisation.

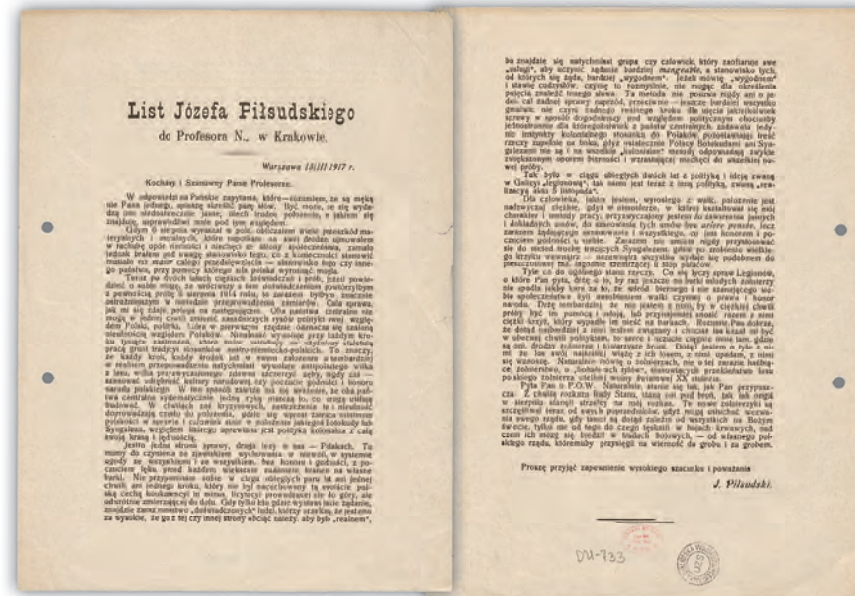
Józef Piłsudski rightly predicted the approaching Russian revolution and the participation of the United States in the war. Associating the Polish cause with Austro-Hungary and Germany could result

List Józefa Piłsudskiego do prof. Napoleona Cybulskiego, ukazujący stosunek Piłsudskiego do Tymczasowej Rady Stanu, 1917 rok.

Przyjazd brygadiera J. Piłsudskiego do Warszawy dnia 12-go Grudnia 1916 r

Przyjazd Józefa Piłsudskiego do Warszawy, 12 grudnia 1916 roku.

Sądziłem, że najlepiej dla Rady Stanu będzie, gdy będą w niej reprezentowane wszystkie stronnictwa; sądziłem, że tylko taka miałaby dostateczną powagę dla kraju i na zewnątrz i taka tylko łagodziłaby sprzeczności i kolizje stronnice zamiast je roznamiętniać.

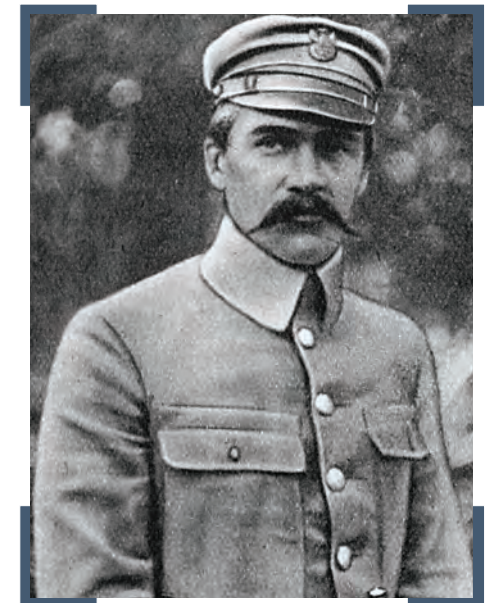
Z listu do księcia Zdzisława Lubomirskiego. Więzienie w Magdeburgu, 25 lipca 1918 roku.

I thought it best for the Council of State if it represented all the factions; I thought that only in this way would it have sufficient seriousness at home and abroad, and in this way it would bridge contradictions and biased conflicts, instead of encouraging them further.

From a letter to Prince Zdzisław Lubomirski. Prison in Magdeburg, 25 July 1918.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1916 rok.

WIĘZIEN PRISONER

Dom w Magdeburgu, w którym w latach 1917-1918 był osadzony Józef Piłsudski.

Józef Piłsudski w okresie niewoli w twierdzy w Magdeburgu.

Rado Regencyjna!

Żołnierze polscy uwięzieni są w obozie jeńców!

Jakże przystąpić do budowy armii, a dopuścić do krzywdy tych, co pierwsi na czyn zbrojny się wazyli. Jak tworzyć wojsko, gdy marnują się jedynie zdolni i uprawnieni do stworzenia dłań kadrów.

Naród domaga się uwolnienia Legjonistów ze Szczypiorna, Benjaminowa, Havelberga. Domaga się umożliwienia w ten sposób kolegom ich z Galicji powrotu do szeregów!

Żąda zwolnienia wodza ich Piłsudskiego!

Wtedy tylko możliwem będzie stworzyć samodzielne wojsko polskie.

Naród czeka na pierwszy twój czyn—Rado Regencyjna!

ARESZTOWANIE I UWIĘZIENIE

2 lipca 1917 roku Józef Piłsudski ustąpił z Tymczasowej Rady Stanu, załączka administracji polskiej utworzonego pod auspicjami niemieckimi. Następnego dnia Rada postanowiła, że Polacy wstępujący do tworzonej przez nią Polskiej Siły Zbrojnej (Polonische Wermacht), będą przysięgać braterstwo broni armiom niemieckiej i austro-węgierskiej. Piłsudski wydał oddziałom legionowym rozkaz odmowy złożenia obcej narodowo przysięgi. Legioniści I i III Brygady w większości rozkaz wykonali i zostali przez władze niemieckie internowani: oficerowie w Benjaminowie, a szeregowi żołnierze w Szczypiornie.

Komendant wraz z Szefem Sztabu I Brygady Legionów, Kazimierzem Sosnkowskim zostali aresztowani i osadzeni w twierdzy Magdeburg. Pobyt w niemieckim więzieniu Józef Piłsudski wykorzystał na opracowanie koncepcji walki o wolność Polski i przygotowanie wspomnień z bojów legionowych oraz układanie pasjansa i grę w szachy z Sosnkowskim. Najbardziej doskwierała mu tęsknota do pozostawionej w zaawansowanej ciąży Aleksandry Szczerbińskiej, która podczas jego pobytu w Magdeburgu powiła ich pierwszą córkę, Wandę Piłsudską.

Uwięzienie Józefa Piłsudskiego nie oznaczało osłabienia jego pozycji w społeczeństwie i wśród dawnych towarzyszy broni. Legenda Komendanta rosła wśród Polaków. Próby skłonienia go do powrotu do kraju pod warunkiem wyrzeczenia się aktywności antyniemieckiej spęzły na niczym. Przyszły Marszałek uznał już, że ta formuła walki o niepodległość się wyczerpała.

Józef Piłsudski na spacerze podczas uwięzienia w twierdzy w Magdeburgu.

Druk ulotny z 1918 roku wzywający do uwolnienia jeńców-legionistów oraz Józefa Piłsudskiego.

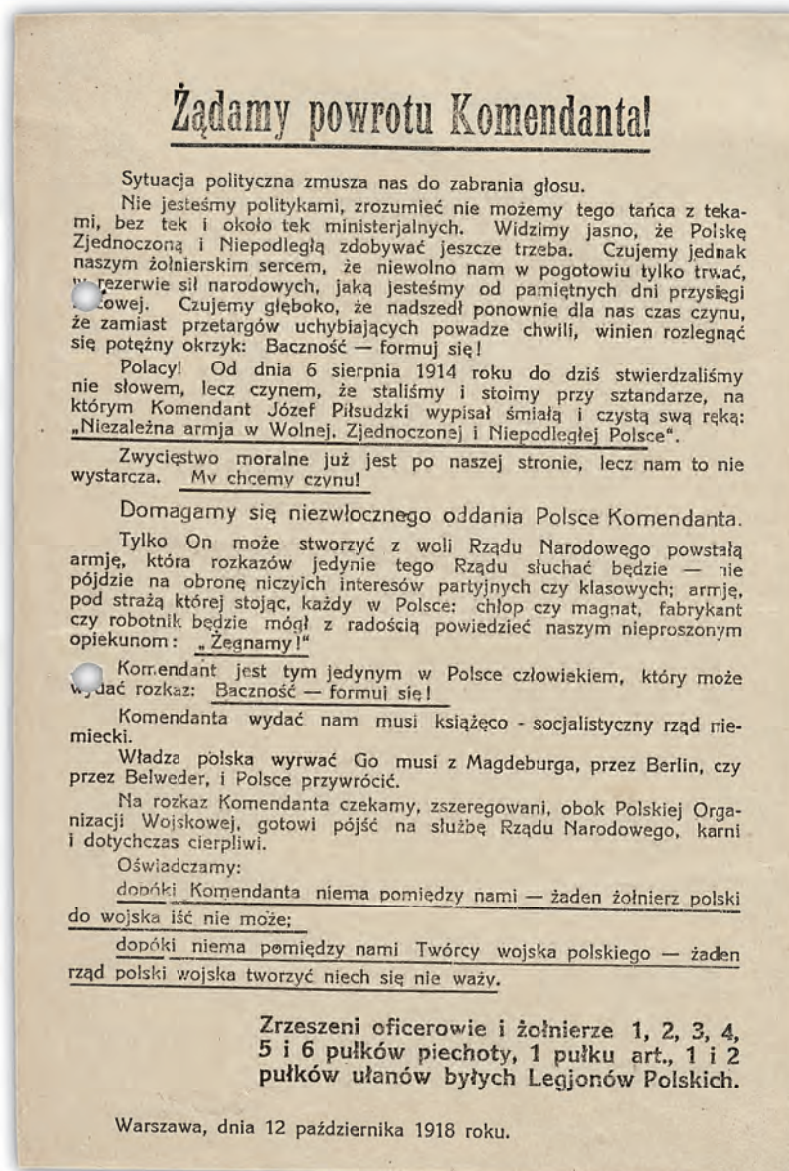
ARREST AND IMPRISONMENT

On 2 July 1917, Józef Piłsudski resigned from the Provisional Council of State, which was the provisional Polish administration under German auspices. On the following day, the Council decided that any Poles joining the newly created Polish Armed Force (Polonische Wermacht) would swear allegiance to German and Austro-Hungarian armies. Piłsudski ordered the Legion troops to refuse to make an oath to a foreign nation. Most of the Legion soldiers of the 1st and 3rd Brigades obeyed the order and were interred by German authorities: officers in Benjaminów and privates in Szczypiorno.

The Commander, along with Kazimierz Sosnkowski, chief of staff of the 1st Brigade of the Legions, were arrested and interned in the Magdeburg fortress. During his stay in German captivity, Józef Piłsudski spent his time writing memoirs of the Legion's battles, playing patience and playing chess with Sosnkowski. His biggest hardship was yearning for his long-time friend and future wife Aleksandra Szczerbińska, who gave birth to their first daughter, Wanda Piłsudska, during his stay in Magdeburg.

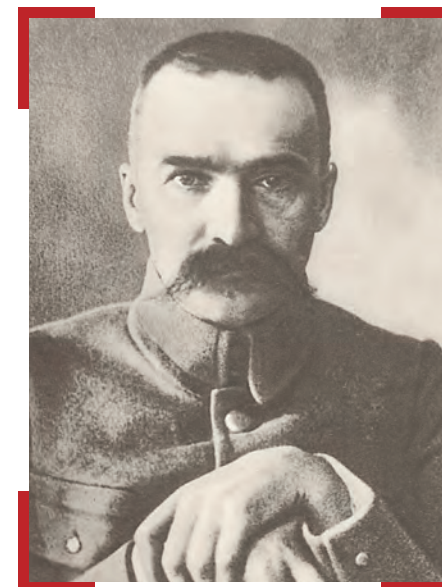
The imprisonment of Józef Piłsudski did not weaken his position in society and among former comrades-in-arms. The Commander's legend rose among Poles. Attempts to persuade him into returning to the country on the condition that he would give up his anti-German activity failed. The future Marshal of Poland decided that this form of fighting for independence was no longer useful.

Odezwa żołnierzy legionowych wzywająca do podjęcia przez Radę Regencyjną – namiastkę zwierzchniej władzy Królestwa Polskiego – działań na rzecz uwolnienia Józefa Piłsudskiego z więzienia w Magdeburgu.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1918 roku.

Do życia więziennego, jak mi się zdaje, byłem urodzony. Bardzo łatwo znoszę samotność, nie odczuwając, jak inni, całego jej ciężaru i umiając łagodzić pracą myślową najcięższą stronę życia więziennego — tęsknotę.

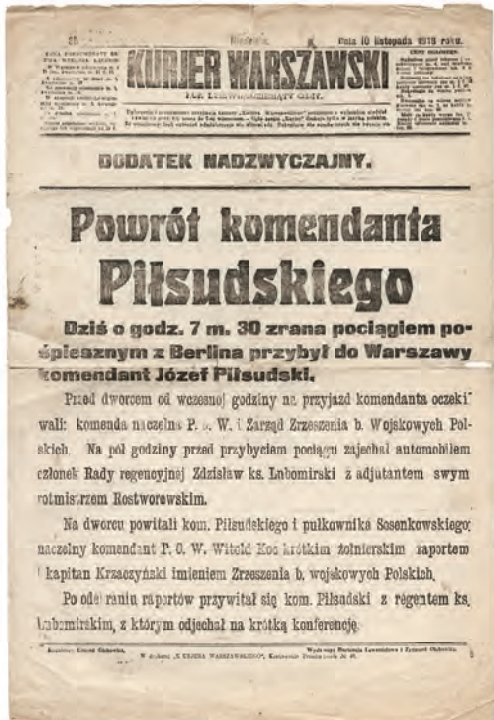
Z przedmowy do „Moje pierwsze boje”, 1925 rok.

It appears as though I was born for prison life. I find it very easy to stand loneliness, without feeling, like others do, all its weight, and knowing how to alleviate the hardest aspect of life in prison, that is longing, through mental work.

From the preface to “Moje pierwsze boje” [“My first fights”], 1925.

NACZELNIK PAŃSTWA

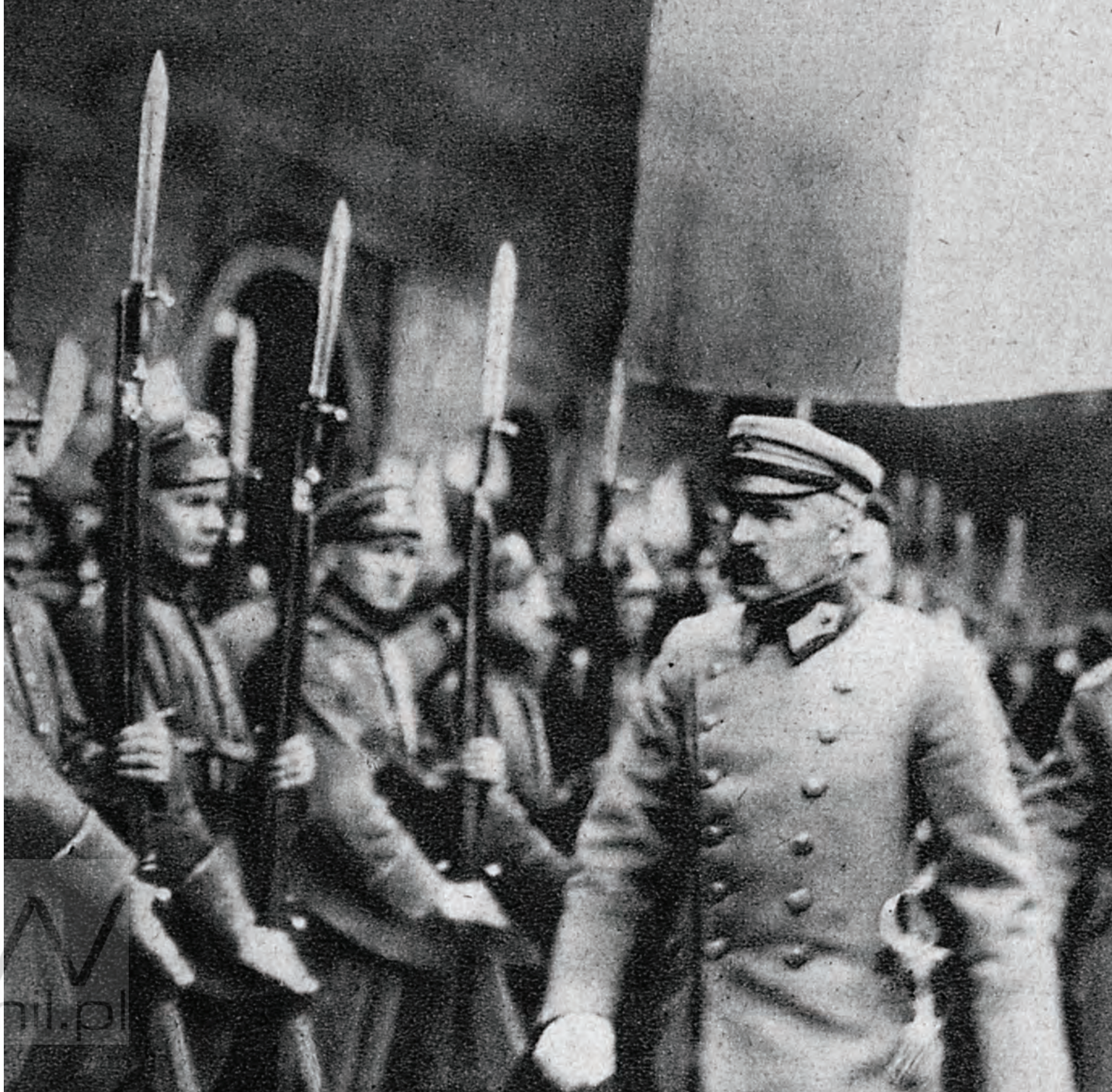
CHIEF OF STATE

Nadzwyczajne wydanie „Kuriera Warszawskiego”, które ukazało się w dniu przybycia z Magdeburga do Warszawy Józefa Piłsudskiego i Kazimierza Sosnkowskiego.

digital born

Tymczasowy Naczelnik Państwa podczas
zaprzysiężenia garnizonu warszawskiego,
13 grudnia 1918 roku.

TYMCZASOWY NACZELNIK PAŃSTWA

Wybuch rewolucji w Niemczech przyspieszył uwolnienie Józefa Piłsudskiego z Magdeburga. Wraz z Kazimierzem Sosnkowskim powrócił do kraju 10 listopada 1918 roku. Niekwestionowany autorytet Piłsudskiego i poparcie na jakie mógł liczyć w społeczeństwie, doprowadziły do przekazania mu, przez pełniącą wówczas funkcję polskiej władzy zwierzchniej Radę Regencyjną, dowództwa nad tworzonym Wojskiem Polskim. 11 listopada powstało niepodległe Państwo Polskie.

Na mocy uprawnień nadanych Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (rozwiązała się 14 listopada), przyszedł Naczelnik Państwa (od 22 listopada) desygnował na premiera Ignacego Daszyńskiego. Jednak wkrótce misję powołania rządu powierzył socjaliście – Jędrzejowi Moraczewskiemu. Jako sprawujący najwyższą władzę w odrodzonej Polsce, wysłał do rządów zagranicznych depezę notyfikującą utworzenie Państwa Polskiego. Spełniło się okupione krwią i wysiłkiem, jego największe marzenie.

PROVISIONAL CHIEF OF STATE

The outbreak of revolution in Germany accelerated the release of Józef Piłsudski from Magdeburg. He and Kazimierz Sosnkowski returned to the country on 10 November 1918. Because of Piłsudski's unquestionable authority and support given to him by Polish society, the Regency Council, acting as Polish Head of State at that time, entrusted the command of the Polish Army under formation to him. On 11 November, the independent Polish state came into being.

On the basis of authorisations granted to Piłsudski by the Regency Council (which was dissolved on 14 November), the future Chief of State appointed Ignacy Daszyński as prime minister. However, he soon entrusted the mission of creating the government to the socialist Jędrzej Moraczewski. As the person exercising supreme power in the resurrected Poland, he sent a telegram notifying foreign governments about the creation of the Polish State. His biggest dream had cost him much blood and effort, but it had come true.

W listopadzie 1918 roku stał się wypadek bynajmniej nie historyczny, ale taki sobie zwykły. Z dworca wiedeńskiego, przeszedł przez ulicę Marszałkowską i tak dalej na ulicę Moniuszki człowiek, którego będziemy nazywali Józefem Piłsudskim. (...) W przeciągu kilku dni, bez żadnych ze strony tego człowieka starań, bez żadnego z jego strony gwałtu, bez żadnego podkupu, bez żadnych koncesyj, czy to leśnych, czy jakichkolwiek innych, stał się fakt najzupełniej niezwykły. Człowiek ten stał się dyktatorem. (...) Człowiek ten wydawał edykty, powszechnie słuchane, rozkazy, które były wykonywane, mianował urzędników wojskowych i cywilnych. (...) Wszystko wtedy zależało od jego dobrej woli, od jego decyzji. (...) Dyktatorem byłem kilka miesięcy. (...) Postanowiłem zwołanie sejmu, oddanie władzy mojej w jego ręce.

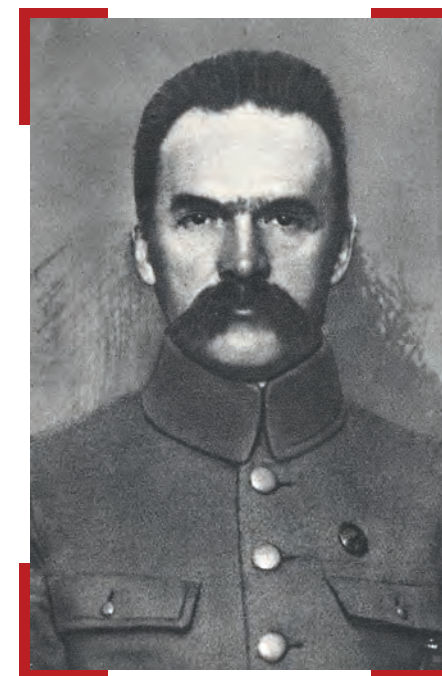
Z przemówienia Józefa Piłsudskiego. Hotel Bristol, Warszawa, 3 lipca 1923 roku.

In November 1918, an event took place that was certainly not historical, but quite average, or plain. From the Vienna Station in Warsaw, the man they called Józef Piłsudski walked along Marszałkowska Street and then on to Moniuszki Street. Within a few days, without any effort on the part of that man, without any violence or ruse, without concessions of any kind, a quite remarkable fact became reality. That man became a dictator. That man issued edicts that were widely followed, commands that were executed, and he appointed military and civil officials. Everything then depended on his good will, and on his decision.

From a speech by Józef Piłsudski. Bristol Hotel, Warsaw, 3 July 1923.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1918 roku.

NACZELNIK PAŃSTWA

CHIEF OF STATE

Naczelnik Państwa Józef Piłsudski.
Belweder, 1920 rok.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

NACZELNIK PAŃSTWA

Organizacja Państwa Polskiego, w sytuacji kształtowania jego granic w ogniu walki z sąsiadami, wymagała ogromnej determinacji. 22 listopada 1918 roku Józef Piłsudski został Tymczasowym Naczelnikiem Państwa. Do jego uprawnień należało, m.in. desygnowanie prezydenta ministrów (premiera) oraz inicjowanie i zatwierdzanie aktów prawnych. Korzystając z prawa do wydania dekretów, Piłsudski ogłosił ordynację wyborczą do Sejmu Ustawodawczego. Tym sposobem zapoczątkował prace nad organizacją odrodzonej Polski o ustroju republikańskim.

Tymczasowy Naczelnik Państwa złożył władzę po ukonstytuowaniu się Sejmu. Jednak na mocy tzw. Małej Konstytucji z 20 lutego 1919 roku objął urząd Naczelnika Państwa, który pełnił do wyboru i zaprzysiężenia pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

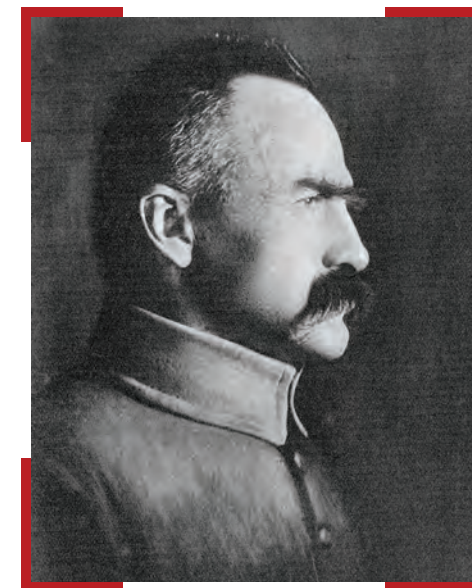
CHIEF OF STATE

The organisation of the Polish State required huge determination, given that its borders were formed in the heat of battles with its neighbours. On 22 November, Józef Piłsudski was appointed the Provisional Chief of State. His scope of competence included, among other things, the appointment of the president of ministers (the prime minister) and the initiation and approval of legal acts. Exercising his right to issue decrees, Piłsudski proclaimed an electoral system for the Legislative Sejm (Polish Parliament). By doing so, he initiated work on the organisation of the resurrected Poland with a republican system.

The Provisional Chief of State gave up power after the Sejm was established. However, pursuant to the Small Constitution of 20 February 1919, Józef Piłsudski took up the function of Chief of State again and exercised it until the election and the swearing-in ceremony of the first President of the Republic of Poland.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1920 rok.

Pomimo wszelkich przeszkód udało mi się zasadniczy cel moich rządów osiągnąć i zebrać w Warszawie pierwszy Sejm Polski w warunkach spokojnych, nie przeszkadzających jego pracom. Uważam, że po jego ukonstytuowaniu się rola moja jest skończona. (...) Oświadczam niniejszym, że składam swój urząd Naczelnika Państwa w ręce Pana Marszałka Sejmu.

Deklaracja w Sejmie, 20 lutego 1919 roku.

Despite all the obstacles, I managed to achieve the primary goal of my rule by assembling the first Polish Sejm in Warsaw in peaceful conditions, without disturbing its work. I believe that after its establishment, my role is over. (...) I hereby declare that I am resigning my office as the Chief of State before the Speaker of the Sejm.

Declaration in the Sejm (Polish Parliament), 20 February 1919.

NACZELNY WÓDZ

COMMANDER-IN-CHIEF

Józef Piłsudski wśród tłumów po nabożeństwie dziękczynnym w katedrze wileńskiej, kwiecień 1919 roku.

Wkroczenie wojsk polskich do Kijowa, maj 1919 roku.

WYZWOLENIE WILNA

Józef Piłsudski świadomy niebezpieczeństwa grożącego Polsce ze strony Rosji bolszewickiej, która „po trupie Polski” chciała zarazić Europę komunistyczną ideologią, przystąpił energicznie do organizacji Wojska Polskiego. Pod koniec 1918 roku miał już, stale powiększaną, stutysięczną armię. Istotnym jej wzmocnieniem było przybycie wiosną 1919 roku świetnie wyposażonej Armii Polskiej, utworzonej we Francji.

Wiosną 1919 roku, uprzedzając ofensywę Rosji bolszewickiej, Józef Piłsudski przeprowadził błyskawiczną akcję na Wilno, która zakończyła się zdobyciem miasta, a następnie doprowadził do odrzucenia Armii Czerwonej za Dźwinę i Berezynę. W pierwszej połowie 1920 roku wsparł dążenia niepodległościowe Ukraińców, pragnących stworzyć wielostronny sojusz dla przeciwstawienia się ekspansji Rosji bolszewickiej. W maju wojska polskie dotarły do Dniepru i wkroczyły do Kijowa. Wielkimi zaletami Naczelnego Wodza były: umiejętność trafnej oceny sytuacji, dobór dowódców, odwaga w podejmowaniu decyzji, duch ofensywny i szybkość działania. Wiele wysiłku wkładał w tworzenie struktur armii, politykę kadrową, był wielkim zwolennikiem pracy wychowawczej i edukacyjnej w wojsku.

Józef Piłsudski na stacji kolejowej w Chodorowie, 24 czerwca 1919 roku.

Józef Piłsudski z Bolesławem Wieniawą-Długoszowskim w otoczeniu oficerów Adiutantury Generalnej na schodach Belwederu, 1919 rok.

LIBERATION OF VILNIUS

Being aware of the threat posed to Poland by Bolshevik Russia, which wanted to infect communist Europe with Communist ideology "over the corpse of Poland", Józef Piłsudski began vigorously organising the Polish Army. At the end of 1918, he already had an army of 100,000 people, which was expanding rapidly. An important reinforcement was the arrival of the perfectly equipped Polish Army, created in France in the spring of 1919.

In the spring of 1919, anticipating the offensive of Bolshevik Russia, Józef Piłsudski launched an immediate offensive to Vilnius, ending in the capture of the city. Then he forced the Red Army out from behind the Daugava and Berezina rivers. In the first half of 1920, he supported Ukrainian claims for independence, when they intended to create a multilateral alliance in order to withstand the expansion of Bolshevik Russia. In May 1920, Polish troops reached the Dnieper River and entered Kyiv. The great advantages of the Commander-in-Chief included his ability to assess the situation, the right selection of commanders, bravery in making decisions, the offensive spirit and the quickness of action. He put a great deal of effort into creating the army structure and the staffing policy, and was an advocate of educational and upbringing work in the army.

Józef Piłsudski z szefem misji francuskiej w Polsce, gen. Paulem P. Henrysem (drugi od prawej) i gen. Józefem Hallerem (pierwszy od lewej). Warszawa, 29 kwietnia 1919 roku.

Marszałek Józef Piłsudski podczas przywitania z gen. Stanisławem Szepetyckim, prawdopodobnie w kwietniu 1920 roku, w pierwszą rocznicę oswobodzenia Wilna.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1919 rok.

Żołnierze! Krew Waszych przodków pisała w dziejach smutne „nie zginęła”. Wy, szczęśliwi, krwią swą piszecie „Żyje”! I zginąć nie może!

*Z rozkazu w rocznicę wymarszu Kompanii Kadrowej, Naczelnny Wódz
Józef Piłsudski. Warszawa, 31 lipca 1919 roku.*

Soldiers! The blood of your ancestors wrote in history the sad words: “not dead yet”. You are happier, you write with your blood: “it is alive”. And may not perish.

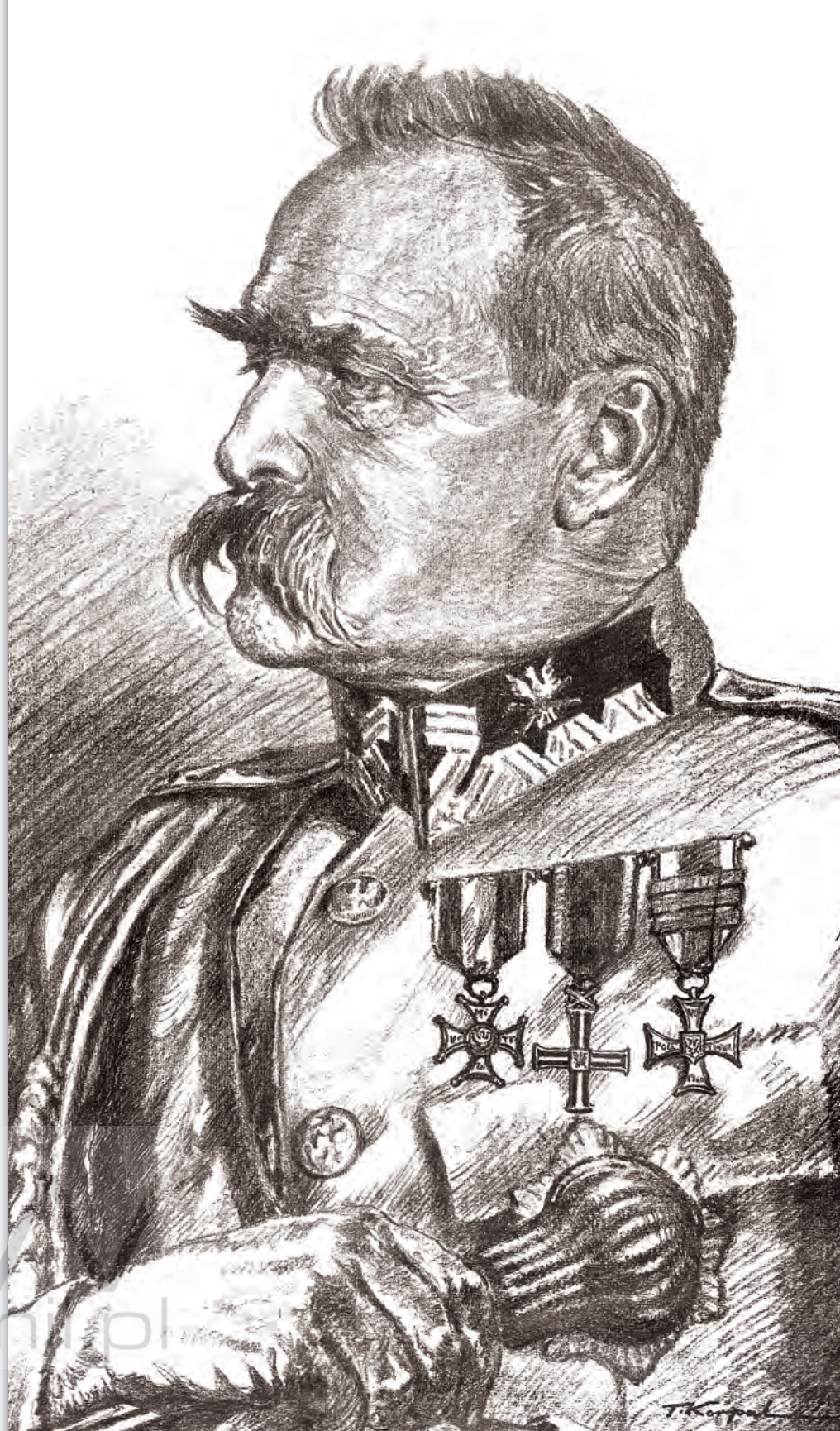
Józef Piłsudski, Commander-in-chief. Warsaw, Poland, 31 July 1919.

NACZELNY WÓDZ

COMMANDER-IN-CHIEF

Marszałek Józef Piłsudski w Warszawie podczas przyjmowania buławy marszałkowskiej, 14 listopada 1920 roku.

MARSZAŁEK POLSKI

Józef Piłsudski od dymisji z Legionów Polskich w stopniu brygadiera, nieznanym w polskiej tradycji wojskowej, nie nosił żadnych dystynkcji. W marcu 1920 roku dzięki staraniom ministra spraw wojskowych gen. Józefa Leśniewskiego oraz Ogólnej Komisji Weryfikacyjnej przyznano Naczelnemu Wodzowi stopień Marszałka Polski. Uroczystego nadania dokonano jednak dopiero po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej, wkraczającej wówczas w fazę niebezpieczną dla Polski i Europy.

THE MARSHAL OF POLAND

Józef Piłsudski did not wear any insignia after his dismissal from the Polish Legions in the rank of brigadier, which was unknown in the Polish military tradition. In March 1920, thanks to the efforts of the Minister of Military Affairs, General Józef Leśniewski, and the Main Verification Commission, the Commander-in-Chief was awarded the title of Marshal of Poland, though the official awarding ceremony took place only after the end of the Polish-Bolshevik war, which entered a phase of critical importance for Poland and Europe at that time.

Portret Marszałka Józefa Piłsudskiego autorstwa Tadeusza Korpala.

digital born

CBV

cbw.wp.mil.pl

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Marszałek Józef Piłsudski w towarzystwie oficerów WP oraz duchowieństwa na Krakowskim Przedmieściu, po uroczystości wręczenia buławy marszałkowskiej. Warszawa, 14 listopada 1920 roku.

Józef Piłsudski, 1921 rok.

Wojsko polskie, które ze sobą przyprowadziłem dla wyrzucenia panowania gwałtu i przemocy, dla zniesienia rządów krajem wbrew woli ludności – wojsko to niesie wam wszystkim wolność i swobodę. Chcę dać wam możliwość rozwiązania spraw wewnętrznych i narodowościowych i wyznaniowych tak, jak sami sobie tego życzyć będziecie, bez jakiegokolwiek gwałtu lub nacisku ze strony Polski.

Z odezwy „Do mieszkańców byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego”, 22 kwietnia 1919 roku.

The Polish army, which I have brought along in order to cast out the rule of violence, to abolish the rule of the country against the will of the population – this army is bringing freedom to all of you. I want to give you the possibility of resolving international, national and religious matters in accordance with your own wishes, without any violence or pressure on the part of Poland.

Józef Piłsudski, An appeal “To the inhabitants of the former Grand Duchy of Lithuania”, 22 April 1919.

NACZELNY WÓDZ

COMMANDER-IN-CHIEF

Naczelnny Wódz na jednym z dworców kolejowych na Ukrainie podczas przeglądu piechoty idącej na front.

digital born

Plakat propagandowy z okresu wojny
polsko-bolszewickiej, 1920 rok.

W OGNIU WALKI

W maju 1920 roku rozpoczęła się pierwsza ofensywa Michaiła Tuchaczewskiego na froncie północno-wschodnim, odrzucona po ciężkich walkach dzięki wsparciu polskich rezerw, m.in. z Ukrainy. Wykorzystując to, bolszewicy uderzyli na południu. W pierwszych dniach czerwca Armia Konna Siemiona Budionnego przerwała front i zmusiła oddziały polskie do odwrotu. W początkach lipca na froncie południowo-wschodnim Tuchaczewski rozpoczął drugą ofensywę pod hasłem „Na Wilno, Mińsk i Warszawę”.

W kraju zaczęły odzywać się głosy krytyki pod adresem Marszałka. W czerwcu powołano Radę Obrony Państwa (ROP), która znacznie uszczupliła władzę Piłsudskiego jako Naczelnika Państwa. Latem 1920 roku, w okresie niepowodzeń militarnych Armii Polskiej, po burzliwej dyskusji Rady, Naczelny Wódz oskarżany przez przeciwników politycznych o brak kwalifikacji wojskowych, demonstracyjnie opuścił obrady. W odpowiedzi ROP podjęła uchwałę, w której wyrażała zaufanie do Józefa Piłsudskiego jako Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza.

IN THE HEAT OF THE BATTLE

In May 1920, Mikhail Tukhachevsky's first offensive began on the north-eastern front; after heavy fighting, it was thrown back thanks to support from Polish reserves, including those from Ukraine. Taking advantage of this, the Bolsheviks invaded Poland from the south. In the first days of June, Semyon Budyonny's Cavalry Army broke the front, forcing Polish troops to retreat. At the beginning of July, on the south-eastern front, Tukhachevsky began the second offensive – “the March upon Vilnius, Minsk and Warsaw.”

In Poland, criticism began to be expressed towards the Marshal. In June 1920, the Sejm formed a Council for the Defence of the Nation (CDN), which largely reduced Piłsudski's power as Chief of State. In the summer of 1920, during a period of military failures of the Polish Army, after one of the council's stormy discussions, the Commander-in-Chief demonstratively walked out of the room. In response, the CDN adopted a resolution whereby it expressed trust towards Józef Piłsudski as Chief of State and Commander-in-Chief.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1920 rok.

Jestem w ogniu rozmaitych oskarżeń, mnie samego bierze obrzydzenie do państwa, które ma tak traktowanego swego najwyższego przedstawiciela. Nie róbcie żadnych szopek, żadnych dwuznacznych posunięć z dodawaniem mi opiekunów i kontrolerów. Oddaję się wam do dyspozycji. Weźcie zamiast mnie kogoś mniej drażniącego. (...) nie róbcie z nim tego coście robili ze mną: dajcie mu bezwzględne zaufanie i szczerę, gorliwe poparcie. Nie róbcie igraszek z najwyższą władzą!

Z przemówienia na posiedzeniu Rady Obrony Państwa, 19 lipca 1920 roku.

I'm in the crossfire of various accusations; I myself am disgusted by a state whose supreme representative is treated this way. Do not raise a ruckus; make no ambiguous moves with assigning me guardians and controllers. I'm handing myself over to you. Take someone less irritating instead of me. (...) don't do with him what you have been doing with me: give him absolute confidence and sincere, fervent support. Do not play games with the highest authority!

From a speech at the meeting of the Council of National Defence, 19 July 1920.

NACZELNY WÓDZ

COMMANDER-IN-CHIEF

Mieszkanie zajmowane przez Józefa Piłsudskiego na przedmieściach Dęblina w czasie Bitwy Warszawskiej. Stąd wydał rozkaz generałom Edwardowi Rydzowi-Śmigłemu i Leonardowi Skierskiemu do decydującego ataku na bolszewików 13 sierpnia 1920 roku.

digital born

Plakat autorstwa Władysława Skoczylasa wydrukowany przez Generalny Inspektorat Armii Ochotniczej w 1920 roku.

BITWA WARSZAWSKA

W sierpniu 1920 roku wojska Michaiła Tuchaczewskiego dotarły nad Wisłę, zagrożając Warszawie. Pod stolicą i na wschód od niej rozegrała się 13-25 sierpnia decydująca bitwa, nazywana przez niechętnych Piłsudskiemu i nie wierzących w jego zdolności dowódcze przeciwników politycznych „Cudem nad Wisłą”, a przez zagranicznych specjalistów „osiemnastą przełomową bitwą w dziejach świata”.

Wbrew opiniom doradców Józef Piłsudski odrzucił koncepcję obrony na linii Wisły. Wybrał ryzykowny, ale dający szansę na decydujące zwycięstwo plan uderzenia na lewe skrzydło armii Michaiła Tuchaczewskiego (związanej przez wojska Frontu Północnego gen. Józefa Hallera ciężkimi walkami o Warszawę, której broniła 1 Armia gen. Franciszka Latinika) oraz natarcia nad Wkrą, gdzie walczyła 5 Armia gen. Władysława Sikorskiego. Błyskawiczna ofensywa, prowadzona osobiście przez Marszałka, zakończyła się pogromem Armii Czerwonej.

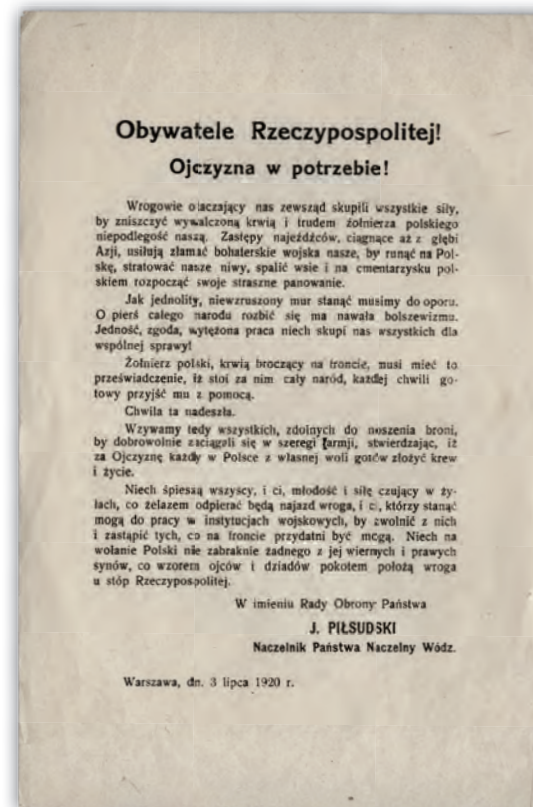
W wyniku Bitwy Warszawskiej poległo około 4500 żołnierzy polskich, 22 000 odniosło rany, a 10 000 uznano za zaginionych. Przyjmuje się, że bolszewicy stracili 25 000 żołnierzy, 60 000 trafiło do niewoli polskiej, zaś 45 000 zostało internowanych przez Niemców.

BATTLE OF WARSAW

In August 1920, Mikhail Tukhachevsky's troops reached the Vistula, endangering Warsaw. From 13 to 25 August, a decisive battle took place to the east of the Polish capital. It became to be called the "Miracle at the Vistula" by Piłsudski's political opponents, who did not believe in his commanding abilities, and the "eighteenth breakthrough battle in the history of the world."

Contrary to his advisors' opinions, Józef Piłsudski rejected the idea of defence on the line of the Vistula. He chose a risky plan that gave a chance of a decisive victory: launching an attack on the left wing of Mikhail Tukhachevsky's army (tied down by troops of General Józef Haller's Northern Front with a heavy struggle for Warsaw, which was defended by the 1st Army of General Franciszek Latinik) and an attack on the Wkra River, where the 5th Army of General Władysław Sikorski was fighting. The immediate offensive, led personally by the Marshal, resulted in disaster for the Red Army.

As a result of the Battle of Warsaw, around 4,500 Polish soldiers died, 22,000 were wounded and 10,000 were regarded as missing. It is assumed that the Bolsheviks lost 25,000 soldiers, 60,000 were taken prisoners by the Poles and 45,000 were interned by the Germans.

Odezwa Rady Obrony Państwa z 3 lipca 1920 roku.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, po 1920 roku.

Nie jest wcale obowiązkiem zwycięzcy tłumaczyć jak to uczynił. Nie jest wcale obowiązkiem wodzów czyny swoje chcieć czy móc ubierać w teoretyczne rozważania, teoretyczne określenia, coś w rodzaju doktryny.

Z publikacji „Rok 1920” Józefa Piłsudskiego, 1924 rok.

It is not the victor's responsibility to explain how he came to be winning. It is not the responsibility of leaders to want to or to be able to adorn their actions with theoretical considerations, theoretical terms, or a kind of doctrine.

From "History of the Year 1920" by Józef Piłsudski, 1924.

NACZELNY WÓDZ

COMMANDER-IN-CHIEF

Naczelnny Wódz podczas Bitwy Niemeńskiej,
1920 rok.

Gen. Leonard Skierski, dowódca 4 Armii
biorącej udział w Bitwie Niemeńskiej,
1920 rok.

BITWA NIEMEŃSKA

Bitwa Niemeńska rozegrała się 20 września-3 października 1920 roku. Józef Piłsudski, wiedząc o planach nowej ofensywy bolszewickiej na Warszawę, wbrew naciskom dyplomatów zachodnich skłaniających Polskę do podjęcia rokowań pokojowych, przygotował koncepcję nowej operacji zaczepnej. Przeszła ona do historii jako Bitwa nad Niemnem.

Polski Marszałek wyprzedził o kilka dni ofensywę bolszewicką. Związał nieprzyjaciela natarciem na Grodno i Wołkowysk (2 Armia gen. Edwarda Rydza-Śmigłego i 4 Armia gen. Leonarda Skierskiego). Gdy Michaił Tuchaczewski zaangażował tutaj swoje siły główne, Piłsudski skierował Grupę Manewrową przez skrawek terytorium Litwy, współpracującej wówczas z bolszewicką Rosją, do błyskawicznego uderzenia na tyły Armii Czerwonej. Bitwa zakończyła się rozbięciem głównych sił Armii Czerwonej. Podpisany w marcu 1921 roku pokój ryski zakończył wojnę Rosji bolszewickiej z Polską.

Po Bitwie Niemeńskiej doszło do inspirowanego przez Józefa Piłsudskiego „buntu gen. Lucjana Żeligowskiego”. W wyniku tej akcji wojskowej, Naczelnik Państwa doprowadził do utworzenia zależnej od Polski tzw. Litwy Środkowej, nie ponosząc konsekwencji międzynarodowych, a ukochane przez niego Wilno pozostało w granicach Rzeczypospolitej.

Po zakończeniu działań wojennych, 4 kwietnia 1921 roku wszedł w życie dekret przekształcający Adiutanturę Generalną Wodza Naczelnego w Ścisłą Radę Wojenną. Józef Piłsudski miał odtąd przewodniczyć Radzie, funkcja Naczelnego Wodza została tym samym zawieszona.

Naczelnny Wódz Józef Piłsudski i gen. Edward Rydz-Śmigły
w Dyneburgu na froncie wojny polsko-bolszewickiej, 1920 rok.

BATTLE OF THE NIEMEN RIVER

The Battle of the Niemen River took place from 20 September to 3 October 1920. Knowing about plans for a new Bolshevik offensive on Warsaw and, acting contrary to pressure from Western diplomats prompting Poland to undertake peace negotiations, Józef Piłsudski prepared the concept of a new offensive operation. It went down in history as the Battle of the Niemen River.

The Polish Marshal anticipated the Bolshevik offensive by several days. He tied down the enemy with an invasion of Grodno and Wawkavysk (the 2nd Army of General Edward Rydz-Śmigły and the 4th Army of General Leonard Skierski). When Mikhail Tukhachevsky engaged his main forces here, Piłsudski led the Manoeuvre Group through a strip of Lithuania, which was collaborating with Bolshevik Russia at that time, to an immediate attack on the rear forces of the Red Army. The battle ended with the main forces of the Red Army being shattered. The Riga peace treaty, signed in March 1921, put an end to the Polish-Bolshevik war.

After the Battle of the Niemen River, there was a mutiny by General Lucjan Żeligowski, inspired by Józef Piłsudski. As a result of this military operation, the Chief of State established the Poland-dependent Republic of Central Lithuania without suffering any international consequences. In this way, his beloved Vilnius remained within the borders of the Republic of Poland.

After the end of the war, a decree transforming the General Adjutancy of the Commander-in-Chief into the Inner War Council came into force on 4 April 1921. From that time, Józef Piłsudski was the chairman of the council, which meant that the function of commander-in-chief had been suspended.

Naczelnny Wódz Marszałek Józef Piłsudski podczas narady z gen. Edwardem Rydzem-Śmigłym, dowódcą 2 Armii podczas Bitwy Niemeńskiej, 1920 rok.

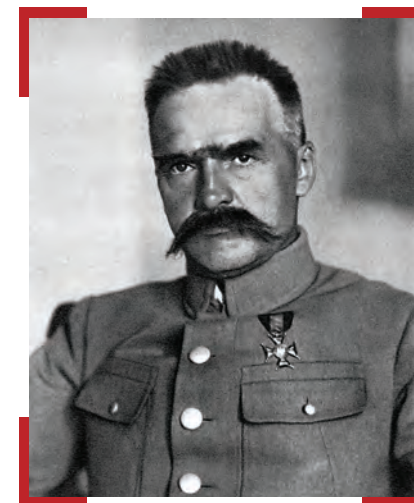

Stanowisko ogniowe polskiego karabinu maszynowego.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, po 1920 roku.

Wódz musi być, czy chce czy nie chce, jeżeli chce być wódcem – musi być czemś innym niż ci których prowadzi. Jest to jego obowiązek, jest to jego wewnętrzna wartość.

Z przemówienia Józefa Piłsudskiego na zjeździe Legionistów. Kraków, 6 sierpnia 1922 roku.

Whether he wants it or not, a leader must – if he wants to be leader – be something different than those he is leading. It is his duty, it is his intrinsic value.

From the speech by Józef Piłsudski at the Legions' convention. Kraków, 6 August 1922.

NACZELNY WÓDZ

COMMANDER-IN-CHIEF

„Marszałek Józef Piłsudski, obalił granice i przywrócił granice Polski”, reprodukcja obrazu Alfreda Żmudy na karcie pocztowej, 1935 rok.

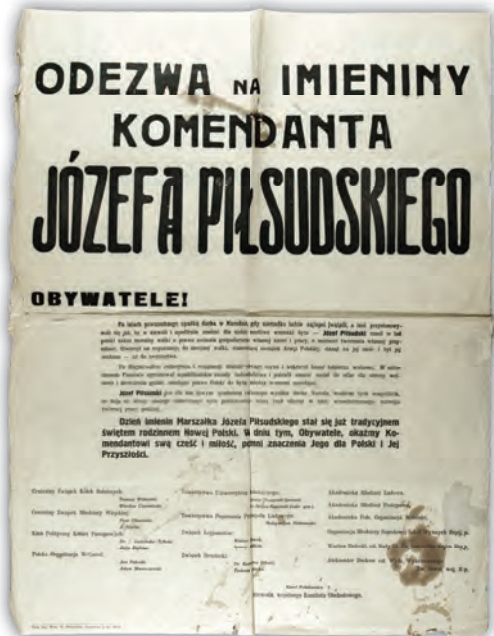

JÓZEF PIŁSUDSKI
NACZELNIK PAŃSTWA i NACZELNY WÓDZ
PIERWSZY MARSZAŁEK POLSKI

LIT. APT. W. GŁÓWCZEWSKI, WARSZAWA

SOLENIZANT JÓZEF

NAMESDAY

Odezwa na imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego, około 1927 roku.

NA DOCHÓD OCHRONKI we LWOWIE IM. J. PIŁSUDSKIEGO

Okolicznościowy znaczek pocztowy wydany z okazji imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, 1935 rok.

Nalepka okienna wydana z okazji imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, 1935 rok.

digital born

Nalepka okienna wydana z okazji imienin Marszałka, 1919 rok.

IMIENINY MARSZAŁKA

Od czasu odzyskania przez Polskę niepodległości, imieniny Józefa Piłsudskiego stały się w Polsce niemal świętem państwowym. 19 marca, zarówno w Sulejówku, jak i w Belwederze odwiedzały Marszałka liczne delegacje wojskowe i cywilne oraz goście indywidualni, przywożąc czasem bardzo nietypowe podarunki.

THE MARSHAL'S NAME DAY

Once Poland regained its independence, Józef Piłsudski's name day was celebrated almost like a national holiday in Poland. On 19 March, both in Sulejówek and in the Belweder Palace, the Marshal was visited by numerous military and civil delegations, as well as individual guests, some of whom brought very unconventional gifts.

Imieniny Marszałka w Sulejówku, 19 marca 1925 roku.

Generałowie i oficerowie z życzeniami imieninowymi u Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, 1926 rok.

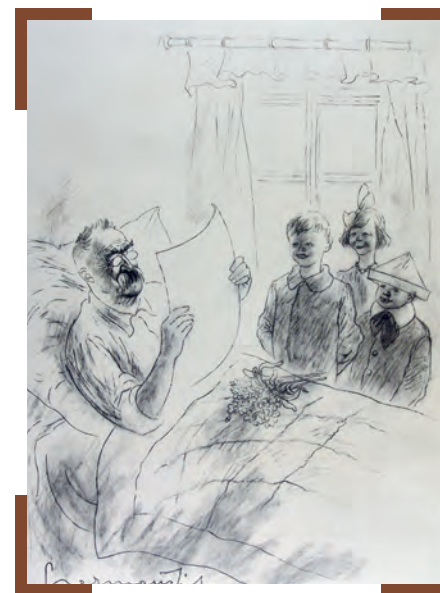
Harczerze u Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, 19 marca 1925 roku.

Imieniny Marszałka w Sulejówku, 19 marca 1926 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, lata trzydzieste XX wieku.

SOLENIZANT JÓZEF

NAMESDAY

Imieniny Marszałka w Sulejówku,
19 marca 1928 roku.

Pracownicy Społecznego Komitetu
Imienin Marszałka Piłsudskiego przy-
gotowują paczki z kartkami do wysłania
na Maderę, gdzie wypoczywał, luty
1931 roku.

Strona tytułowa czasopisma
„Wróble na Dachy”, którego numer
poświęcony był imieniu Marszałka
Józefa Piłsudskiego, 1931 rok.

WRÓBLE ^{na} DACHU

Nal. poczt. opłac. ryczał.

Nr. 9. (37)

Rok II.

1. III. 1931.

Cena 30 gr.

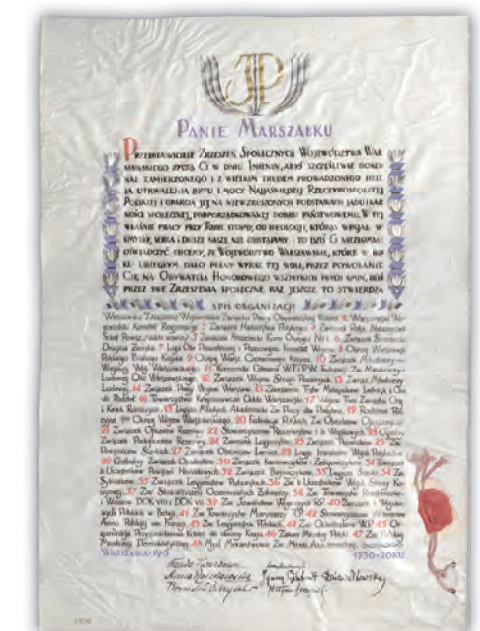
Rys. A. Wasilewski, Kraków

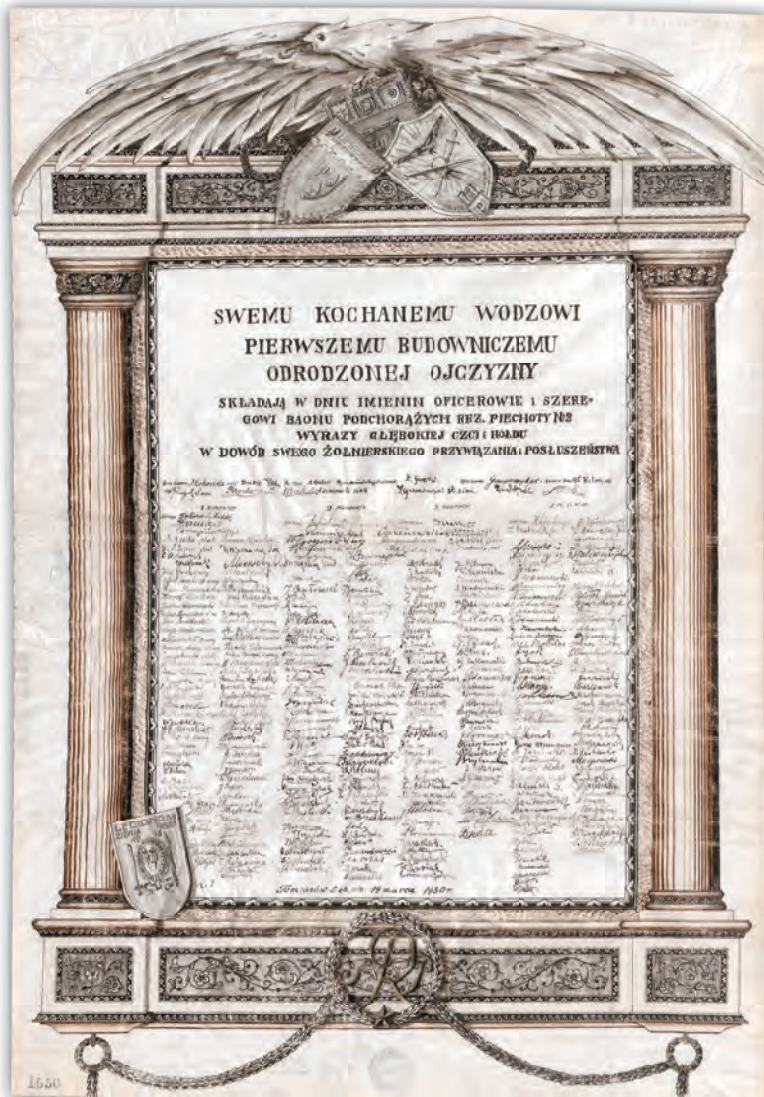
Tak będzie wyglądać wyspa Madera 19 marca, po przesyłce 5.000.000 kartek dla Marszałka

Życzenia imieninowe dla Marszałka
Józefa Piłsudskiego od oficerów
3 Dywizji Kawalerii, 1928 rok.

Życzenia imieninowe dla Marszałka
Józefa Piłsudskiego od przedstawicieli
Zrzeszeń Społecznych Województwa
Warszawskiego, 1930 rok.

Życzenia imieninowe dla Marszałka Józefa Piłsudskiego od żołnierzy Baonu Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 2 z Tomaszowa Lubelskiego, 1930 rok.

IMIENINY MARSZAŁKA THE MARSHAL'S NAME DAY

Życzenia imieninowe dla Marszałka Józefa Piłsudskiego od żołnierzy Okręgu Korpusu nr IV, 1929 rok.

J.P.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1928 rok.

Imieniny męża nieodmiennie przewracaly normalny tryb życia w Sulejówku. Od wczesnego rana przygrywały w ogródku orkiestry 7 Pułku Ułanów i 1 Pułku Szwoleżerów. Goście zatlaczali pokoje od rana do wieczora. (...) Każdego trzeba było przyjąć osobiście. Wieczorem salon był pełen kwiatów, owoców, słodczy i prezentów różnego rodzaju. (...) na jedne imieniny dostał dwa psy, przeszło dziesięć królików, jedną owcę, sarenkę, lisa i wojowniczego koguta.

Ze wspomnień Aleksandry Piłsudskiej.

My husband's name day would invariably turn our normal life in Sulejówek upside down. From the early morning, the orchestras of the 7th Regiment of Uhlans and the 1st Light Horse Regiment played in the garden. Guests filled the rooms from morning to evening. (...) Everyone had to be seen in person. In the evening, the lounge was full of flowers, fruits, sweets and gifts of various kinds. (...) one name day he received two dogs, more than ten rabbits, one sheep, one deer, a fox and a warlike cock.

From the memoirs of Aleksandra, Józef Piłsudski's wife.

NACZELNIK PAŃSTWA

CHIEF OF STATE

Józef Piłsudski w towarzystwie Herberta Hoovera, późniejszego Prezydenta Stanów Zjednoczonych, premiera Ignacego Paderewskiego i późniejszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Stanisława Wojciechowskiego w Warszawie, 6 sierpnia 1919 roku.

Józef Piłsudski w towarzystwie premiera Rządu RP Ignacego Paderewskiego w drodze na otwarcie Sejmu, 1919 rok.

NACZELNIK PAŃSTWA

Józef Piłsudski, jako „główny architekt” niepodległej Polski, musiał liczyć się zarówno z sytuacją polityczną wewnątrz kraju, jak i z opinią międzynarodową. Nawoływał do zgody i poświęceń w imię dobra odrodzonej Ojczyzny. Dzięki powierzeniu w styczniu 1919 roku misji tworzenia rządu Ignacemu Paderewskiemu, wielkiemu patriocie, znanemu i cenionemu w świecie wirtuozowi fortepianu, z którym współpraca układała mu się znakomicie, udało się doprowadzić do międzynarodowego uznania Rzeczypospolitej oraz uzyskania pomocy gospodarczej Stanów Zjednoczonych, którą realizował Herbert Hoover.

Pomimo ogromnej władzy, którą uzyskał jako Naczelnik Państwa, Piłsudski dążył do ukonstytuowania się Polski jako państwa o ustroju republikańskim. Temu miały służyć wybory do Sejmu Ustawodawczego, którego zadaniem było opracowanie konstytucji II Rzeczypospolitej. Konstytucja ta, uchwalona w marcu 1921 roku, wprowadzała w Polsce system rządów parlamentarno-gabinetowych, z ograniczoną rolą prezydenta.

CHIEF OF STATE

As the “main architect” behind building an independent Poland, Józef Piłsudski had to reckon both with the political situation inside the country and with international opinion. He called for agreement and sacrifice in the name of the benefit of the resurrected Homeland. Thanks to entrusting the office of prime minister to Ignacy Paderewski – a great patriot and a well-known and internationally recognised piano virtuoso, with whom Piłsudski had brilliant relations – the Republic of Poland became internationally recognised and obtained economic support from the United States.

In spite of the huge power that Piłsudski gained as Chief of State, he made efforts to establish Poland as a state with a republican system. This goal was to be achieved through an election to the Legislative Sejm (Parliament), the task of which was to draft the constitution of the Republic of Poland. Proclaimed in March 1921, this constitution introduced a parliamentary-cabinet government system with the president playing a limited role.

Niech każdy żołnierz, zaczynając od najwyższego dowódcy, kończąc na najświeższym rekrucie, pamięta, że od jego sumienności w pracy, od jego wysiłku zależy, czy zabezpieczymy narodowi to, czego po nas żołnierzach naród spodziewać się ma prawo – niezależność i pełną swobodę urzędzenia się po swojemu w wolnej Ojczyźnie.

Z rozkazu Noworocznego Józefa Piłsudskiego, 1 stycznia 1919 roku.

Let every soldier, from the highest command to the most recent recruit, remember that it is on his conscientiousness at work, and on his effort, that depends whether we shall secure the nation with what the nation has the right to expect of us soldiers – independence and the freedom to live one's life in a free Homeland.

New Year's orders of Józef Piłsudski, 1 January 1919.

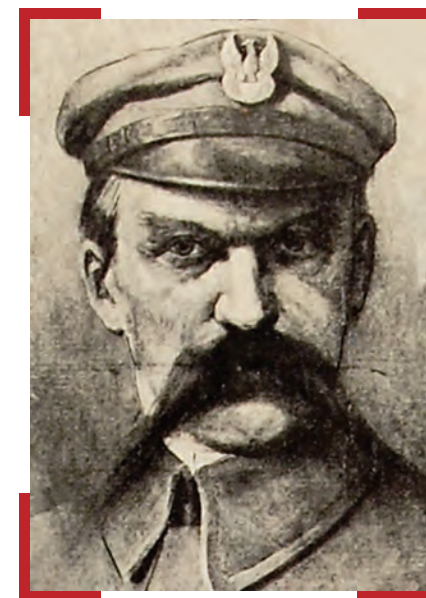

Grafika patriotyczna Piotra Szymańskiego, 1919 rok.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1919 rok.

NACZELNIK PAŃSTWA

CHIEF OF STATE

Marszałek Józef Piłsudski przed Belwederem,
1921 rok.

NACZELNIK PAŃSTWA

W grudniu 1922 roku Zgromadzenie Narodowe, działając na podstawie Konstytucji Marcowej 1921 roku, przystąpiło do wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Naczelnik Państwa, wobec niewielkich uprawnień prezydenckich, nie zgodził się na kandydowanie. 9 grudnia 1922 roku pierwszym Prezydentem Rzeczypospolitej został Gabriel Narutowicz, uprzednio minister spraw zagranicznych, popierany przez Naczelnika Państwa.

13 grudnia Józef Piłsudski w obecności premiera oraz marszałków obu izb parlamentu złożył na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej sprawowane funkcje.

Już 16 grudnia, podczas otwarcia wystawy w warszawskim Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych, pierwszy Prezydent RP Gabriel Narutowicz został zamordowany przez fanatyka powiązanego z kołami narodowymi. Kula przeznaczona była jednak dla Piłsudskiego, który tego dnia nie dotarł do galerii.

Piłsudski był wstrząśnięty morderstwem. Od tego czasu jeszcze bardziej akcentował swoją niechęć do politycznych waśni i partyjniactwa oraz nabrał większego dystansu do otoczenia.

Marszałek Józef Piłsudski, 1921 rok.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

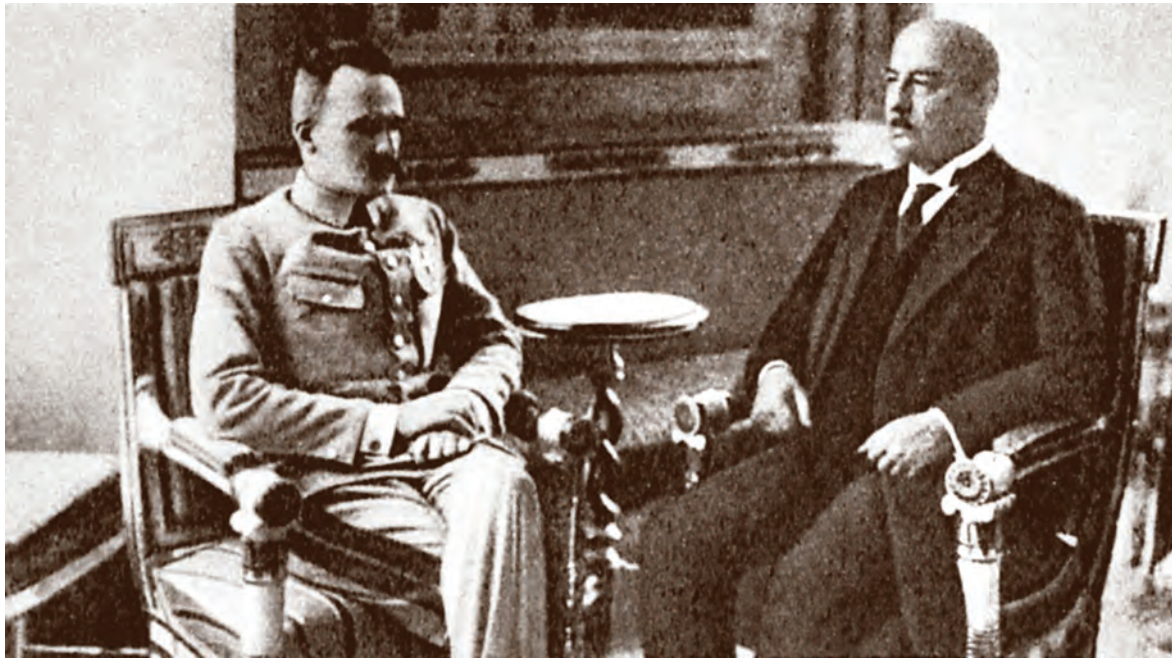
CHIEF OF STATE

In December 1922, acting pursuant to the March Constitution, the National Assembly began the election of the president of the Republic of Poland. Because of the limited scope of the president's powers, the Chief of State refused to submit his candidature. On 9 December 1922, Gabriel Narutowicz, formerly the minister of foreign affairs, with support from the Chief of State, became the first president of the Republic of Poland.

On 13 December, Józef Piłsudski gave up his functions to the president of the Republic of Poland in the presence of the prime minister and marshals of both houses of the Parliament.

A few days later, on 16 December, during the opening ceremony of an exhibition at the Warsaw National Art Gallery "Zachęta", the first president of the Republic of Poland, Gabriel Narutowicz, was assassinated by a fanatic associated with national circles. The bullet was originally intended for Piłsudski, who was absent at the gallery on that day.

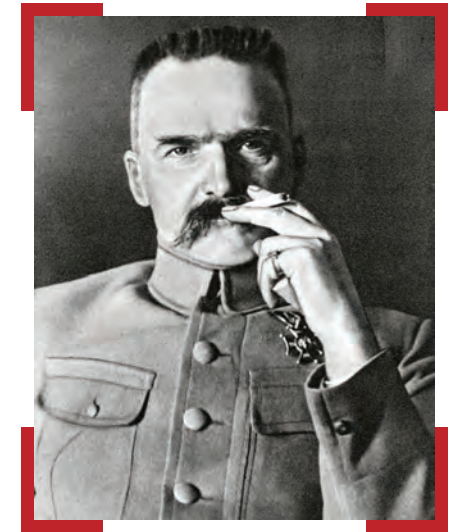
Piłsudski was shocked by this assassination. From then on, he emphasised even more strongly his dislike for political quarrels and party favouritism, adopting a more distant attitude to the political environment.

Marszałek Józef Piłsudski i Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Gabriel Narutowicz w Belwederze, 1922 rok.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1921 roku.

Panie Prezydencie! Jako jedyny oficer polski służby czynnej, który dotąd nigdy przed nikim nie stawał na baczność, stoję oto na baczność przed Polską, którą TY reprezentujesz, wznosząc toast: Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej niech żyje!

Po zaprzysiężeniu Prezydenta RP Gabriela Narutowicza, 1922 rok.

Let every soldier, from the highest command to the most recent recruit, remember that it is on his conscientiousness at work, and on his effort, that depends whether we shall secure the nation with what the nation has the right to expect of us soldiers – independence and the freedom to live one's life in a free Homeland.

After Gabriel Narutowicz assuming the office of the President of Poland, 1922.

SAMOTNIK Z SULEJÓWKA

LONER FROM SULEJÓWEK

„Dworek Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sulejówku” zwany Milusinem. Obraz Bronisławy Rychter-Janowskiej reprodukowany na karcie pocztowej, 1935 rok.

Sypialnia Józefa Piłsudskiego w Sulejówku.

Józef Piłsudski w otoczeniu rodziny i oficerów w Sulejówku. Siedzą od prawej: żona Marszałka Aleksandra Piłsudska, starsza córka Wanda, Józef Piłsudski, młodsza córka Jadwiga, ppłk Aleksander Prystor i por. Jerzy Jabłonkowski – adiutant osobisty Marszałka, 1923 rok.

NA UBOCZU POLITYKI

W 1923 roku Marszałek Polski Józef Piłsudski złożył rezygnację z przewodnictwa Ścisłej Rady Wojennej oraz z funkcji Szefa Sztabu Generalnego (sprawował ją od 17 grudnia 1922 do 9 czerwca 1923 roku). Bezpośrednią przyczyną decyzji było wydanie przez Prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego (współpracownika Piłsudskiego z czasów konspiracji socjalistycznej) zgody na powołanie rządu z udziałem osób współodpowiedzialnych, zdaniem Marszałka, za zabójstwo Prezydenta Gabriela Narutowicza.

Nie pełniąc funkcji państwowych, Piłsudski wycofał się z życia politycznego i wraz z najbliższą rodziną zamieszkał w podwarszawskim Sulejówku. Jednakże, dzięki wpływom jakie posiadał wśród uczestników życia publicznego, nadal z uwagą przyglądał się polskiej polityce, niejednokrotnie zakulisowo kierując biegiem wydarzeń. Z pomocą dawnych towarzyszy broni budował zaplecze polityczne.

Józef Piłsudski podczas obserwacji pszczoł, które pozostawił poprzedni właściciel posesji w Sulejówku. Marszałek osobiście podbiierał pszczołom miód, dumny, że jego podopieczne go nie żądł.

ON THE SIDELINES OF POLITICAL LIFE

In 1923, Marshal Józef Piłsudski resigned from the function of chairman of the Inner War Council and from the function of chief of the general staff (which he had held from 17 December 1922 to 9 June 1923). The direct cause of this decision was consent from the president of the Republic of Poland, Stanisław Wojciechowski (Piłsudski's collaborator from the period of the socialist conspiracy) to the establishment of a government comprising individuals whom the Marshal considered to be co-responsible for the assassination of President Gabriel Narutowicz.

Holding no state functions from then on, Piłsudski retired from political life and settled down with his closest family in Sulejówek near Warsaw. However, thanks to the influences that he had among participants in public life, he still carefully observed events in Polish policy, often directing their course from behind the scenes. He built a political base with the aid of his former brothers in arms.

Żadna śmiałość nie sięgnie po moje laury wojskowe. Okryłem chwałą oręż polski. Dałem w pierwszych dniach życia polskiego zwycięstwa tak błyskotliwe, tak nieznanne, tak gdzieś w zamierzchłej przeszłości słyszane, że dotąd tą sławą pierś żołnierza się poi.

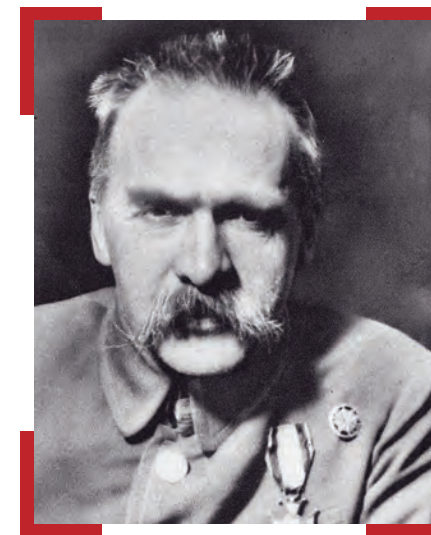
Z przemówienia Józefa Piłsudskiego. Hotel Bristol, Warszawa, 3 lipca 1923 roku.

No audacity shall reach for my military laurels. I covered the Polish army with glory. In the first days of Polish life, I brought victories so brilliant, so unknown, heard of in such an ancient past that the soldiers' hearts still cherish this glory even today.

Speech by Józef Piłsudski in the Bristol Hotel, Warsaw, 3 July 1923.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

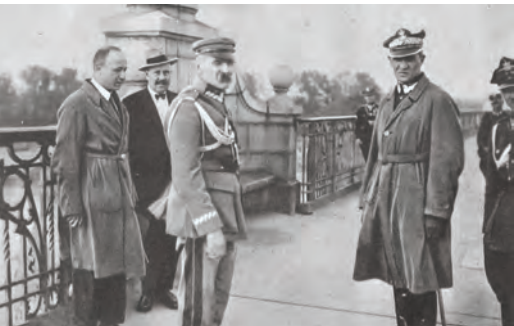
on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1925 roku.

MARSZAŁEK

MARSHAL OF POLAND

Marszałek Józef Piłsudski na moście Poniatowskiego przed spotkaniem z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej Stanisławem Wojciechowskim, obok Piłsudskiego gen. Gustaw Orlicz-Dreszer. Podczas spotkania Prezydent RP nie wyraził zgody na odwołanie rządu premiera Wincentego Witosa, 12 maja 1926 roku.

Józef Piłsudski, wówczas minister spraw wojskowych, w otoczeniu oficerów. Od lewej: płk Bolesław Wieniawa-Długoszowski, Marszałek Józef Piłsudski, mjr Aleksander Prystor, płk Wacław Stachiewicz, maj 1926 roku.

ŻOŁNIERZE!

W DNIU DZISIEJSZYM MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI OGŁOSIŁ DYKTATURĘ.

Nieskazitelnie zwycięski Wódz na czele władz wywalczył granice Niepodległej Polski, przyjął na siebie całkowitą odpowiedzialność za dalsze losy Ojczyzny.

Od tej chwili zniknęły wszelkie wahania, wszyscy stajemy przy ukochanym Wódcu dla obrony całości i niepodległości Ojczyzny.

NIECH ŻYJE MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI DYKTATOR POLSKI!

Rozkaz powyższy polecam ogłosić przed frontem wszystkich oddziałów i rozplakatować w garnizonach.

L. 1300 inform.
z dn. 14. maja 1926 r.

Za zgodność:

Komendant Garnizonu Wołkowysk

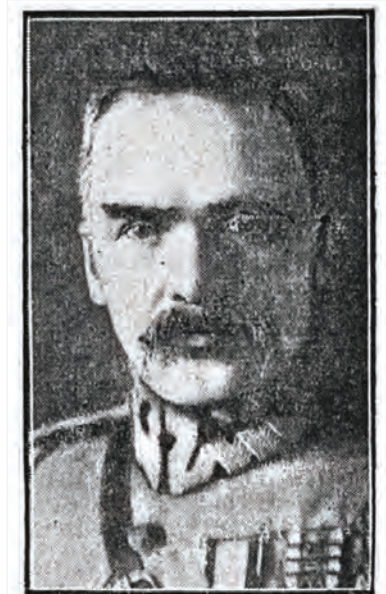
(-) WASILEWSKI.

pułkownik.

Dowódca Okręgu Korpusu № III

(-) LEON BERBECKI.

generał dywizji.

JÓZEF PIŁSUDSKI
minister spraw wojskowych

„Express Poranny”, wydanie z 16 maja 1926 roku.

Marszałek Józef Piłsudski, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki oraz premier Rządu RP Kazimierz Bartel w dniu zaprzysiężenia Prezydenta, 1926 rok.

Odezwa propagandowa, 1926 rok.

PRZEWRÓT MAJOWY

12 maja 1926 roku Józef Piłsudski zrezygnował z politycznego odosobnienia i ponownie wkroczył w życie publiczne. Skłoniły go do tego niesprawne władze Rzeczypospolitej, przeciągające się przesilenie rządowe oraz niepokoje społeczne wywołane pogarszającą się sytuacją ekonomiczną.

Metodą wybraną przez Marszałka był zbrojny zamach stanu. Dokonał go przy użyciu popierających go jednostek Wojska Polskiego, przy współudziale m.in. kolejarzy. Decyzja o użyciu wojska była dla Marszałka niezwykle trudna, nie przewidywał jednak wybuchu walk zbrojnych. Zamachowi sprzeciwił się ówczesny Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Stanisław Wojciechowski, którego wsparła m.in. część garnizonu Warszawy. W walkach zginęło 215 wojskowych i 164 cywilów, a 900 osób odniosło rany.

W nocy z 14 na 15 maja władzę w Polsce z rąk ustępujących Prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego i premiera Wincentego Witosa objął marszałek Sejmu Maciej Rataj. W porozumieniu z Józefem Piłsudskim misję tworzenia nowego rządu powierzył Kazimierzowi Bartłowi.

MAY COUP D'ETAT

On 12 May 1926, Józef Piłsudski abandoned his political exile and once again began interfering in public life. He was induced to do so because of the ineffectiveness of the Polish government, an extended cabinet crisis and social unrest caused by the deteriorating economic situation.

The method chosen by the Marshal was an armed coup d'état. He conducted it with the use of Polish Army units supporting him, and with the participation of railwaymen etc. The decision to use armed forces was extremely difficult for the Marshal, but he did not anticipate an armed struggle. The coup d'état was opposed by the then president of the Republic of Poland, Stanisław Wojciechowski, who was supported, among others, by part of the Warsaw garrison. In the resulting fighting, 215 servicemen and 164 civilians lost their lives and 900 people were wounded.

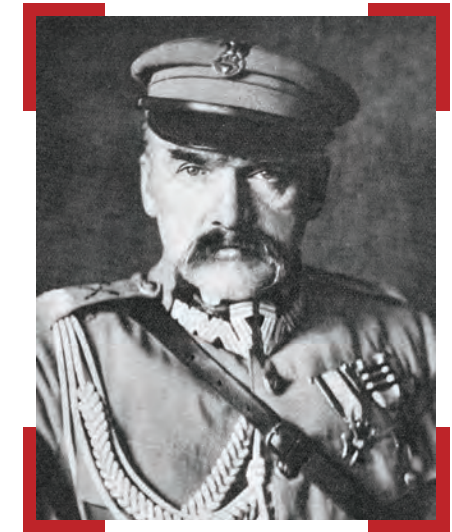
On the night of 14/15 May 1926, the marshal of the Sejm, Maciej Rataj, took over power in Poland from the resigning president of Poland, Stanisław Wojciechowski, and the prime minister, Wincenty Witos. Upon agreement with Józef Piłsudski, he entrusted the task of creating a new government to Kazimierz Bartel.

„Express Poranny”, gazeta przychylna Józefowi Piłsudskiemu, wydanie z 16 maja 1926 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1925 r.

I staję do walki, tak, jak i poprzednio, z głównym złem państwa: panowaniem rozwdrzonych partii i stronnictw nad Polską, zapominaniem o imponderabiliach, a pamiętaniem tylko o groszu i korzyści.

Józef Piłsudski w wywiadzie dla „Kuriera Porannego” z dnia 11 maja 1926 roku. Nakład gazety skonfiskował rząd Wincentego Witosa.

I am standing up to fight, as I did previously, against the primary evil of the state: the rule of unruly parties and factions in Poland, the ignorance of imponderabilia and the focus only on money and benefits.

Józef Piłsudski, 11 May 1926.

MINISTER

MINISTER

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki i Marszałek Józef Piłsudski przed frontem kompanii honorowej po objęciu władzy, maj 1926 roku.

Przeгляд kompanii honorowej przez Marszałka Józefa Piłsudskiego podczas uroczystości zaprzysiężenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego. Zamek Królewski w Warszawie, 4 czerwca 1926 roku.

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

Józef Piłsudski po raz pierwszy pełnił funkcję ministra spraw wojskowych od listopada 1918 do grudnia 1919 roku. Spośród wielu wydanych wówczas rozkazów, dla twórców tej wystawy ważna jest decyzja o utworzeniu Głównej Książnicy Wojska Polskiego – Centralnej Biblioteki Wojskowej.

Powołanie pierwszego, po przewrocie majowym, rządu RP pod przewodnictwem Kazimierza Bartla i powierzenie Józefowi Piłsudskiemu teki ministra spraw wojskowych oznaczało powrót Marszałka do czynnej polityki. Jako minister doprowadził do reorganizacji władz wojskowych, m.in. likwidacji Ścisłej Rady Wojennej i utworzeniu Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych (GISZ), na czele z Generalnym Inspektorem, którym został Piłsudski.

MINISTER OF MILITARY AFFAIRS

Józef Piłsudski held the office of minister of military affairs for the first time from November 1918 until December 1919. The decision to create the Central Military Library is considered by the authors of this exhibition to be the most important of many orders issued at that time.

The establishment of the first government of the Republic of Poland under the leadership of Kazimierz Bartel, and the entrustment of the office of minister of military affairs to Józef Piłsudski, meant the Marshal's return to active politics. In the role of minister, he brought about the reorganisation of military authorities, e.g. the disbanding of the Inner War Council and the establishment of the General Inspectorate of the Armed Forces (GIAF), headed by the general inspector, a position that Piłsudski took up.

Pałac pod Błachą, pierwsza siedziba Centralnej Biblioteki Wojskowej (1919-1925).

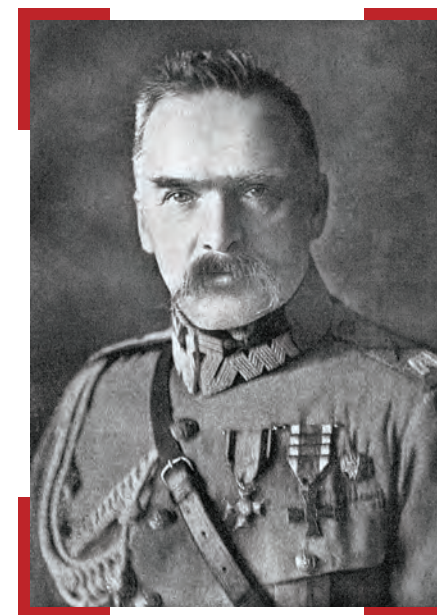

Gmach Sądów Wojskowych, w którym w latach 1925-1927 mieściła się także siedziba Centralnej Biblioteki Wojskowej.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1928 roku.

Po innych bojach przemawiam do Was dzisiaj. Gdy bracia żywią miłość ku sobie, wiąże się węzeł między nimi, mocniejszy nad inne węzły ludzkie. Gdy bracia się waśnią i węzeł pęka, waśń ich również silniejsza jest nad inne. To prawo życia ludzkiego. Daliśmy mu wyraz przed paru dniami, gdy w stolicy stoczyliśmy między sobą kilkudniowe walki. W jedną ziemię wsiąkła krew nasza, ziemię jednym i drugim jednakowo drogą, przez obie strony jednakowo umiłowaną. Niechaj krew ta gorąca, najcenniejsza w Polsce krew żołnierza, pod stopami naszymi będzie nowym posiewem bohaterstwa, niech wspólną dla braci prawdę głosi.

Z rozkazu ministra spraw wojskowych Józefa Piłsudskiego,
Pierwszego Marszałka Polski, do żołnierzy, 22 maja 1926 roku.

It is after various struggles that I speak to you today. When brothers have love towards one another, a bond develops between them stronger than other human bonds. When brothers clash and the bond comes apart, their clash is also stronger than other clashes. This is a law of human life. We proved it several days ago, when we were involved in several days of fighting in the capital. Our blood was shed on the same ground; a ground that is just as dear to one side as the other, equally beloved by them both. Let this hot blood, this most precious blood in Poland: that of soldiers, plant new seeds of heroism under our feet, let it talk about the truth common to brothers.

Order of the Minister of Military Affairs Józef Piłsudski,
First Marshal of Poland, to soldiers, 22 May 1926.

digital born

cbw.wp.mil.pl

MINISTER

MINISTER

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki w otoczeniu członków rządu premiera Kazimierza Bartla z Józefem Piłsudskim jako ministrem spraw wojskowych na Zamku Królewskim w Warszawie, czerwiec 1928 roku.

digital born

Patent oficcerski z podpisem ministra spraw wojskowych Józefa Piłsudskiego, 1933 rok.

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

MINISTER OF MILITARY AFFAIRS

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki w otoczeniu członków rządu premiera Kazimierza Bartla z Józefem Piłsudskim jako ministrem spraw wojskowych na Zamku Królewskim w Warszawie, grudzień 1929 roku.

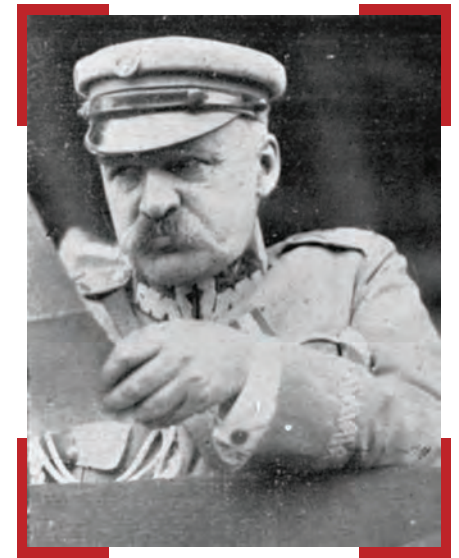

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki w otoczeniu członków rządu premiera Walerego Sławka z Józefem Piłsudskim jako ministrem spraw wojskowych na Zamku Królewskim w Warszawie, grudzień 1930 roku.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1928 roku.

GENERALNY INSPEKTOR

GENERAL
INSPECTOR

Marszałek Józef Piłsudski podczas Święta Kawalerii w Krakowie, 1933 rok.

digital born

CBW
cbw.wp.mil

Exlibris Generalnego
Inspektoratu Sił Zbroj-
nych, 1934 rok.

GENERALNY INSPEKTOR SIŁ ZBROJNYCH

Urząd Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, powołany dekretem Prezydenta RP Ignacego Mościckiego 6 sierpnia 1926 roku, był podporządkowany bezpośrednio Głowie Państwa. Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, jako Generalnemu Inspektorowi Sił Zbrojnych, podlegał Sztab Generalny, przemianowany w 1928 roku na Sztab Główny. Zadaniem Generalnego Inspektora było przygotowanie armii do działań bojowych i kontrola nad wojskiem w zakresie spraw istotnych dla zadań wojennych oraz personalna obsada wyższych stanowisk w Wojsku Polskim. W razie wojny Generalny Inspektor miał objąć funkcję Naczelnego Wodza. W końcowym okresie służby Józefa Piłsudskiego, jako ministra spraw wojskowych i Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, podjęto istotną decyzję gospodarczą: Budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego.

GENERAL INSPECTOR OF THE ARMED FORCES

The office of the general inspector of the armed forces was established by a decree of the president of the Republic of Poland, Ignacy Mościcki, on 6 August 1926. The post reported directly to the chief of state. As general inspector of the armed forces, Marshal Józef Piłsudski controlled the general staff, which was transformed into the main staff in 1928. The task of the general inspector was to prepare the army for combat operations, to control the army within the scope of matters important for military tasks, and to appoint staff in higher positions in the Polish Army. In the event of war, he would hold the function of commander-in-chief. During Józef Piłsudski's final term as minister of military affairs and the general inspector of the armed forces, the important economic decision to build the Central Industrial Region was made.

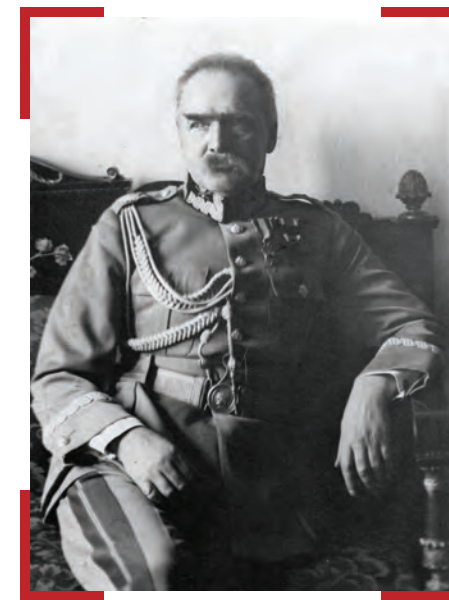

Józef Piłsudski w drodze do gmachu Głównego Inspektoratu Sił Zbrojnych, w którym mieściła się także w latach 1927-1939 Centralna Biblioteka Wojskowa, 1934 rok.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1930 roku.

Jestem człowiekiem pracy, który jest dumny z tego, że własną pracą i wysiłkiem mógł uczynić tak dużo na świecie i w Polsce.

Z rozmowy Józefa Piłsudskiego z Arturem Śliwińskim, 7 listopada 1931 roku.

I am a man of work, who is proud of the fact that, through my own work and effort, I have been able to do so much in the world and in Poland.

Józef Piłsudski in conversation with Artur Śliwiński, 7 November 1931.

GENERALNY INSPEKTOR

GENERAL
INSPECTOR

Józef Piłsudski z płk. Władysławem Beliną-
Prażmowskim podczas Święta Kawalerii
w Krakowie, 1933 rok.

Marszałek Józef Piłsudski podczas uroczystości
czternastolecia odzyskania niepodległości.
Warszawa, 1932 rok.

GENERALNY INSPEKTOR SIŁ ZBROJNYCH

GENERAL INSPECTOR OF THE ARMED FORCES

Marszałek Józef Piłsudski na trybunie na Placu Saskim przed defiladą 1 Pułku Szwoleżerów, 7 i 11 Pułku Ułanów z okazji piętnastolecia wymarszu do Królestwa Polskiego patrolu ułanów Władysława Beliny-Prażmowskiego. Warszawa, 2 sierpnia 1929 roku.

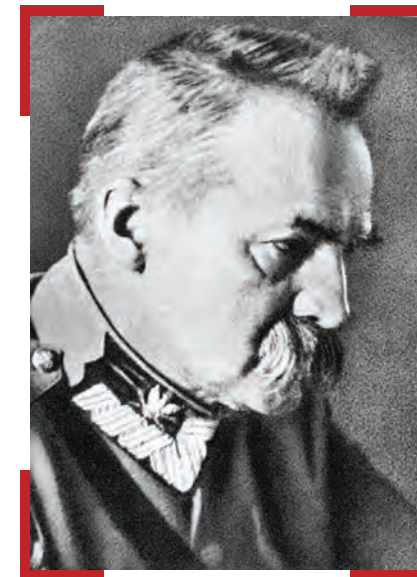

Z przemówienia Józefa Piłsudskiego do Legjonistów. Kalisz, 7 sierpnia 1927 roku.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, po 1930 roku.

Polska zaczyna być modna, zaczyna być kwestją, która jest dokuczliwa, gdyż trzeba wobec niej zająć swoje stanowisko i trzeba koniecznie określić to stanowisko wszędzie na całym Bożym świecie. Zaczyna się okres, gdy za Polskę z musu leją krew inni, nie tylko Polacy, lecz prawie każde z państw walczących. Polska narasta jako pewnik, jako coś co przychodzi, jako coś co nadejdzie w tej, czy innej postaci i co do życia ma prawo.

Poland begins to be fashionable, it begins to be a matter that is irritating, because one must take a stance on it, and one must necessarily declare this stance everywhere throughout the world. The time is starting when others can't help but shed blood for Poland: not only Poles, but nearly every one of the warring states. Poland is growing as something granted, as something that comes, as something that will come in this or any other form, and has the right to live.

From the speech of Józef Piłsudski to the Legion soldiers, 7 August 1927.

MARSZAŁEK

MARSHAL OF POLAND

Karykatura Józefa Piłsudskiego autorstwa
Antoniego Wasilewskiego, 1929 rok.

Karykatura Józefa Piłsudskiego autorstwa
Zdzisława Czermańskiego, 1931 rok.

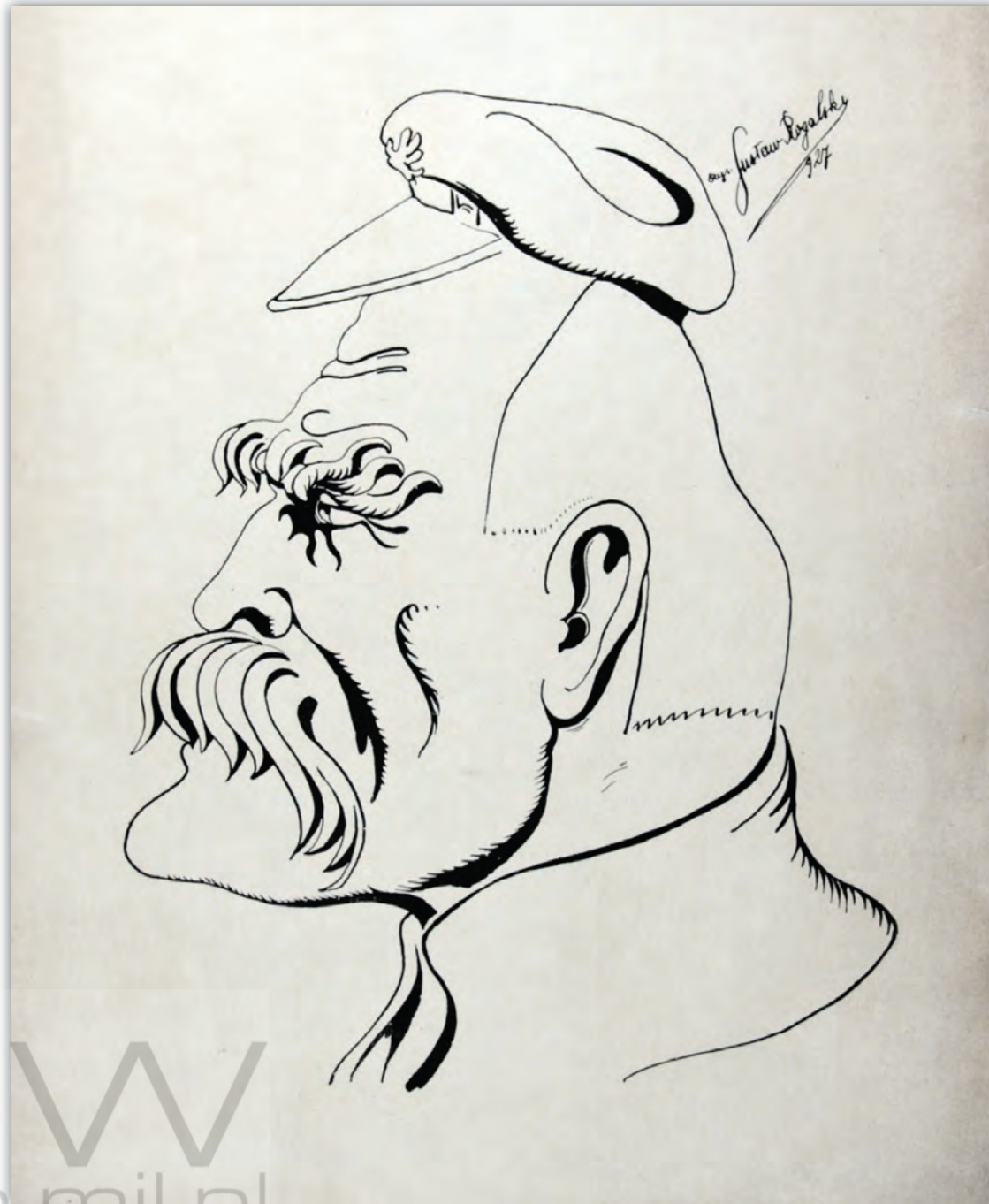
PIERWSZY MARSZAŁEK POLSKI

THE FIRST MARSHAL OF POLAND

J. Piłsudski

**Józef Piłsudski
w 150 rocznicę urodzin**

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Karykatura Józefa
Piłsudskiego autorstwa
Gustawa Rogalskiego,
1927 rok.

Józef Piłsudski.

PREMIER

PRIME MINISTER

Prezydent Rzeczypospolitej
Polskiej Ignacy Mościcki i premier
Józef Piłsudski w otoczeniu człon-
ków rządu, październik 1926 roku.

Plakat wyborczy Bezpartyjnego Bloku
Współpracy z Rządem autorstwa Juliana
Bohdanowicza i Bolesława Surafły,
1930 rok.

1 GDY CI KTO GÓRY ZŁOTA
ZA GŁOS OBIECUJE BACZ,
BYCIĘ ZAMIAST ZYSKÓW NIE
SPOTKAŁA STRATA. SPÓJRZ,
CO Z TYCH OBIECANEK
ZOSTAWILI INNI, A CO
ZROBIŁ MARSZAŁEK
RZĄDZĄC CZTERY LATA

**KTO CHCE POTĘGI POLSKI
GŁOSUJE NA JEDYNKĘ**

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Piłsudski dwukrotnie sprawował urząd Prezesa Rady Ministrów, po raz pierwszy od 2 października 1926 do 27 czerwca 1927 roku, ponownie od 25 sierpnia do 4 grudnia 1930 roku.

Rządy Piłsudskiego odniosły spore sukcesy na polu gospodarczym. Sytuacja ekonomiczna znacznie się poprawiła, doszło do stabilizacji polskiej waluty, zlikwidowano deficyt budżetowy. Przyspieszono budowę portu w Gdyni, co umożliwiło eksport towarów drogą morską. Duże sukcesy gospodarcze osiągnięto pomimo wojny celnej z Niemcami i zatrzymaniu wymiany handlowej ze Związkiem Radzieckim. Rząd Piłsudskiego wspierał rolnictwo, wzrosła produkcja przemysłowa w kraju, poprawiła się jakość życia ludności.

Premier nieczęsto uczestniczył w oficjalnych posiedzeniach rządu. Większość ważnych decyzji podejmowana była w Belwederze, w kręgu osób zaufanych. Najwięcej uwagi w swej codziennej pracy premier Józef Piłsudski poświęcał sprawom wojskowym i międzynarodowym.

Choć nieraz mówię o durnej Polsce, wymyślam na Polskę i Polaków, to przecież tylko Polsce służę.

Z rozmowy Józefa Piłsudskiego z Arturem Śliwińskim, 7 listopada 1931 roku.

Although I sometimes speak about foolish Poland, and curse Poland and the Poles, it is only Poland that I serve.

Józef Piłsudski in conversation with Artur Śliwiński, 7 November 1931.

PRIME MINISTER

Józef Piłsudski held the office of prime minister twice: from 2 October 1926 to 27 June 1927, and again from 25 August to 4 December 1930.

Piłsudski's government achieved a great deal of economic success. The economic situation of Poland significantly improved, the Polish currency stabilised and the budget deficit was liquidated. The construction of the port in Gdynia was accelerated, which allowed goods to be exported by sea. These important economic successes were achieved in spite of a customs war with Germany and the suspension of trade with the Soviet Union. Piłsudski's government supported agriculture, the industrial production of the country grew, and the standard of living of the population improved.

The prime minister rarely participated in official meetings of government. Most of the important decisions were made in the Belweder Palace, in a circle of trusted persons. In his daily work, Prime Minister Józef Piłsudski paid most attention to military and international affairs.

Posiedzenie Rady Gabinetowej z udziałem premiera Józefa Piłsudskiego, czerwiec 1927 roku.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Posiedzenie Rady
Gabinetowej
z udziałem premiera
Józefa Piłsudskiego,
1927 rok.

Józef Piłsudski, 1927 rok.

PREMIER

PRIME
MINISTER

Plakat wyborczy Bezpartyjnego
Bloku Współpracy z Rządem
(BBWR), 1928 rok.
Z listy BBWR startował do
Sejmu Marszałek Józef Pił-
sudski. Ugrupowanie wygrało
wybory zdobywając 25%
mandatów w Sejmie i 31%
w Senacie.

**TYLKO POD RZĄDAMI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁS
ZAPANOWAĆ MOŻE W KRAJU ŁAD, PORZĄDEK i**

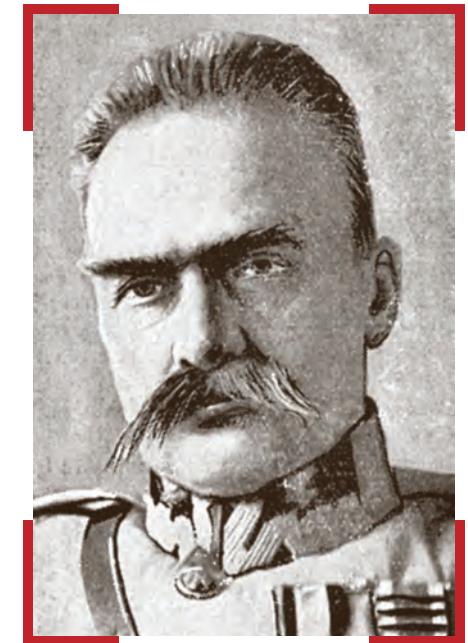
PREZES RADY MINISTRÓW

PRIME MINISTER

J. Piłsudski

**Józef Piłsudski
w 150 rocznicę urodzin**

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1930 roku.

Plakat wyborczy, 1930 rok.

MARSZAŁEK

MARSHAL
OF POLAND

Plakat wyborczy Zygmunta Glinickiego, 1928 rok.

digital born
CBW
cbw.wp.mil.pl

Druk wyborczy, 1928 rok.

Lista Jego Nr. 1.

N^o
1

N^o
1

WÓDZ I OPIEKUN NARODU,
MĄDRY GOSPODARZ CAŁEJ POLSKI
MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI.

**PIERWSZY
MARSZAŁEK
POLSKI**

**THE FIRST
MARSHAL OF
POLAND**

**Józef Piłsudski
w 150 rocznicę urodzin**

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1928 roku.

digital born

CEB
cbw.wz.mil.pl

Marszałek
Józef Piłsudski,
Generalny Inspektor
Sił Zbrojnych,
minister spraw
wojskowych,
1930 rok.

KURACJUSZ

PATIENT

Józef Piłsudski w parku w Druskiennikach, 1924 rok. Począwszy od tego roku Piłsudski był częstym kuracjuszem sanatorium w Druskiennikach, wówczas poznał tam Eugenię Lewicką, piękną lekarkę, propagatorkę leczenia słońcem, ruchem i powietrzem. Ich domniemany romans trwał do 1932 roku.

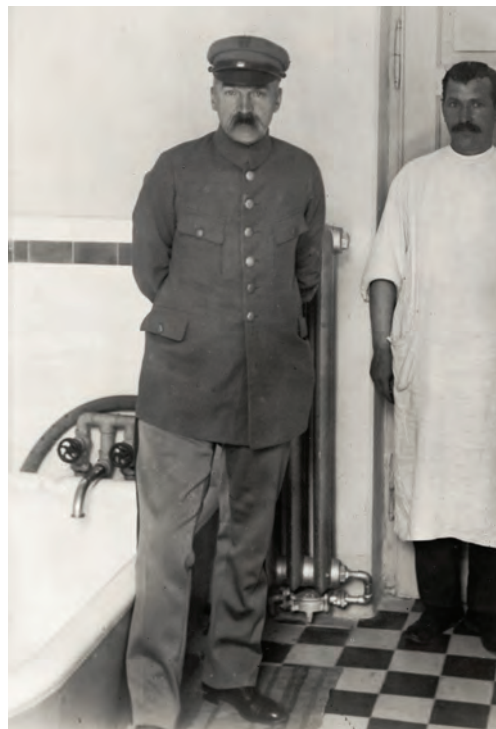

KURACJE MARSZAŁKA

THE MARSHAL'S TREATMENTS

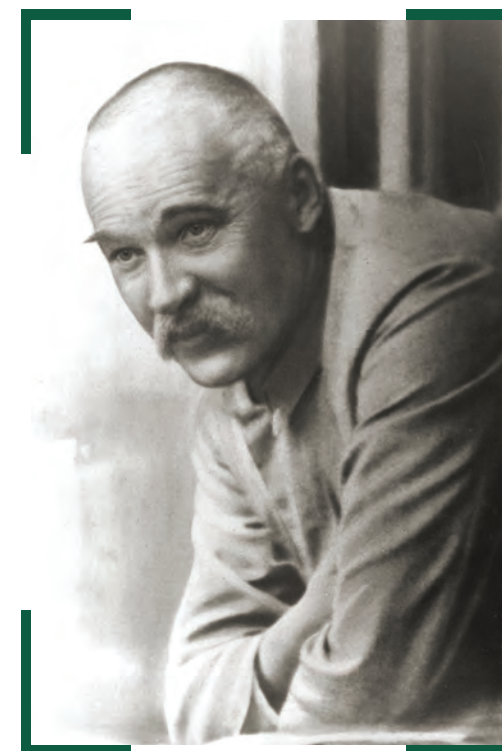
W Druskiennikach Marszałek poddawał się kąpielom i innym zabiegom leczniczym, dużo spacerował i odpoczywał, 1924 rok.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, po 1924 roku.

Józef Piłsudski podczas spaceru w Druskiennikach, 1924 rok. Marszałek często chorował. W młodości i wielokrotnie później zmuszony był do wyjazdów leczniczych. Niezwykle aktywny tryb życia, złe warunki bytowe nie sprzyjały zdrowiu. Na początku XX wieku wielokrotnie kurował się w Zakopanem. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości kierunki i terminy jego wyjazdów wypoczynkowych często były podyktowane względami zdrowotnymi.

Józef Piłsudski w Druskiennikach, 1924 rok.

ROMANTYK

ROMANTIC

Kondukt z trumną Juliusza Słowackiego.
Paryż, 1927 rok.

„Wilja” – statek transportujący trumnę
Juliusza Słowackiego z Francji do
Gdyni, 1927 rok.

Warta honorowa przy trumnie
Juliusza Słowackiego, 1927 rok.

Uroczysty transport trumny
Juliusza Słowackiego.
Warszawa, 1927 rok.

Uroczysty załadunek trumny
Juliusza Słowackiego do po-
ciągu z Warszawy do Krakowa,
1927 rok.

digital born

Juliusz Słowacki, obraz Piotra Stachewicza
na okładce czasopisma „Żołnierz Polski”,
1927 rok.

BO KRÓLOM BYŁ RÓWNY...

Juliusz Słowacki był ukochanym poetą Józefa Piłsudskiego. Zamiłowanie do dzieł autora „Beniowskiego” wyniósł Ziuk jeszcze z Zułowa i Wilna, gdzie czytanie utworów wieszczów narodowych należało do codzienności. Dzięki staraniom Piłsudskiego, pełniącego wówczas urząd premiera, podjęto inicjatywę sprowadzenia prochów poety do kraju i złożenia ich na Wawelu. Marszałek osobiście przekonał Metropolitę Krakowskiego arcybiskupa Adama Stefana Sapiechę, który wydał zgodę na pochówek w podziemiach katedry na Wawelu.

BECAUSE HE WAS EQUAL TO KINGS...

Juliusz Słowacki was Józef Piłsudski's beloved poet. Ziuk became fascinated with the works of the author of Beniowski already in Zułów and Vilnius, where works of national bards were read daily. Thanks to the efforts of Piłsudski while he was prime minister, an initiative was undertaken to bring the poet's remains back to the country and bury them at Wawel Hill. The Marshal personally convinced Archbishop Adam Stefan Sapieha, the metropolitan bishop of Kraków, to agree to the burial of Słowacki's remains in the vault of Wawel Cathedral.

„Józef Piłsudski Pierwszy Marszałek Polski. Premier”, obraz Konrada Krzyżanowskiego reprodukowany na karcie pocztowej, po 1926 roku.

Zda się, że są ludzie, którzy żyć muszą dłużej, których życie trwa nie latami, a wiekami wbrew prawdzie przyrodzenia ludzkiego.

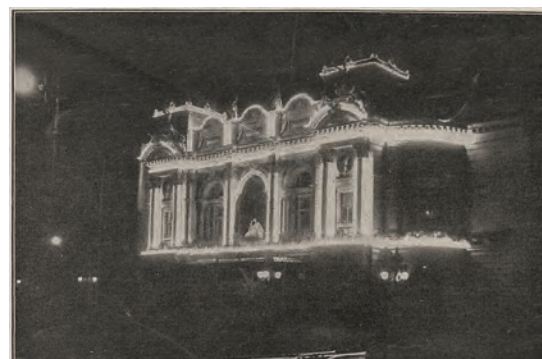
Z przemówienia Józefa Piłsudskiego na Wawelu nad trumną Juliusza Słowackiego, 28 czerwca 1927 roku.

It seems as though there are people who must live longer, whose life is counted not in years, but in centuries, against the truth of human nature.

Speech by Józef Piłsudski in Wawel at the coffin of Juliusz Słowacki, 28 June 1927.

Przemówienie Prezesa Rady Ministrów Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie z okazji sprowadzenia do Polski prochów Juliusza Słowackiego. Przemówienie to uchodzi za jedno z najpiękniejszych w dorobku Marszałka, 28 czerwca 1927 roku.

Iluminacja na budynku Teatru Słowackiego w Krakowie w nocy z 27 na 28 czerwca 1927 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1926 rok.

CZYTELNIK

READER

Rodzinna lektura w Sulejówku,
około 1924 roku.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

LEKTURY JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

Literatura polska, w tym ulubiony poeta przyszłego Marszałka – Juliusz Słowacki towarzyszyły Piłsudskiemu od dzieciństwa. Zaczytywał się w książkach o Grekach i Rzymianach, z ogromną pasją podchodził do publikacji poświęconych Napoleonowi. Szukając powodu niepowodzeń zrywu powstańczego z 1863 roku poświęcał sporo młodszej energii na poznanie historii rewolucji francuskiej. W okresie zainteresowań socjalistycznych przeczytał dzieła kilku klasyków w tym Kapitał Marksa. Nie zrobiły one na nim większego wrażenia, bardziej cenił autorów polskich broszur socjalistycznych – Młota czy Liebknechta.

W okresie późniejszym zainteresowania czytelnicze Piłsudskiego koncentrowały się wokół literatury historycznej, batalistycznej, interesowała go m.in. tematyka wojny rosyjsko-japońskiej. Na półce biblioteki Marszałka ważne miejsce zajmował „Potop” Henryka Sienkiewicza. Wielokrotnie zaglądał także do „Kroniki Polskiej, Litewskiej i Wszystkiej Rusi” Macieja Strykowski.

JÓZEF PIŁSUDSKI'S FAVOURITE BOOKS

Works of Polish literature, including those by Juliusz Słowacki, the future Marshal's favourite poet, accompanied Piłsudski from his childhood. He loved reading books about Greeks and Romans, and had a great passion for publications concerning Napoleon. In his youth, when looking for the reason for the failures of the 1863 uprising, he devoted much of his energy to becoming familiar with the history of the French revolution. During the period when he became interested in socialist ideas, he read works by several classic authors of this genre, including Marx's Capital. However, they did not impress him very much; he had a much greater appreciation for the authors of Polish socialist brochures, such as Młot or Liebknecht.

In the subsequent period, Piłsudski's reading interests focused on historical and military literature; for example, he was interested in the topic of the Russo-Japanese war. An important book on the shelf of the Marshal's library was The Deluge by Henryk Sienkiewicz. He also liked reading the Chronicle of Poland, Lithuania, Samogitia, and All of Ruthenia by Maciej Strykowski.

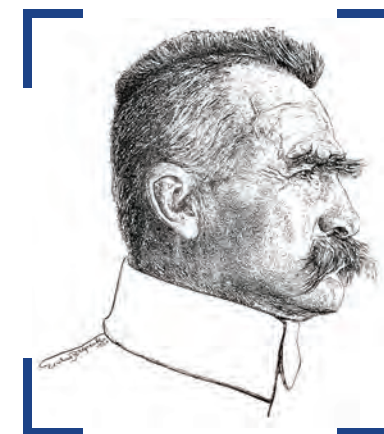
Józef Piłsudski w Sulejówku, około 1924 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Karty tytułowe książek cenionych przez Józefa Piłsudskiego.

Józef Piłsudski, 1924 rok.

Poezja twórcza należy do tych dziedzin ducha, które, mówiąc słowami Słowackiego „owijają się jak bluszcz koło dębu”, owijają się jak bluszcz koło wielkiego wysiłku ludzkiego. Im większy wysiłek, im większa praca ducha ludzkiego, tem silniej szuka poezja i sztuka dla swej twórczości motywów z tego nienikczemnego życia.

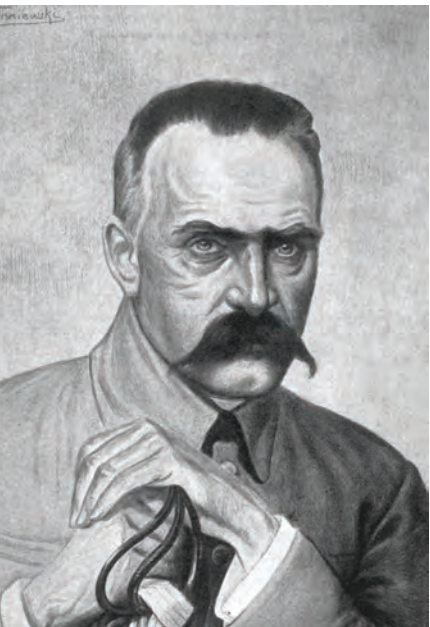
O wartości żołnierza Legionów, odczyt wygłoszony przez Józefa Piłsudskiego. Lwów, 5 sierpnia 1923 roku.

Creative poetry belongs to those areas of the spirit that, in the words of Słowacki, “wraps itself like ivy around an oak,” wrap themselves like ivy around great human effort. The greater the effort, the more work the human spirit, the more poetry and art seek themes for themselves from this lowly life.

On the value of the soldier of the Legions, talk given by Józef Piłsudski. Lwów, 5 August 1923.

PISARZ

WRITER

Józef Piłsudski, 1924 rok.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

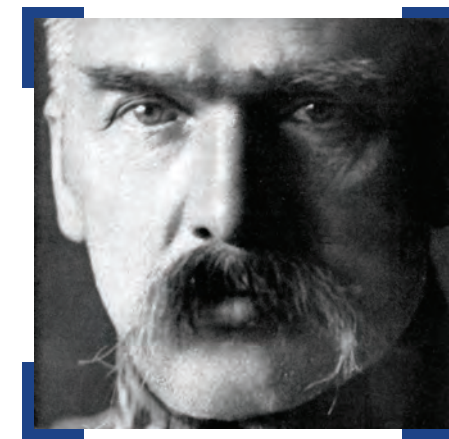

Marszałek Józef Piłsudski podczas pracy w swoim gabinecie w Sulejówku. W latach 1923-1926 powstało najwięcej dzieł Marszałka. Ukończył wówczas pisane jeszcze w Magdeburgu „Moje pierwsze boje”, napisał także „Rok 1863” – historyczną pracę na temat Powstania Styczniowego.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Marszałek Józef Piłsudski, po 1926 roku.

Wieczorami, kiedy dzieci już spały i cisza nocy opadała na ziemię, mąż rozpoczynał pracę. W Sulejówku powstała między innymi historia wojny polsko-rosyjskiej, pt. Rok 1920, oraz Wspomnienie o Gabrieli Narutowiczu. Ponieważ nie znosił pisania, więc dyktował mnie a czasem komuś ze znajomych. Pracę zaczynaliśmy w jego gabinecie koło jedenastej wieczorem, a kończyliśmy, pracując bez przerwy, o drugiej, trzeciej nad ranem. Przez cały czas mąż chodził po pokoju, paląc papierosa za papierosem, i dyktował płynnie, bez zająknięcia, tak że ledwo mogłam nadążyć z pisaniem. Po skończonej pracy piliśmy herbatę.

Ze wspomnień Aleksandry Piłsudskiej.

In the evenings, when the children were asleep and the silence of the night descended upon the ground, my husband would start working. Among other things, the history of the Russian-Polish war, entitled The year 1920, and The Memory of Gabriel Narutowicz were written in Sulejówek. As he detested writing, he dictated to me, and sometimes to someone from our friends. We would start the work in his office around eleven in the evening and finish – working non-stop – at two or three in the morning. All the while, my husband paced around the room, smoking one cigarette after another, and dictated smoothly, without hesitation, so that I could barely keep up with writing. After work, we drank tea.

From the memoirs of Aleksandra, Józef Piłsudski's wife.

MARSZAŁEK

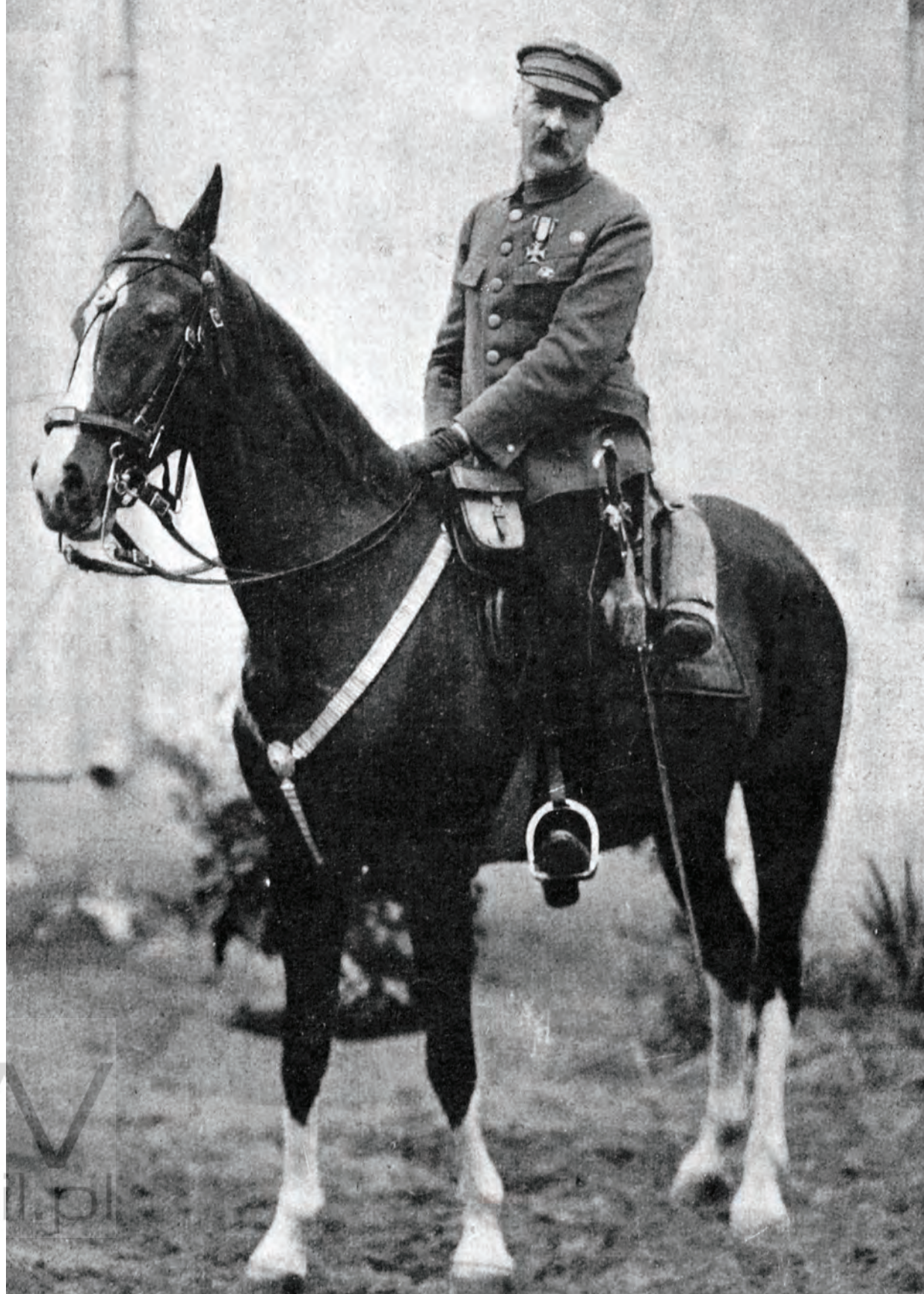
MARSHAL OF POLAND

Józef Piłsudski z córką karmią konia,
lata dwudzieste XX wieku.

Józef Piłsudski podczas dekoracji zwycięzców
zawodów konnych o mistrzostwo armii, zwa-
ne Militari. Siekierki, lipiec 1926 roku.

Józef Piłsudski na swojej
ukochanej Kasztance,
około 1926 roku.

ZWIERZĘTA MARSZAŁKA

THE MARSHAL'S ANIMALS

Józef Piłsudski ze swoim owczarkiem „Psem” w pociągu w drodze na wakacje w Rumunii. Warszawa, 1928 rok.

Józef Piłsudski podczas podróży do Rumunii, lato 1928 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski,
lata dwudzieste XX wieku.

Do stałych mieszkańców Sulejówka należał pies Dorek. Później, gdy przenieśliśmy się do Belwederu, jego miejsce zajął wilk – „Pies”. (...) Mimo imponującego, groźnego wyglądu charakter miał łagodny i potulny. (...) Przyjacielski i leniwy lasił się do wszystkich. (...) Mężowi Pies był ślepo posłuszny.

Szczególną ulubienicą męża była Kasztanka, prześliczna klacz, wierna jego towarzyska w bojach legionowych. (...) Między nimi istniało jakies tajemne porozumienie, tak doskonałe, że oboje odczuwali swoje nastroje i nawzajem na siebie wpływali.

Ze wspomnień Aleksandry Piłsudskiej.

A dog named Dorek was among the household residents in Sulejówek. Later, when we moved to the Belweder Palace, his place was taken by a wolf named Pies (Pol. dog). (...) Despite his impressive and menacing appearance, he was mild and meek. (...) Friendly and lazy, he fawned on everyone. (...) To my husband, Pies was blindly obedient.

A particular favourite of my husband was Kasztanka, a beautiful mare, his faithful companion in fighting with the Legions. (...) There was a secret understanding between them, so perfect, that they both felt each other's moods and influenced each other.

From the memoirs of Aleksandra, Józef Piłsudski's wife.

PASJANS, HERBATA, PAPIEROSY...

SOLITAIRE, TEA, CIGARETTES...

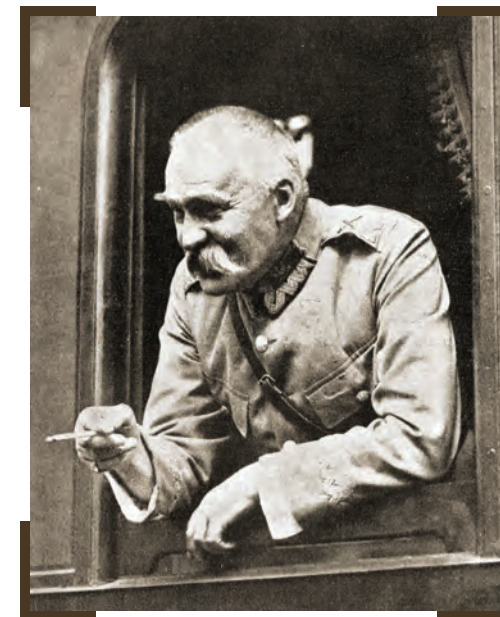
Józef Piłsudski podczas wypoczynku, około 1934 roku.

Wyjazd Marszałka Józefa Piłsudskiego, któremu wiele przyjemności sprawiała jazda samochodem, z siedziby Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych w Warszawie do Sulejówka. Na tylnym siedzeniu Cadillac'a 314 Four Passengers Custom Touring obok Marszałka adiutant, mjr Konrad Zembrzusi i owczarek alzacki o imieniu „Pies”. Za kierownicą osobisty kierowca Józefa Piłsudskiego Zygmunt Malinowski.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1932 roku.

Okryto mnie zewsząd płaszczami i przy latarce elektrycznej przejrzałem i zmierzyłem drogę przebytą i tę, która jeszcze była przed nami. Pozwoliłem sobie na wypalenie dwóch papierosów w tym ukryciu. Co za niewypowiedziana przyjemność! Przypomniały mi się młode studenckie lata, gdy się również tak chyłkiem i na schowanego zaciągało dymkiem.

Józef Piłsudski „Moje pierwsze boje: wspomnienia, spisane w twierdzy magdeburgskiej”, Warszawa 1925.

Zawsze bardzo lubił różne słodkie leguminy i domowe ciastka. (...) Herbatę pił często, bardzo mocną i słodką. Za kawą nie przepadał. (...) Mocniejszego alkoholu prawie nigdy nie pił, ale bardzo lubił od czasu do czasu kieliszek dobrego węgryzyna.

Aleksandra Piłsudska, Wspomnienia, Warszawa 2004.

They covered me with coats and in the electric light I saw and measured the way already travelled and the one still ahead of us. I allowed myself to smoke two cigarettes in this disguise. What an inexpressible pleasure! I was reminded of my young years as a student, when we used to enjoy a smoke hurriedly and in secret

Józef Piłsudski “My first battles: memories, written down in the Magdeburg fortress”, Warsaw, 1925.

He was always very fond of various sweet desserts and homemade cakes. (...) He often drank tea, very strong and sweet. He wasn't a fan of coffee. (...) He almost never drank strong alcohol, but he enjoyed a glass of good Hungarian wine from time to time.

Aleksandra Piłsudska, Memories, Warsaw 2004.

DYPLOMATA

DIPLOMAT

Józef Piłsudski w towarzystwie nuncjusza papieskiego msgr. Achille Rattiego, od 1922 roku papieża Piusa XI, 1919 rok.

Marszałek Józef Piłsudski w towarzystwie króla Rumunii Ferdynanda I podczas wizyty w Rumunii w 1922 roku.

W KRAJU I ZA GRANICĄ

Józef Piłsudski podczas aktywności politycznej w niepodległej Polsce wielokrotnie odbywał podróże dyplomatyczne.

Między innymi w grudniu 1927 roku, jako premier Rządu Polskiego, na forum Rady Ligi Narodów w Genewie doprowadził do złagodzenia napięcia między Polską a Litwą. Litewski premier wyrzekł się stanu wojny pomiędzy wspomnianymi państwami i proponował rokowania w sprawie paktu o nieagresji. Piłsudski odpowiedział, że dla niego najważniejszy jest pokój, a uregulowanie innych kwestii pozostawia swojemu ministrowi spraw zagranicznych. W opinii międzynarodowej spektakularne wystąpienie Piłsudskiego uznano za sukces.

Na początku lat trzydziestych Marszałek właściwie ocenił rosnące zagrożenie ze strony Niemiec pod rządami Adolfa Hitlera, prognozując, że za kilka lat zakończy się okres spokoju w Europie. Konsekwentnymi działaniami spowodował, że kanclerz Niemiec zaproponował podpisanie paktu o nieagresji. Józef Piłsudski zdawał sobie jednak sprawę, że Hitler nie dotrzyma układu. Dbał więc o pozycję Polski w świecie i o jej związki z sojusznikami.

IN POLAND AND ABROAD

During his political activity in independent Poland, Józef Piłsudski made many diplomatic trips.

For example, as Polish prime minister, he managed to reduce the tension between Poland and Lithuania at the forum of the Council of the League of Nations in Geneva. The Lithuanian prime minister agreed to end the state of war between those two countries and proposed negotiations over a non-aggression pact. Piłsudski replied that peace was the most important thing to him and that other issues would be regulated by his minister of foreign affairs. International opinion considered Piłsudski's spectacular speech to be successful.

At the beginning of the 1930s, the Marshal properly assessed the growing danger from Germany under Adolf Hitler's rule, forecasting that the period of peace in Europe would end in a few years. His consistent actions induced the German chancellor to propose a non-aggression pact between Germany and Poland. However, Józef Piłsudski understood that Hitler would not adhere to this agreement, so he took care of the international position of Poland and its relations with its allies.

Powitanie Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego na dworcu w Paryżu, wśród witających prezes Rady Ministrów Francji Aristide Briand i minister spraw wojskowych Louis Barthou. Paryż, luty 1921 roku.

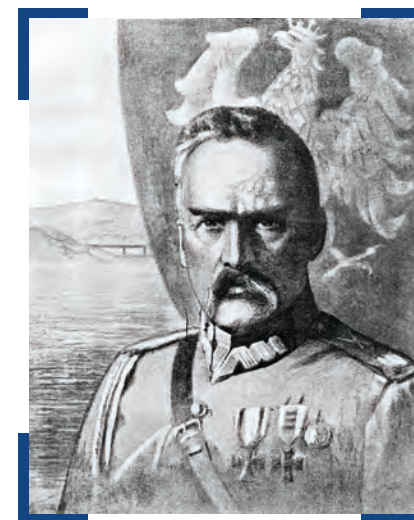
Naczelnik Państwa Józef Piłsudski podczas dekoracji Marszałka Philippa Pétain'a krzyżem Virtuti Militari. Francja, luty 1921 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Marszałek Józef Piłsudski podczas zwiedzania fortu Douaumont w Verdun. Francja, luty 1921 roku.

Józef Piłsudski, około 1930 roku.

Naczelnik Państwa Józef Piłsudski z adiutantem płk. Bolesławem Wieniawą-Długoszowskim i francuskimi wojskowymi przed frontem Gwardii Republikańskiej podczas wizyty Marszałka we Francji, luty 1921 roku.

Naczelnik Państwa Józef Piłsudski z oficjalną wizytą w Rumunii, 1922 rok.

DYPLOMATA

DIPLOMAT

Dekoracja Medalem Wojskowym Republiki
Francuskiej Marszałka Józefa Piłsudskiego
przez Marszałka Francheta d'Esperay'a.
Warszawa, 1927 rok.

digital born

CBW

cbw.wp.mil.pl

W KRAJU I ZA GRANICĄ

IN POLAND AND ABROAD

Marszałek Józef Piłsudski oraz Marszałek Ferdinand Foch podczas jego wizyty w Warszawie, maj 1923 roku.

Marszałek Józef Piłsudski w towarzystwie Marszałka Francji Ferdynanda Focha podczas uroczystości odsłonięcia pomnika księcia Józefa Poniatowskiego w Warszawie. Siedzą od lewej: Marszałek Józef Piłsudski, Marszałek Ferdinand Foch, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Stanisław Wojciechowski, Prezes Rady Ministrów Władysław Sikorski, 3 maja 1923 roku.

Marszałek Józef Piłsudski w drodze na posiedzenie Ligi Narodów w Genewie, 1923 rok.

Marszałek Józef Piłsudski podczas posiedzenia Ligi Narodów w Genewie, 1923 rok.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1935 rok.

Polska wdzięczna i wierna swym przymierzom i związkom przyjaźni weźmie udział, według swych najlepszych sił, w pracy utrwalenia pokoju i będzie współdziałać dla dobra ludzkości ze wszystkimi narodami cywilizowanemi.

Odpowiedź Józefa Piłsudskiego na życzenia nuncjusza apostolskiego w Polsce Achille Rattiego, 1 stycznia 1920 roku.

Grateful and faithful to its covenants and bonds of friendship, Poland shall, to the best of its ability, take part in the work of ensuring a lasting peace, and shall work together with all civilised nations for the good of humanity.

The response of Józef Piłsudski to the wishes of the Apostolic Nuncio in Poland, Achille Ratti, 1 January 1920.

DYPLOMATA

DIPLOMAT

Marszałek Józef Piłsudski podczas spotkania z księciem rumuńskim Mikołajem w Belwederze, 20 sierpnia 1931 roku.

Józef Piłsudski podczas spotkania z ministrem spraw zagranicznych Włoch Dino Grandim, którego Marszałek przyjął poza protokołem. Druskienniki, 11 czerwca 1933 roku.

Józef Piłsudski podczas rozmowy z ministrem lotnictwa Francji Laurentem Eynac. W drzwiach wojewoda wileński Władysław Raczkiewicz, w latach 1939-1947 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Wilno, 3 sierpnia 1930 roku.

Marszałek Józef Piłsudski w rozmowie z ministrem spraw zagranicznych Francji Louis Barthou podczas spotkania w Belwederze. Piłsudski zakreslił główne cele polskiej polityki zagranicznej. W spotkaniu wzięli udział także ambasador Francji Jules Laroche (siedzi obok Marszałka Piłsudskiego), Józef Beck i Jan Szembek, 22 kwietnia 1934 roku.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1933 rok.

Marszałek Józef Piłsudski przyjmuje w Belwederze głównodowodzącego armią fińską gen. Hugo Ostermana, 30 października 1933 roku.

Marszałek Józef Piłsudski w towarzystwie ambasadora nadzwyczajnego Belgii Adolfa Maxa w Belwederze, 10 czerwca 1934 roku.

Marszałek Józef Piłsudski przyjmuje w Belwederze gen. Oskara Nygrena, szefa Sztabu Generalnego armii szwedzkiej, 25 sierpnia 1934 roku.

MAŻ ALEKSANDRY

ALEKSANDRA'S HUSBAND

Aleksandra Szczerbińska, 1901 rok.

Aleksandra Piłsudska
z córkami w Sulejówku.

ŻYCIE Z ALEKSANDRĄ

Józef Piłsudski poznał Aleksandrę Szczerbińską w maju 1906 roku. Była wówczas działaczką Polskiej Partii Socjalistycznej, należała do Organizacji Bojowej. W pracy konspiracyjnej wykazywała się przedsiębiorczością, odwagą, talentem logistycznym i poświęceniem. Służyła OB przewożąc nielegalnie broń i amunicję, biorąc udział w manifestacjach, a nawet – wspólnie z przyszłym mężem – w akcjach bojowych.

Uczucie Józefa Piłsudskiego do młodszej o czternaście lat Oli przetrwało próbę czasu. Listy pisane przez przyszłego Marszałka z legionowych pól bitewnych oddają bliskość relacji łączących tych dwoje. Szczerbińska była nie tylko ukochaną Piłsudskiego, ale także powiernicą tajemnic jego duszy. Jeszcze przed zawarciem małżeństwa Aleksandra powiła pierwszą córkę – Wandę, przyszły Naczelnik Państwa był wówczas więziony w Magdeburgu. Druga córka – Jadwiga urodziła się w lutym 1920 roku.

Skromny ślub Piłsudskiego i Aleksandry odbył się w Belwederze, 21 października 1921 roku. Pani Marszałkowa po zamieszkaniu wraz z córkami i mężem w Sulejówku, zajęła się przede wszystkim prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci. Dochody Piłsudskich, w związku z przekazywaniem przez Piłsudskiego marszałkowskiej pensji na kształcenie młodzieży, były nader skromne.

Po przewrocie majowym Aleksandra Piłsudska zasiadała w kapitule Orderu Virtuti Militari, a także działała społecznie.

Zdjęcia Aleksandry Szczerbińskiej z akt
policji carskiej, 1907 rok.

digital born

CBW
abw.wp.mail.pl

LIFE WITH ALEKSANDRA

Józef Piłsudski met Aleksandra Szczerbińska in May 1906. She was an activist of the Polish Socialist Party and a member of the Combat Organisation. In her underground work, she showed enterprise, courage, logistic talent and devotion. She supported the Combat Organisation by carrying weapons and ammunition illegally, and taking part in demonstrations or even – along with her future husband – in military operations.

Józef Piłsudski's affection for Ola, who was fourteen years younger, stood the test of time. Letters written by the future Marshal from the Legion's battlefields reflect the closeness of relations between the couple. Aleksandra was not only Piłsudski's lover, but also his soulmate. Already before they married, Aleksandra gave birth to their first daughter, Wanda; at the time, the future Chief of State was imprisoned in Magdeburg. The second daughter, Jadwiga, was born in February 1920.

The modest wedding between Piłsudski and Aleksandra was held in the Belweder Palace on 21 October 1921. Having settled in Sulejówek together with her daughters and husband, Aleksandra Piłsudska focused mainly on housekeeping duties and bringing up the children. The Marshal's salary was donated towards educating the youth, so the income of the Piłsudski family was very modest.

After the May Coup, she sat in the Chapter of the Virtuti Militari Order and was engaged in social activity.

Marszałkostwo Józef i Aleksandra Piłsudscy z córkami w Sulejówku.

Marszałkostwo Józef i Aleksandra Piłsudscy z córką podczas wypoczynku w Druskiennikach, 1924 rok.

A potem powiedział mi, że mnie kocha. Pamiętam, jak to wyznanie mnie zdziwiło. Do tej chwili uważałam go jedynie za idealnego towarzysza, a tu nagle zjawilo się coś zupełnie nieoczekiwanego. Dopiero po latach przekonałam się, że przyjaźń jest najlepszym fundamentem miłości. Przez długi czas nie zazналиśmy nic z tego, co się uważa za podstawę szczęśliwego małżeństwa, nie mieliśmy ani domu, ani spokoju, ani bezpieczeństwa. Zamiast tego – ciągłą pracę, częstą biedę, niebezpieczeństwo i niepewność jutra. Miłość nasza przetrwała to wszystko, i co równie ważne, przeżyła później lata spokoju i zwycięstwa.

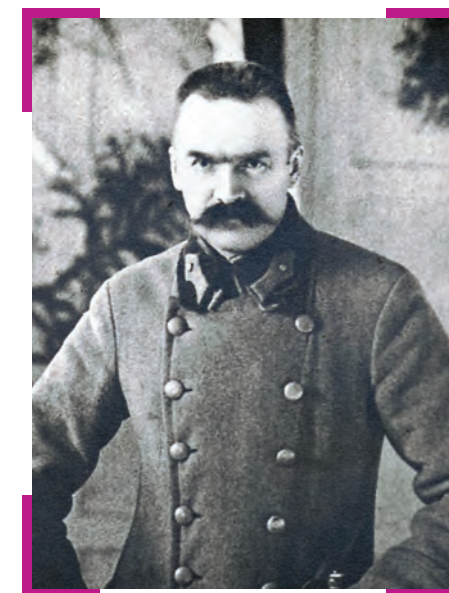
Ze wspomnień Aleksandry Piłsudskiej.

And then told me that he loved me. I remember how this confession surprised me. Up to that point, I thought of him only as a perfect companion, and suddenly something completely unexpected came about. It was only after years that I realised that friendship is the best foundation for love. For a long time we didn't have anything that is considered as the basis for a happy marriage; we had no home, no peace, no security. Instead, we had continuous work, frequent poverty, danger and insecurity. Our love survived it all and, which is just as important, it survived the later years of peace and victory.

From the memoirs of Aleksandra, Józef Piłsudski's wife.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1916 rok.

digital born

CBW
CBW.WP.I.MI.PI

OJCIEC

FATHER

Józef Piłsudski z córkami
w Druskiennikach, 1924 rok.

OJCIEC

Józef Piłsudski jako ojciec wykazywał się czułością i oddaniem. Choć miał niewiele czasu na kontakty z córkami, to jednak w ich towarzystwie naprawdę się odprężył, zniknął jego dystans do ludzi.

FATHER

Józef Piłsudski showed a lot of affection and dedication as a father. Although he did not have much time to see his daughters, he truly relaxed in their company and his distance towards people disappeared.

Aleksandra Piłsudska z córkami,
reprodukcja obrazu.

digital born

CBW

abw.wp.mil.pl

Józef Piłsudski z córkami Wandą (1918–2001)
i Jadwigą (1920–2014) w Sulejówku,
około 1926 roku.

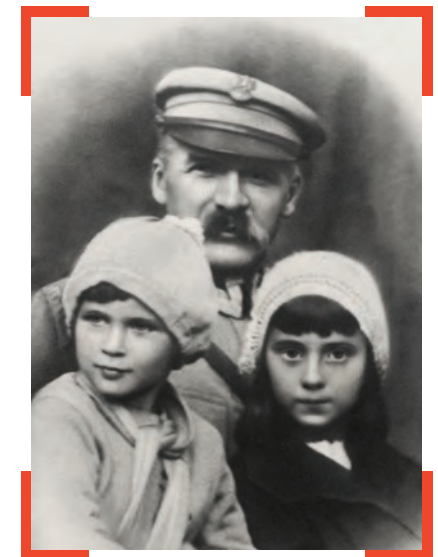

Córki Aleksandry i Józefa Piłsudskich – Jadwiga (w białej sukience) i Wanda, 1924 rok.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, 1924 rok.

Dzieci uwielbiały ojca. Mimo wielkiej różnicy wieku – był już po pięćdziesiątce, kiedy one przyszły na świat – panowało między nimi zawsze doskonale wzajemne zrozumienie; mąż umiał dostroić się do mentalności dziecka, każdego dziecka. (...) Ta miłość do dzieci stanowiła jedną z jego głównych cech. (...) A radosny śmiech dzieci był dla niego najcenniejszą zapłatą za trudy i mękę życia.

Ze wspomnień Aleksandry Piłsudskiej.

The children adored their father. Despite the great difference in age – he was already in his fifties when they came to the world – there was always an excellent mutual understanding between them; my husband was able to tune in to the mentality of a child, any child. (...) This love for children was one of his main features. (...) And the happy laughter of children was for him the most valuable reward for the hardships and toil of life.

From the memoirs of Aleksandra, Józef Piłsudski's wife.

OJCIEC

FATHER

Józef Piłsudski z córką w Wilnie,
1923 rok.

digital born

Marszałek Józef Piłsudski
z córkami podczas pracy w swoim
gabiniecie w Sulejówku.

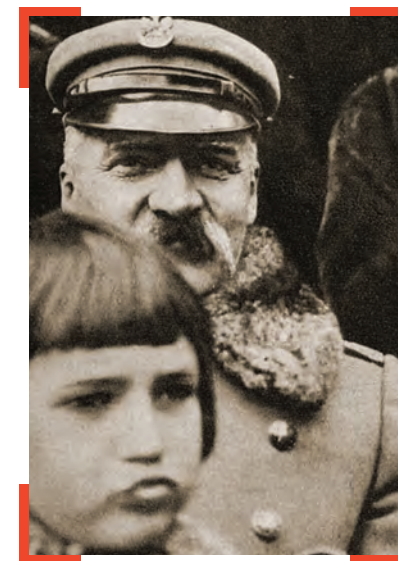

Józef Piłsudski z rodziną w Sulejówku, 1925 rok.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1924 roku.

Józef Piłsudski z Jagódką w Sulejówku, przed samochodem „Wyprawy Harcerzy Polskich Fordem T Dookoła Świata”. Miał wówczas powiedzieć do córki: „panowie zabiorą cię ze sobą tym małym automobilem dookoła świata, a gdy stamtąd wrócisz, to tak urośniesz, że ciebie nie poznamy”, 1926 rok.

TURYSTA

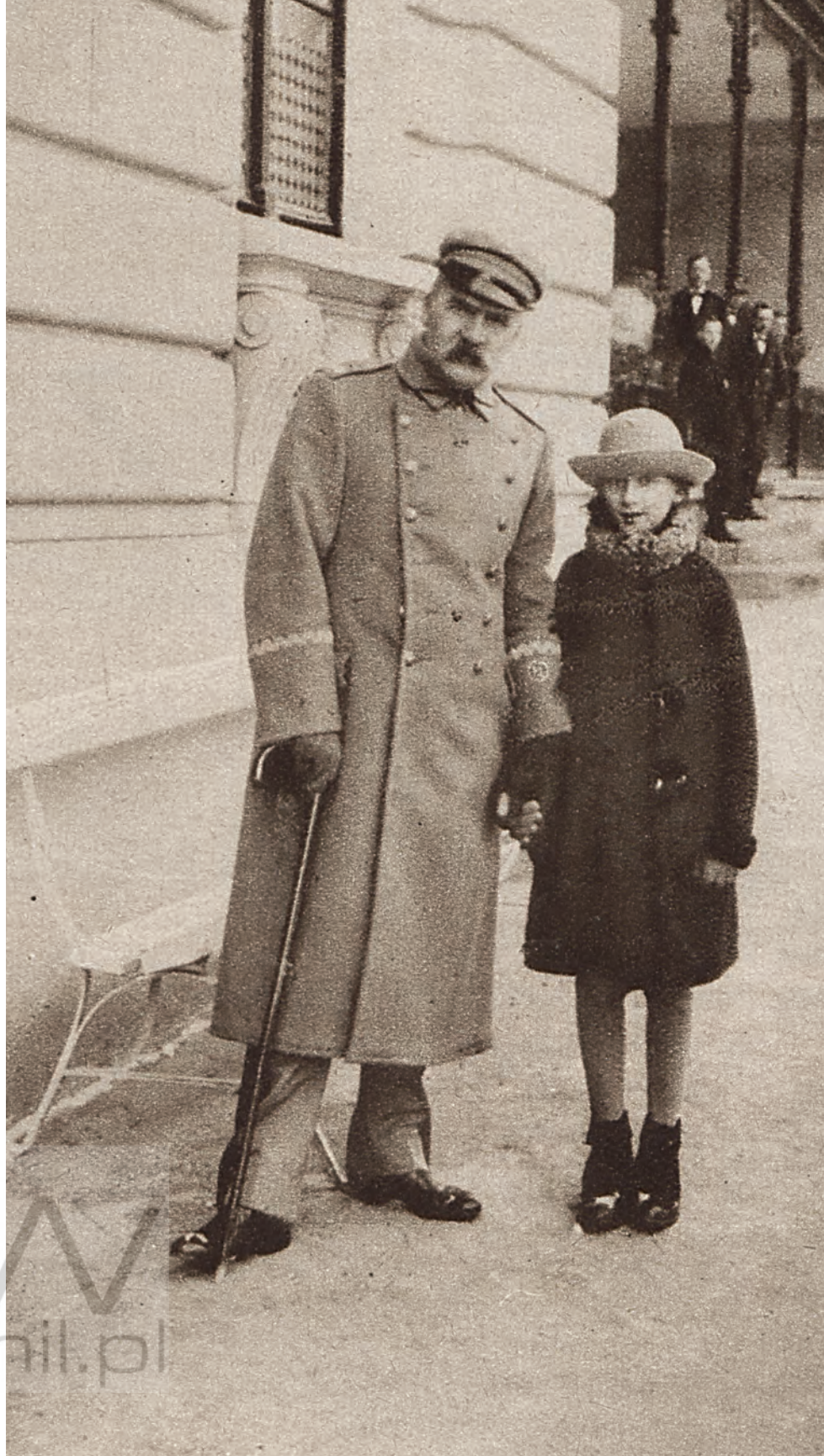
TOURIST

Pikieliszki na Wileńszczyźnie, gdzie Józef Piłsudski najczęściej spędzał wakacje z rodziną.

Ulubione miejsca Józefa Piłsudskiego w Pikieliszkach

WAKACJE W POLSCE

Ulubionym miejscem spędzania wolnego czasu Józefa Piłsudskiego były Pikieliszki na Wileńszczyźnie, niewielka posiadłość, którą otrzymał jako tzw. „osadnik wojskowy”. Kilukrotnie odwiedzał także uzdrowisko Druskienniki przy granicy z Litwą oraz Zaleszczyki w południowo-wschodniej Polsce i Moszczenicę w pobliżu granicy z Czechosłowacją. Z zagranicznych wyjazdów wypoczynkowych zwraca uwagę długi pobyt na Maderze oraz ostatnie wakacje przed śmiercią – miesięczny pobyt w Egipcie w 1934 roku.

HOLIDAYS IN POLAND

Józef Piłsudski particularly liked spending his free time in Pikieliszki in the Vilnius Region – a small mansion that he had obtained as a “military settler”. He also visited the Druskininkai spa near the Polish-Lithuanian border several times, as well as Zaleszczyki in south-eastern Poland and Moszczenica close to the Polish-Czechoslovakian border. From among Piłsudski’s holiday trips, it is worth mentioning a long stay in Madeira, and the last holiday before his death – a month’s stay in Egypt in 1934.

Marszałkowa Aleksandra Piłsudska z córkami w Krynicy, 1928 rok.

Józef Piłsudski ze starszą córką Wandą w Krynicy, 1928 rok.

Józef Piłsudski z rodziną podczas świątecznego odpoczynku w Krynicy, 1928 rok.

Józef Piłsudski powracający z wczasów w Pikieliszkach, witany na Dworcu Wschodnim w Warszawie przez ówczesnego premiera Leona Kozłowskiego i niektórych ministrów, 1934 rok.

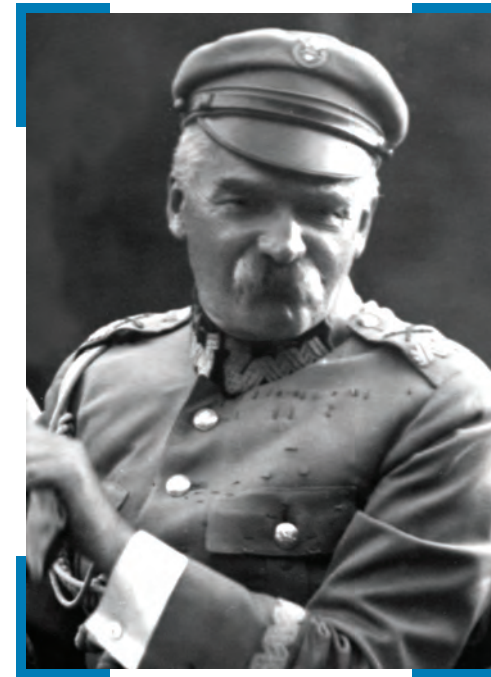
Pikieliszki na Wileńszczyźnie, gdzie Józef Piłsudski najczęściej spędzał wakacje z rodziną.

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1930 roku.

digital born

A zawsze myślę, że tak żyć, jak żyłem, warto było – warto było ten ból i zmęczenie przetrwać, jak przetrwałem.

Józef Piłsudski. Pikieliszki, 4 sierpnia 1933 roku.

And I always think that it was worth living as I have lived – it was worth overcoming the pain and fatigue as I did.

Józef Piłsudski. Pikieliszki on 4 August 1933.

TURYSTA

TOURIST

Józef Piłsudski z córką swego brata Adama i młodszą córką Jadwigą. Fotografia autorstwa starszej córki Wandy. Wileńszczyzna, około 1933 roku.

Józef Piłsudski z córką Wandą podczas wypoczynku w Druskiennikach, 1926 rok.

WAKACJE W POLSCE

HOLIDAYS IN POLAND

Powrót Józefa Piłsudskiego z wypoczynku na Wileńszczyźnie. Warszawa, 1932 rok.

Józef Piłsudski na ostatnich wczasach w Moszczenicy w 1934 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, lata trzydzieste XX wieku.

TURYSTA

TOURIST

Spacer po ogrodzie willi, w której przebywał Marszałek na Maderze, 1931 rok.

W zimie 1930/1931 roku Marszałek Józef Piłsudski spędził urlop na Maderze. Na zdjęciu w towarzystwie Eugenii Lewickiej, swojej ówczesnej lekarki i przyjaciółki. W Portugalii byli z nim także: osobisty lekarz płk Marcin Woyczyński oraz kpt. Mieczysław Lepecki – autor fotografii, podróżnik, grudzień 1930–marzec 1931 roku.

WAKACJE W PORTUGALII I EGIPCIE

HOLIDAYS IN PORTUGAL AND EGYPT

J. Piłsudski

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1932 roku.

Piłsudski przebywał na Maderze od grudnia 1930 do marca 1931 roku, tam obchodził imieniny. Z Polski wysłano wówczas na Maderę około miliona kartek z życzeniami.

Marszałek Józef Piłsudski podczas wycieczki nad jezioro Birket Karun.
Egipt, 1932 rok.

TURYSTA

TOURIST

Przybycie na pokład statku podczas podróży do Egiptu, 1932 rok.

Powrót Marszałka do kraju z wypoczynku w Egipcie. Po prawej córki Wanda i Jadwiga. Gdynia, 1932 rok.

WAKACJE W PORTUGALII I EGIPCIE

HOLIDAYS IN PORTUGAL AND EGYPT

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

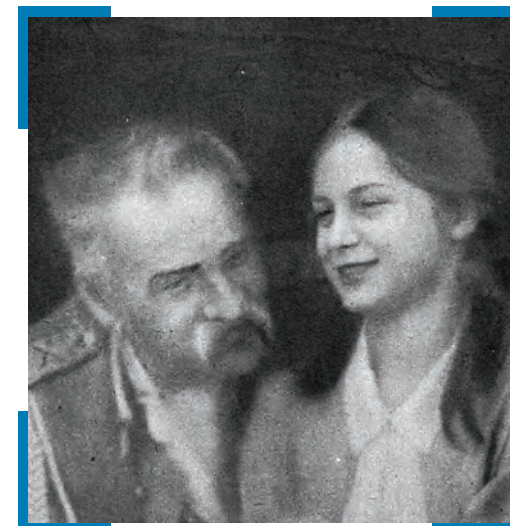
on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Powrót Marszałka do kraju z wypoczynku w Portugalii. Po lewej Jadwiga, po prawej Wanda – córki Józefa Piłsudskiego. Gdynia, 1931 rok.

Józef Piłsudski w ogrodzie w Egipcie, 1932 rok.

Józef Piłsudski, 1931 rok.

Józef Piłsudski na werandzie w pensjonacie Jola. Egipt, 1932 rok.

Józef Piłsudski w Kairze, 1932 rok.

MARSZAŁEK

MARSHAL OF POLAND

Józef Piłsudski w Druskiennikach z prof. Kazimierzem Bartłem, późniejszym wielokrotnym premierem, 1925 rok.

Marszałek Józef Piłsudski z żołnierzami garnizonu wileńskiego w Druskiennikach. Pobyt w tamtejszym sanatorium był okazją do spotkań i rozmów w spokojnej atmosferze, 1924 rok.

ODPOCZYNEK I PRACA W DRUSKIENNIKACH

RELAXATION AND WORK IN DRUSKININKAI

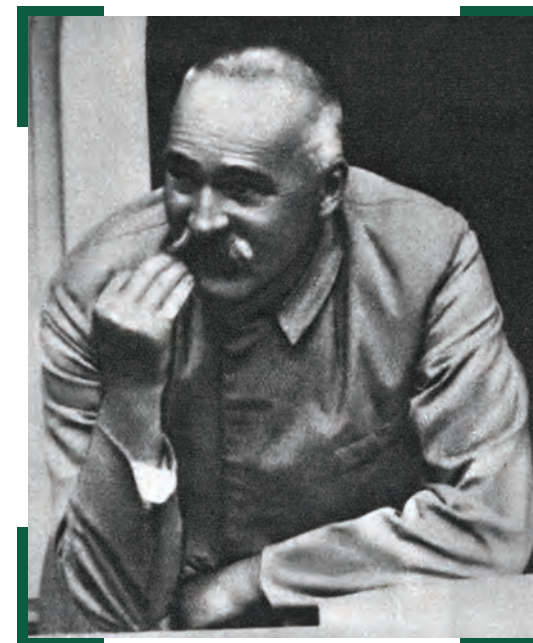
Marszałek Józef Piłsudski z rodziną w otoczeniu żołnierzy garnizonu wileńskiego w Druskiennikach, 1924 rok.

Józef Piłsudski przed willą w Druskiennikach pod koniec lat dwudziestych XX wieku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, po 1924 roku.

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

LEGIONISTA

LEADER OF THE POLISH LEGIONS' VETERANS

Józef Piłsudski podczas zjazdu legionistów w Warszawie, 1933 rok.

Od 1924 roku, corocznie w sierpniu obchodzone rocznicę wymarszu I Kompanii Kadrowej na teren Królestwa Polskiego. Józef Piłsudski wielokrotnie brał udział w zjazdach legionistów. Pierwszy zjazd odbył się w 1922 roku w Krakowie, kolejne zaś w Lublinie, Kielcach, Warszawie, Radomiu, Kaliszu, Gdyni. Piłsudski, gdy już nie mógł w nich uczestniczyć pod koniec życia, wysyłał przesłania do uczestników zjazdów. Wśród swoich dawnych podkomendnych czuł się swobodnie, jednocześnie budując kapitał polityczny.

Express Poranny

ROK V Nr. 219 ARSZAWA, NIEDZIELA 8 SIERPNI 1925 R. CENA 20 GR.

NA CHWAŁĘ ORĘŻA POLSKIEGO w rocznicę Czynu Legionów

Pokolenie, które... danem było oślepieni od kazamatowych mroków niewoli oczyma oglądać słońce Wolności, ze szczególnym umiłowaniem wspominać musi tych, którzy przed nim calunocy rozdarli, własną krwią świat zaróżowili i bohaterstwie i poświęceniem swych pierśi skosminali byle ziemi ogrzali na nowe życiodajne plony.

Niezwykły spłot wypadków dziejowych zmącił w wielu sąd i tetno serce wytrącił z powszechnego rytmu.

Przestrzeń jednak dziejowa, tłumacząc jaskrawsze zgrzyty, postarżając myśli i uczucia, prostując, pozwala śmielej w dni minione wejrzeć i do przeznaczeń dziejowych Dziać z Wzorzem nawiązać.

Takimi uczuciami ożywieni, patrzyć musimy na Czyn Legionowy — na dzień 6 sierpnia 1914 r. i — dzieło odlecieć ściekając, przebiegać te karty historii, które tego Czynu — tego dnia były posiewem.

Dzieje wojskowości polskiej, na marginesach dziejów naszych pisane cyframi, wskazującymi moc zbrojnego ramienia Polski, wymownie świadczą, iż upadek Rzeczypospolitej znacząco osłabła zmniejszając się liczebność armii, a z niem opadanie ducha rycerskiego narodu.

Sprzeniewierzywszy się testamentowi Bolesława Śmiałego, Jagiełły, Dąbrowskiego, Zygmunta III i Sobieskiego, którzy na potęgę militarnej opierał rozrost Polski, dynastia saska za moskiewskim podstępem ograniczyła liczebność armii do 17,000, Sejm t. zw. niemy dał na to swe placet.

Wprawdzie Stanisław August czynił wysiłki do odbudowy armii, pierwszy jednak rozbiór Rzeczypospolitej sprawił, iż została ona z siłą zbrojną, liczącą 14—18 tysięcy żołnierzy, wobec Rosji mającej pod bronią 400,000, Austrii — 300,000 i Prus — 200,000.

Sejm czteroletni na wstępie prac swych nad podniesieniem państwa, uchwałę podjęł liczebność armii do 100,000 ludzi, rząd jednak zdolny jest jedynie do powołania 68,000.

Sejm, sankcjonujący drugi rozbiór, postanowił zmniejszyć tę armię do 18,000. Narodził się jednakże dzień przeciw Sejmowi!

Pod sztandary Kosciuszki, o pierającą się o 3,500 regularnych żołnierzy, staję znowy od 80 do 100,000 ludzi. Krwawy ich trud idzie jednak na marne!

W wojnie z Austriakami docho- dzą do 62,000 ludzi, a w wojnie z Rosją dostarcza Napoleonowi 100,000 ludzi na długie krwawe ścieranie przebrana, rzucona na Moskwę.

Ze szczytów jej po r. 1812 Józefowi płoń w sie tworzy się Józef nową armię w 54,000 żołnierzy, którzy idą za orłami Napoleońskimi i wywalczają Polsce miazgę niepodlego-

„Obejmijcie nad wami komendę w chwili, gdy serce w każdym Polaku bije silniej i żywiej, gdy dzieci naszej ziemi ujrzały słońce swobody w całym jej blasku. Z wami razem, przeżywam wzruszenie tej godziny dziejowej, z wami razem ślubuję życie i krew swoją poświęcić na rzecz dobra Ojczyzny i szczęścia Jej obywateli!”

Pierwszy rozkaz do armii polskiej po zwycięstwie nad białymi 12 listopada 1918 r. *J. Piłsudski*

Na gruncie tego Księstwa po- stawia on kadry dla powstań- czej armii 1831 r., która dochodzi do 97,000 ludzi i rycersko pora- się z moskiewską nawalą.

Po chwałowych kartach zbroj- nych czynów idą karty krwawo- ści — Księstwo Warszawskie, armii, liczącej 27 — 29,000 ludzi. Stanowi on kadry dla powstań- czej armii 1831 r., która dochodzi do 97,000 ludzi i rycersko pora- się z moskiewską nawalą.

Po chwałowych kartach zbroj- nych czynów idą karty krwawo- ści — Księstwo Warszawskie, armii, liczącej 27 — 29,000 ludzi. Stanowi on kadry dla powstań- czej armii 1831 r., która dochodzi do 97,000 ludzi i rycersko pora- się z moskiewską nawalą.

Po chwałowych kartach zbroj- nych czynów idą karty krwawo- ści — Księstwo Warszawskie, armii, liczącej 27 — 29,000 ludzi. Stanowi on kadry dla powstań- czej armii 1831 r., która dochodzi do 97,000 ludzi i rycersko pora- się z moskiewską nawalą.

fiarnym stołe bezgranicznego poświęcenia dla Ojczyzny składają inne pokolenia.

W czasie, gdy krwiożerczy organi- zmi trójbarwcy wchłaniał w siebie każdą kroplę polskiej, stworzenie kadry zbrojnej Polski było czynem, jakiego nie znają nasze dzieje.

Wkroczenie pierwszej kadry armii polskiej na teren wojny światowej było życiodajnym ziar- nem, rzuconym na płonązą kaja- danami ziemi niewoli.

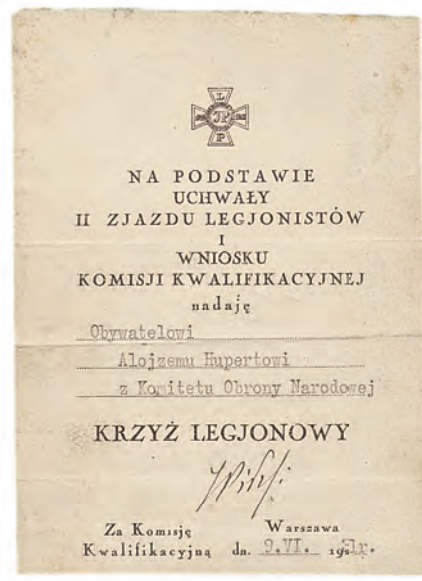
20,000 ochotnika, jakie po ma- nifestie o powołanie Legionów polskich pod broń stanęły, by pod Laskami, Krzywopłotami, Łow- cówkami, Piasecznem, Motokko- wem, pod Konarami, nad Nidą i nad Stryem, pod Rokitną, Czartu ryskiem, Jaskowem, Polska Gó- ra, Husiatynem i Kołodziejami — Rosji w twarz imię Polski rzucać, jak rekwizyt gniewu wielomiljo- nowego narodu, a dla Austrii i Niemców być stała groźbą siły polskiego ramienia zbrojnego, tu 20,000 polskiego regularnego żoł- nierza, późnej częściowo Pol- skim korpusem posiłkowym zwa- nego, a częściowo mianem Polskiej siły zbrojnej ochrzczonego, było tu macierzą, pod której skrzydła mi zawięły, w godzinie wyzwole- nia, całe siły — było Polska Organizacja Wolności — w me- czeskie katakumby pracy narodo- wej zesłał, aby od wewnątrz „ruszyć z posad brzy światła”, i rozbić przez Niemców polskie siły w Rosji, i skazane na obcą służbę garnizonową polskie szere- gi armii francuskiej, i Orlica lwowskie i Piorny, śląskie, i Dzieci Warszawy.

Z nich Polska po swem zmar- witych wstaniu usiła, sobie wa- rzywny wieńiec sławy wojen- nej, złożony 50,000 z górą pola- czonych bratnich dłoni, „powie- kszony po pierwszym poborze rekruta w r. 1919 o 100,000 ludzi, a podczas wojny bolszewickiej operujący się na 1,000,000 ba- gnetów i szabel.

Takiej siły zbrojnej nie wysła- wiała Polska nigdy przedtem.

I w tem właśnie tkwi zasługa Czynu Legionowego, w tem wy- raża się siła demokracji polskiej, z której ducha wyzwolonego wykwił ten Czyn jako najpie- kniejszy kwiat umiłowania wol- ności, opamiętaniej słońcem ry- cerskiej przeszłości narodu.

Rzeczony woliński cześć po- wsze!

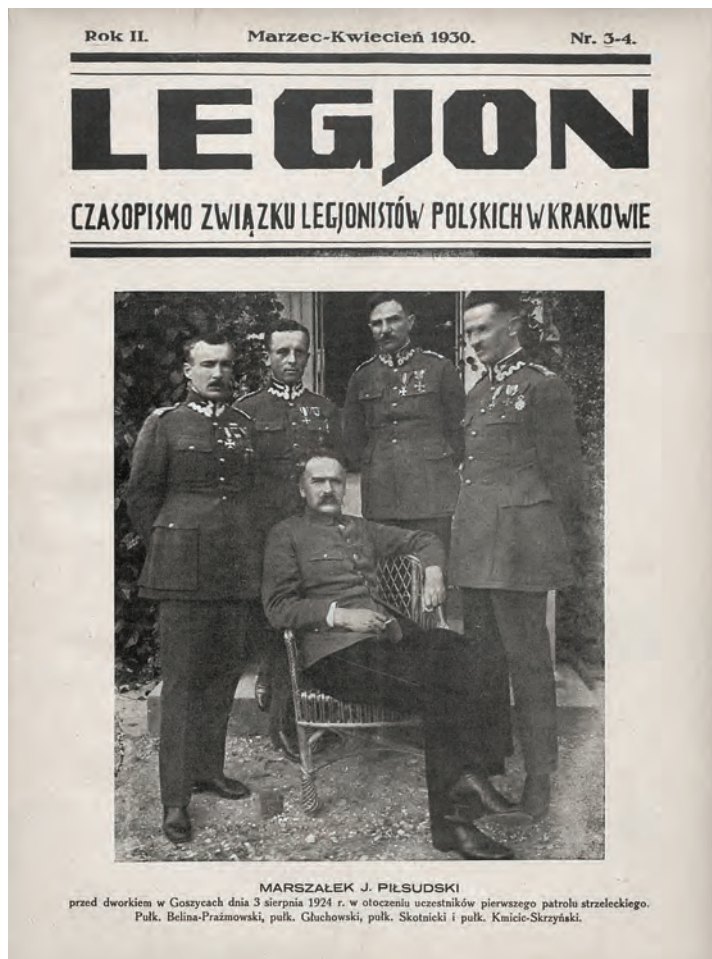
Legitymacja Krzyża Legionowego, odznaki Związku Legionistów, z podpisem Marszałka Józefa Piłsudskiego, 1931 rok.

Marszałek Józef Piłsudski z mał- żonką na mszy polowej podczas zjazdu legionistów w Kielcach, 1926 rok.

PIŁSUDSKI I LEGIONIŚCI

PIŁSUDSKI AND LEGIONS' VETERANS

Strona tytułowa czasopisma Związku Legionistów w Polsce. Pismo ukazywało się w latach 1929-1933.

Powitanie Marszałka Piłsudskiego na zjeździe legionistów w Kaliszu, 1927 rok.

Legioniści II Brygady u Marszałka Józefa Piłsudskiego z okazji obchodów rocznicy bitwy pod Rarańczą.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1927 roku.

Wszędzie gdzie w długich wojnach i ciężkich trudach żołnierskich pracował człowiek, wszędzie daje on swemu narodowi nowy nabytek kulturalny. Typ człowieka, przechodzącego łatwo nad materialnymi wartościami życia, przenoszącego nad nie wartości moralne. Typ człowieka łatwo znoszącego zmienność losu, byle mieć możliwość zachowania najlepszej części swej duszy – szacunku dla siebie i szacunku dla swego honoru.

Józef Piłsudski o wartości żołnierza Legionów, 1923 rok.

Everywhere that man has worked in long wars and severe hardships, he gives to his nation a new acquisition of culture. This type of man, passing easily over the material values of life, holding moral values dearer than them. This type of man easily suffering changes of fate, so long as he can maintain the best part of his soul – respect for himself and respect for his honour.

Józef Piłsudski with the value of the soldier of the Legions, 1923.

OJCIEC NARODU

FATHER OF THE NATION

Uroczystości pogrzebowe Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, 17 maja 1935 roku.

Uroczystości pogrzebowe Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Kondukt pogrzebowy na Placu Trzech Krzyży w Warszawie.

Reprezentanci królów i szefów państw na uroczystościach pogrzebowych Marszałka Józefa Piłsudskiego.

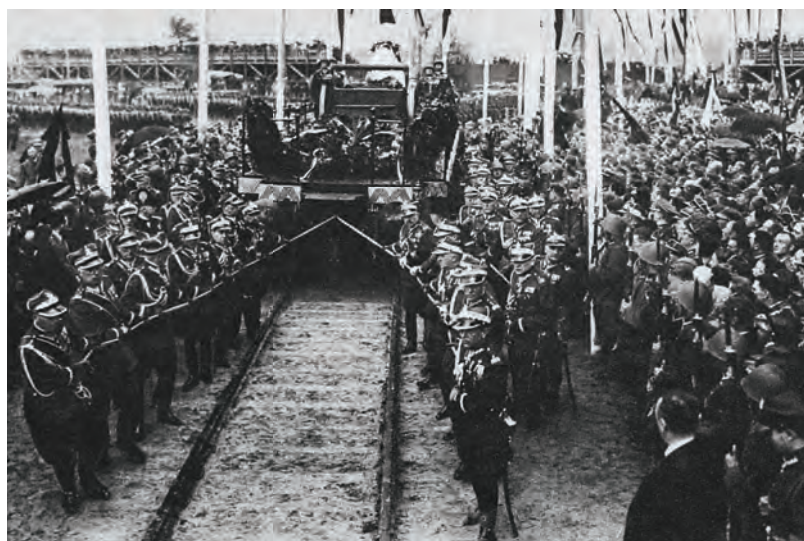
Trumna ze zwłokami Marszałka Józefa Piłsudskiego na lawecie armatniej w otoczeniu wieńców na Kopcu Piłsudskiego, na Polu Mokotowskim w Warszawie.

GDY WÓDZ ODCHODZIŁ W WIECZNOŚĆ...

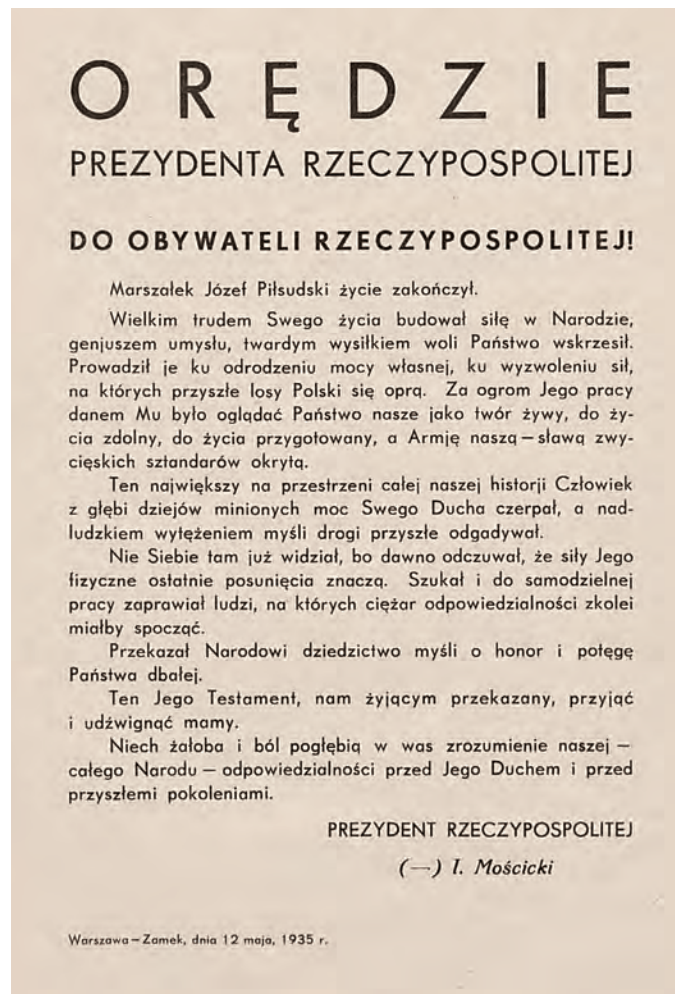
WHEN THE COMMANDER WAS DEPARTING INTO ETERNITY...

Przedstawiciele rządu, marszałkowie Senatu i Sejmu podczas uroczystości pogrzebowych Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Generałowie ciągną platformę kolejową, na której ustawiono ławetę armatnią z trumną, 17 maja 1935 roku.

Orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego wygłoszone w dniu śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, 12 maja 1935 roku.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Józef Piłsudski, około 1935 roku.

Twierdzą raz jeszcze, że bramy przepastne śmierci dla niektórych ludzi nie istnieją. Świadczą o prawdzie wielkości takiej, że prawa wielkości są inne niż prawa małości.
Z przemówienia Józefa Piłsudskiego na Wawelu nad trumną Juliusza Słowackiego, 28 czerwca 1927 roku.

I say again that the vast gates of death do not exist for some people. They attest to the truth of such magnitude, that the rights of greatness are other than the rights of smallness.

Speech by Józef Piłsudski in Wawel at the coffin of Juliusz Słowacki, 28 June 1927.

OJCIEC NARODU

FATHER OF
THE NATION

Uroczystości pogrzebowe
Marszałka Józefa Piłsudskiego.
Kraków, 18 maja 1935 roku.

Uroczystości pogrzebowe Marszałka
Józefa Piłsudskiego. Kraków, 18 maja
1935 roku.

GDY WÓDZ ODCHODZIŁ W WIECZNOŚĆ...

WHEN THE COMMANDER WAS DEPARTING
INTO ETERNITY...

Uroczystości pogrzebowe Marszałka Józefa Piłsudskiego
w katedrze wawelskiej. Kraków, 18 maja 1935 roku.

Uroczystości pogrzebowe Marszałka Józefa Piłsudskiego. Kraków, 18 maja 1935 roku.

Aleksandra Piłsudska przed trumną Marszałka
Józefa Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda
w Katedrze na Wawelu, 1935 rok.

Józef Piłsudski w 150 rocznicę urodzin

on the 150th anniversary of the birthday
of the First Marshal of Poland

Urna z sercem Marszałka Józefa
Piłsudskiego, złożona 12 maja 1936
roku wraz z trumną z ciałem Jego
Matki na cmentarzu na Rossie
w Wilnie.

Był zwycięstwem i nie ulede
to zwycięstw, zwyciężył i zwyciężył
na laureach - to zwycięstwo.

Przebieg:

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

CENTRALNA BIBLIOTEKA WOJSKOWA

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

cbw.wp.mil.pl

Centralna Biblioteka Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego powstała 13 czerwca 1919 r., już w Niepodległej Polsce. Choć działania wojenne podczas drugiej wojny światowej zniszczyły, prawie całkowicie, jej bogate i liczne zbiory, wznowiła działalność w 1945 r.

Główna Książnica Wojska Polskiego, przy ulicy Ostrobramskiej 109 w Warszawie, jest nowoczesną instytucją posiadającą – i ciągle gromadzącą – ogromny, często unikatowy księgozbiór z zakresu nauk o bezpieczeństwie, nauk o obronności oraz innych dziedzin: historii, prawa, pedagogiki, psychologii, ekonomii i zarządzania. Komputerowe, dostępne online, bazy danych, technologia RFID pozwalająca na samodzielne wypożyczanie publikacji, przestronne czytelnie z aktualnym księgozbiorem, kompetentna i sprawna obsługa – to atuty stale przyciągające do Biblioteki nowych czytelników.

Centralna Biblioteka Wojskowa to nie tylko instytucja gromadząca, przechowująca i wypożyczająca książki, lecz także miejsce spotkań młodzieży i kombatantów, środowisk cywilnych i wojskowych. W Książnicy odbywają się sesje naukowe i konferencje, prezentacje książek i spotkania z naukowcami, wystawy i lekcje historyczne, pokazy militarne. Centralna Biblioteka Wojskowa pełni również funkcję Krajowego Centrum Dystrybucji Publikacji NATO STO, współpracując w tym zakresie z innymi państwami – członkami Paktu Północnoatlantyckiego. Księgozbiór Biblioteki, którego część stanowi dziedzictwo narodowe i kulturowe, liczy ponad 730 tysięcy jednostek bibliotecznych podzielonych na ponad 20 rodzajów zbiorów. Są wśród nich książki, czasopisma i zbiory specjalne z rękopisami, starymi drukami, kartografią, ikonografią, fotografiami, ekslibrisami, pocztówkami, dokumentami życia społecznego.

Chcąc zaprezentować swoje zbiory jak największej liczbie odbiorców, Centralna Biblioteka Wojskowa otworzyła pierwszą w Siłach Zbrojnych RP Wojskową Bibliotekę Cyfrową „Zbrojownia”, która udostępnia użytkownikom Internetu zasób kopii cyfrowych z oryginalnych materiałów, rozproszonych po różnych instytucjach wojskowych, stanowiących dziedzictwo związane z Wojskiem Polskim, jego historią i współczesnością. Uruchomiono również Resortową Sieć Biblioteczną Sił Zbrojnych RP, platformę wymiany informacji, doświadczeń i poglądów dla bibliotekarzy resortu obrony narodowej, prezentującą także zasoby biblioteczne wiodących placówek wojskowych. Centralna Biblioteka Wojskowa jest instytucją otwartą dla wszystkich.

Informacja Naukowa 261 817 952

Gromadzenie Zbiorów 261 817 386

Wypożyczalnia 261 816 888

Wypożyczalnia Międzybiblioteczna 261 816 838

Zbiory Specjalne 261 817 389

Krajowe Centrum Dystrybucji Publikacji NATO STO 261 816 053

ul. Ostrobramska 109, 04-041 Warszawa

Central Military Library named after the Marshal Józef Piłsudski originated in June 1919 in already Independent Poland. Although its numerous and rich collection was completely destroyed during The Second World War, it resumed activity in 1945.

Nowadays located in Warsaw in 109 Ostrobramska Street Main Library of Polish Army is a modern institution owning and still gathering the huge, often unique collection of books about security and defence sciences and other fields like history, law, pedagogics, psychology, economy and management. Available online computer data bases, RFID technology enabling individual borrowing of publications, spacious reading-rooms with updated books collection, qualified and efficient staff attract new users to the Library all the time.

Central Military Library is not only the institution gathering, storing and lending books but also the place of meetings for young people, combatants, people of civil and military environment. Scientific sessions and conferences, books promotions and history lessons take place in the Library. Central Military Library is also the National Center of Publication Distribution NATO STO, co-operating in this field with other countries-NATO members.

The library's collection, part of which is a national and cultural heritage, has over 730,000 items divided into more than 20 kinds of collections. Among them there are magazines and special collection of manuscripts, early printed books, maps and atlases, drawings and engravings, photographs, ex-librises, postcards and ephemera. In order to make the collections available to the wide audience Central Military Library opened the first digital library in the Polish Armed Forces. Main aim of the Military Digital Library “Zbrojownia” is to create a common platform for presentation in the Internet digitalized resources, scattered in various military institutions. Presented items are a part of the Polish Armed Forces heritage. At the same time the departmental network for the Polish Armed Forces Libraries (RSB) has been launched. The RSB serves as a platform for the information experience and ideas exchange among the Polish military librarians. Central Military Library is an institution open to all users.

Scientific Information 261 817 952

Gathering Collection 261 817 386

Lending Library 261 816 888

Inter-library Lending Service 261 816 838

Special Collection 261 817 389

NATO STO Publication 261 816 053

109 Ostrobramska Street, 04-041 Warsaw

digital born

CBW
cbw.wp.mil.pl

Na wystawie wykorzystano materiały ze zbiorów Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, w tym:

„Ilustrowany Tygodnik Polski”;
„Kurjer Warszawski”;
„Legjon. Czasopismo Związku Legionistów Polskich w Krakowie”;
„Na Szerokim Świecie”;
„Strzelec. Organ Towarzystwa Związku Strzeleckiego”;
„Światowid. Ilustrowany Kuryer Tygodniowy”;
„Wiarus. Organ Podoficerów Wojska Lądowego i Marynarki Wojennej”.

Andrzej Garlicki, „Józef Piłsudski 1867-1935”, Kraków 2012;

„Gdy wódz odchodził w wieczność. Album pamiątkowe uroczystości pogrzebowych Józefa Piłsudskiego w Warszawie i Krakowie [!]”, 1935;

Wacław Jędrzejewicz, Janusz Cisek, „Kalendarium życia Józefa Piłsudskiego 1867-1935”, T. 1-4, Warszawa 2006-2007;

„Ku uczczeniu pamięci ukochanego wodza narodu Józefa Piłsudskiego Poczta Przystosowanie Wojskowe”, Warszawa 1935;

„Józef Piłsudski 1867-1935”, Kraków 1935;

Sławomir Koper, „Józef Piłsudski. Człowiek i polityk. Fakty i tajemnice z życia Marszałka”, Warszawa 2010;

Aleksandra Piłsudska, „Wspomnienia”, Warszawa 2004;

Józef Piłsudski, „Pisma. Mowy. Rozkazy”, T. 1-8, Warszawa 1933;

„Józef Piłsudski o sobie. Z pism, rozkazów i przemówień Komendanta”, Warszawa 1929;

„Marszałek Józef Piłsudski”, Warszawa 1931;

„Piłsudski. Burzliwe życie w niespokojnych czasach”, Warszawa 2011;

„Pamiętka po Marszałku Józefie Piłsudskim”, Warszawa 1936;

Władysław Pobóg-Malinowski, „Akcja bojowa pod Bezdanami 26. IX. 1908”, Warszawa 1935.

Centralna Biblioteka Wojskowa
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Partnerzy / Partners

Patroni medialni / Media Partners

digital horn
CBW
cbw.wp.mil.pl